

Jalostuksen tavoiteohjelma

1.1.2027–31.12.2031

PÄIVITYS

Pienimünsterinseisoja

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa xx.xx.xxxx

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt xx.xx.xxxx

Koonneet: Riitta Heinonen, Jonna Aro, Iida Lennamo, Elina Lustig ja Erja Nummi

Kannen piirros: Seppo Polameri

Sisälllys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA.....	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE	9
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	9
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	26
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	26
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	27
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	28
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	32
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	35
4.3. Terveys ja lisääntyminen	35
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	35
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	39
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	47
4.3.4 Lisääntyminen	48
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	48
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	48
4.4. Ulkomuoto	48
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	52
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	56
6.1 Jalostuksen tavoitteet	56
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	59
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	60
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	60
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta 2022–2026	62
7. LÄHTEET	63

1.YHTEENVETO

Rodun käyttötarkoitus

Pienimünsterinseisoja on iloinen, keskikokoinen, pitkäkarvainen seisova lintukoira, joka on kotoisin Saksan lounaisosista läheltä Hollannin rajaa. Se on rakenteeltaan varsin liioittelematon, suorakaiteen muotoinen peruskoira, jonka ulkonäölle tyypillistä ovat koristeelliset korvahapsut, viirihäntä ja hieman surumielinen ilme.

Suomessa pienimünsterinseisojaa on käytetty enimmäkseen lintumetsällä, jossa se osoittaa linnun seisomalla, ajaa sen ylös ja noutaa ammutun riistan. Lähes kaikkia pienimünsterinseisojia käytetään myös sorsastuksessa sinnikkäänä noutajana. Näistä koirista on myös jänis- ja pienpetojahtiin, ja jäljestämisominaisuudet ovat erinomaiset.

Pienimünsterinseisojan riistainto on poikkeuksellisen vahva, eikä rotu sen vuoksi sovellu pelkästään seurakoiraksi. Se on älykäs metsästyskoira, joka yhdistelee kokemuksiaan niin metsällä kuin siviilissä uusiksi käyttäytymismuodoiksi. Tämä koira kaipaa työtä ja liikuntaa. Sen metsästysominaisuudet kestävät vertailun mihin tahansa muuhun seisotarotuun, ja vesityö- ja nouto-ominaisuudet ovat poikkeuksellisen hyviä.

Pienimünsterinseisoja on säilynyt kaikkialla maailmassa metsästyskoirana, vaikka kotikoiraominaisuudet ovatkin hyvät ja ulkonäkö viehättää silmää.

Keskeisimmät jalostustavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

Luonne ja käyttäytyminen

Omistajille tehdyn kyselyn perusteella valtaosa pienimünsterinseisojan omistajista oli tyytyväisiä koiransa luonteeseen. Eniten omistajat tuntuivat kiittävän koiriansa sosiaalisuutta sekä ihmisiä että koiria kohtaan, sopeutuvaisuutta eri tilanteissa ja olosuhteissa, yhteistyökykyä ja miellyttämisenhalua. Hyviä käyttöominaisuuksia ja työmoraalia kehuttiin, samoin kuin yleistä innokkuutta toimintaan. Myös lapsiystävällisyys ja soveltuvuus koko perheen koiraharrastuksiin mainittiin usein.

Näyttely- ja koekertomuksissa luonneongelmiin viittaavia mainintoja on harvoin.

Silloin, kun ongelmia on, tavallisimmin ne liittyvät koiran liialliseen kiihkeyteen, äänekkyyteen ja levottomuuteen. Nämä piirteet vaikeuttavat erityisesti koiran kouluttamista metsästyskäyttöön ja menestymistä käyttökokeissa.

Koemenestys on myös osoitus koiran koulutettavuudesta ja yhteistyökyvystä. Koirat, joilla yhteistyöhalukkuus ei ole tasapainossa riistainnon kanssa, ovat erittäin vaikeita kouluttaa ja syytä karsia pois jalostuskäytöstä.

Jalostuskoirien valinnassa pitää olla erityisen kriittinen luonteen suhteen ja välttää yhdistämästä kahta koiraa, joiden lähisuvussa tai koirissa itsessään esiintyy samaa luonteen heikkoutta vaikka vain lievänä. Tavoitteena on, että jalostukseen käytetään vain luonteeltaan käyttötarkoitukseensa sopivia koiria, jotka ovat tasapainoisia, sosiaalisia ja koulutuskelpoisia.

Terveys

PEVISA edellyttää lonkkakuvausta, ja sen ohelle suositellaan kynnärpäiden kuvausta. Kuusivuotiskaudella 2017-2022 syntyneistä jalostusikäistä koirista kuvattiin 59 % ja terveiden lonkkien osuus oli 94 %. Rodun lonkkaterveys on varsin hyvä. Kynnärät kuvattiin 48 %:lta ja niistä oli terveitä 96 %.

Napatyrä, purentaviat ja hammaspuutokset sekä selkärangan nikamavirheet ovat yleisimpiä virheitä ja niitä tavataan muutamia tapauksia rekisteröityä ikäluokkaa kohti. Epilepsiaa esiintyy hyvin vähän. Allergiaperäisiä ihottumia ja korvatulehduksia ilmenee vuosittain, samoin ruoka-aineallergioita.

Koirien yleiseen terveyteen ja vastustuskykyyn tulee kiinnittää huomiota jalostuskoirien valinnassa, näin koirien terveystilanne säilyy edelleen hyvänä. Tavoitteena on terve, kestävä ja monipuoliseen käyttöön soveltuva työkoira.

Lisääntyminen

Pienimünsterinseisojan lisääntymisessä ei ole ollut merkittäviä ongelmia. Narttujen hedelmöittyminen ja synnytykset ovat sujuneet pääosin normaalisti. Keinosiemennystä ei suositella käytettäväksi ensimmäistä kertaa astutettavalle nartulle eikä urokselle, jolla ei ole aiemmin normaalisti tuotettuja jälkeläisiä.

Rakenteen ja anatomian terveys

Pienimünsterinseisojat ovat maailmanlaajuisesti rodun syntyhistoriasta johtuen ulkonäöltään edelleen josain määrin heterogeeninen rotu, jota alkuperämaa mukaan lukien esiintyy hieman erityyppisinä. Koirien koot vaihtelevat, luuston vahvuudessa on eroa, samoin karvan laadussa ja runsaudessa.

Rotu on kuitenkin rakenteeltaan ”peruskoira” vailla mitään liioiteltuja piirteitä sekä sellaisesta aiheutuvia ongelmia.

Jalostuskäyttöä varten tavoitteena ovat tyyppiltään oikeat, rakenteeltaan rodun käyttötarkoitukseen soveltuvat, hyväluustoiset, mittasuhteiltaan oikeat, kestävät koirat. Lisäksi on huomioitava oikeanlaatuisen karva-
peitteen merkitys käyttökoiralle.

Käyttöominaisuudet

Pienimünsterinseisoja on käyttökoirarotu, joka on osoittanut monipuoliset taipumuksensa ja soveltuvuutensa suomalaiseseen metsästyksen sekä käytännön metsästyksessä että KAER-kokeissa.

Pääsääntöisesti pienimünsterinseisojat Suomessa ovat rodunomaisessa harrastuskäytössä, mutta osallistumista KAER-kokeisiin on lisättävä, jotta niiden käyttöominaisuuksista olisi jalostuspäätöksiä tehtäessä ja sopivia yhdistelmiä suunniteltaessa luotettavaa tietoa. Yhdistelmistä syntyneiden jälkeläisten laadun arviointi on vähintään yhtä tärkeää, koska monet koiran metsästyskäyttöön vaikuttavista ominaisuuksista ovat perinnöllisiä. Rodun metsästysominaisuuksien tason säilyttämiseksi ja edelleen kehittämiseksi tarvitaan vertailukelpoista tietoa.

Käyttötaipumusten vaaliminen nousee luonteen ja terveyden ohella tärkeimmäksi rodun jalostuksen tavoitteeksi myös tulevaisuudessa.

Jalostuspohja

Tämänhetkinen jalostuskäyttöiässä oleva ja siihen ikään tulossa oleva koirakantamme on suurelta osin sukua keskenään. Hankaluutta rodun kasvatukselle aiheuttavat koirien yhteiset, samat esivanhemmat. Tilannetta on pyritty korjaamaan tuontikoirien ja ulkomaille tehtyjen astutusmatkojen avulla, ja **edellisen kymmenen vuoden aikana rotuun rekisteröidyistä koirista 24 % on tuontikoiria ja 41,3 % on syntynyt ulkomailla tehdystä astutuksesta.**

Suomessa vain pieni osa pienimünsterinseisojista jatkaa sukuaan. Rodun kasvatuksessa on jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota kotimaisen kannan laajempaan käyttöön. Erisukuisia koiria on käytettävä tasaisesti jalostukseen, kuitenkin käyttökoiralle toivotuista ominaisuuksista tinkimättä. Näiden koirien joukossa tulisi olla kattavasti kaikkia olemassa olevia sukuja. Erityisesti jalostuskäytön suositukset täyttäviä uroksia tarvittaisiin siitoskäyttöön lisää.

Tuontikoirien osalta on jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota niiden sukulaisuussuhteisiin ja pyrittävä löytämään koiria, jotka eivät ole sukua jo maahan tuoduille.

ESITYS PIENIMÜNSTERINSEISOJAN PEVISA-OHJELMAKSI KAUELLE 1.1.2027–31.12.2031

- Pentujen vanhemmista tulee ennen astutusta olla lonkkakuvauslausunto. Rekisteröinnin raja-arvo on lonkkaniveldysplasian aste B.
- Koiran rekisteröityjen jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 21 pentua. Viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.
- **Koiralla tulee ennen astutusta olla vähintään 3. palkinto KAER-kokeesta. Myös vastaava ulkomainen metsästyskoetus hyväksytään rodun jalostusneuvojan lausunnon pohjalta.**

Jalostuksen tavoiteohjelman jalostuskoirille asettamat vähimmäisvaatimukset:

- Yhdistelmän on täytettävä Kennelliiton rekisteröintiehdot ja rodun PEVISA-määräykset
- Palkinto KAER-kokeesta tai vastaavasta ulkomaisesta kokeesta
- Lonkat A tai B eikä kahden B-lonkkaisen yhdistämistä suositella
- Koirille, joilla on kyynärveldysplasian aste 1, suositellaan partneriksi koiraa, jonka kyynärät ovat terveet, ja koiria, joilla on 2. tai huonommat kyynärät, ei suositella jalostuskäyttöön
- Näyttelytulos vähintään AVO/KÄY EH tai 2 x AVO/KÄY H tai EH jalostustarkastuksesta. Palkintosijaan ei ole saanut vaikuttaa alentavasti huomautus koiran luonteesta.
- Yleisesti hyvä terveys ja käyttö- ja perhekoiraksi sopiva luonne
- **Yhdistelmän sukusiitosaste (ss) on enintään 3,125 % ja sukukatokerroin (sk) vähintään 0.90 viiden sukupolven mukaan laskettuna**
- **Yhdistelmän molemmista vanhemmista on täytetty Saksanseisojakerhon terveystilasto**
- **Kasvattajan on oltava yhteydessä rodun jalostusneuvojaan ennen astutusta.**

2. RODUN TAUSTA

2.1 Alkuperä ja käyttötarkoitus

Alkuperä

Pienimünsterinseisoja polveutuu keskiajalla jo ennen tuliaseita metsästäjän apuna toimineista pitkäkarvaisista, valkokirjavista haukkakoirista, joiden silkkikarvaisten esi-isien arvellaan kulkeutuneen kansainvaellusten, merenkulkijoiden ja sotilaiden mukana idästä ja Espanjasta Ranskaan, Saksaan ja Brittein saarille. Haukkakoiria haki lintuja maastosta yläpäisesti ilmapainua käyttäen. Se osoitti ne metsästäjille seisomalla, ja metsästäjät päästivät haukan lintujen kimppuun. Jonkin verran tämän tyyppisiä koiria käytettiin myös verkkokoirina, jolloin löytyneen linnun päälle heitettiin verkko. Läntiseen Eurooppaan saavuttuaan tällaisia koiria alkoi kulkeutua ristiin rastiin, ja niistä kehittyi vuosisatojen kuluessa erilaisia paikallisia metsästyskoirakantoja Kanaalin molemmille puolille metsästystarpeen ja maantieteen määräämissä rajoissa. Toisiin kehittyi voimakas seisontaominaisuus, ja toiset kehittyivät ylösajaviksi lintukoiriksi.

Saksan luoteisosassa Westfalenissa ja Hollannissa tällaisesta haukkakoirasta kehittynyt pieni pitkäkarvainen lintukoira oli vuosisatojen ajan suosituin metsästyskoira. Sitä käytettiin pienriistan metsästyksen nummilla ja vaikeakulkuisissa pensaikkojen ja vesistöjen rikkomassa maastossa. Sen kuvailtiin hakevan kuin pieni setteri, se osoitti riistan seisomalla ja toimi tyyppillisesti hyvässä yhteistyössä metsästäjän kanssa. Myös tiettyä omapäisyyttä ja lyhyttä ajoa arvostettiin, koska riista oli saatava esiin piikkipensaiden keskeltä. Maasto edellytti koiralta myös erinomaisia riistan talteenotto-kykyjä.

Vanhastaan koiria kutsuttiin muun muassa spioniksi (eli urkkijaksi, vakoojaksi) niiden varovaisen työskentelytavan mukaan, heidewachteliksi eli nummiviiriäiskoiraksi erotukseksi eteläsaksalaisesta karkottavasta viiriäis-

koirasta, pensaikkokoiriksi ja pastorin- tai maisterinkoiriksi, sillä usein juuri nämä pitivät näitä koiria metsästys- ja perhekoirinaan. Ihmisiin kiintyvänä ja pihalle tunkeilijoista ilmoittavana se sopikin myös jälkimmäiseen tehtävään. Rodun kasvatusalueen ulkopuolella sitä kutsuttiin münsteriläiseksi roduksi.

Käyttötarkoitus

Pienimünsterinseisoja on monipuoliseen metsästyskäyttöön soveltuva rotu, jota Suomessa yleisimmin käytetään riistalintujen metsästykseen. Sen tehtävä on etsiä ja paikallistaa riistaa, osoittaa se seisomalla, ajaa se käskystä liikkeelle ja noutaa ammuttu tai jäljittää haavoittunut riista. Sen vahvuuksia ovat voimakas riistainto ja erinomaiset noutotaipumukset sekä maalta että vedestä.

Pienimünsterinseisoja on hyvävainuinen, kestävä ja yhteistyöhaluinen ja sen työskentelyssä kuvastuu pyrkimys löytää riistaa. Se hakee riistaa maastoon soveltuvalle laajuudelle ja hakukuviolla, ensisijaisesti ilmainnalla ja tuulta hyväkseen käyttäen. Sen liikkuminen on kevyttä ja eloisaa ja hyvävauhtista. Haun laajuuden tulee riittää tulokselliseen riekkojahtiin tunturimaastossa sekä peltolintujahtiin avoimessa peltomaastossa. Se työskentelee halukkaasti myös pensaikoissa ja tiheiköissä ja soveltuu erinomaisesti peitteisen maaston metsäkanalintujahtiin.

Riistan talteenottotaipumuksiltaan pienimünsterinseisoja on erinomainen ja siihen koulutettuna se noutaa halukkaasti ja varmasti sekä maalta että vedestä. Se on innokas ja vahva uimari ja sen kylmänsietokyky on hyvä. Sen karvapeite suojaa sitä erilaisissa sääolosuhteissa ja vaikeakulkuisissa tiheiköissä.

Rodulta edellytetään myös riittävää terävyyttä pienpetojahtiin, ja haavoittuneen riistan jäljestämiseen pienimünsterinseisojalla on hyvät taipumukset.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Kun 1800-luvun Saksassa alettiin kehittää saksanseisoojaa, spioneja pidettiin liian pieninä ja vaaleina sen jalostukseen. Ne jätettiin hyödyntämättä ja unohdettiin syrjäisiin maalaiskyliin, joissa kasvatus jatkui. Unohduksen ansiosta nämä koirat ovat säilyneet kuta kuinkin luonnonrotuna tähän päivään asti. 1900-luvun alussa metsästyskoiraharrastaja Edmund Löns veljineen lähti etsimään Westfalenin maaseudulta aivan eri koirarotua mutta löysikin sattumalta nämä pienet seisoojat. Hän havaitsi niiden erinomaiset metsästysominaisuudet ja päätti nostaa ne yleiseen tietoisuuteen. Hän löysi kaksi kantaa, opettaja Heitmannin valkovoittoiset, kevyet heidewachtelit Burgsteinfurtista ja metsänvartija Wolbergin hieman raskaammat ja tummemmat, enemmän ääntä antavat koirat ”dorstenilaiset” Dorstenin lähistöltä. Löns yhdisti nämä kaksi kantaa ja alkoi levittää sanaa unelmiensa käyttökoirista hyvällä menestyksellä. Rotujärjestö perustettiin vuonna 1912 Osna-brückissä. Rodun suosio kasvoi etenkin 1920-luvulla räjähdysmäisesti. Heidewachtelit ehtivät levitä jo naapurimaihinkin. Aluksi yhtenäistä jalostusta haittasi rotumääritelmän puute; ensimmäiset tuntomerkit laati tohtori Jungklaus vuonna 1921. Kolmannen valtakunnan aikana rodun jalostussuunnista syntyi riistaa, ja perustettiin rinnakkaisrotujärjestö.

Aluksi pienimünsterinseisojat olivat aina valkopohjaisia, mutta 1930-luvulla Lönsin kenneliin syntyivät ensimmäiset päistärikköpennut. Niiden alkuperä on jäänyt hämärään, sillä värin synnystä Löns itsekin antoi monta selitystä. Bretonin tai pitkäkarvaisen saksanseisoojan risteyttämistä epäillään. Metsästäjille maastossa huomattomampi päistärikköväri oli mieleen, ja rotu sai siitä vain lisää suosiota.

Toinen maailmansota sotki rodun jalostuksen melkoiseen kaaokseen. Koiria tapettiin ruoan puutteessa, salakuljetettiin sota-alueilta ja sodan jälkeen Saksaa miehitysvyöhykkeisiin jaettaessa jopa takavarikoitiin muun muassa brittiupseerien käsiin. Jalostus kuitenkin organisoitiin uudestaan, jalostustavoitteista päästiin yksimielisyyteen ja kaksi rotujärjestöä yhdistettiin vuonna 1961. Rodun suosio alkoi taas kasvaa tasaisesti.

Saksassa pienimünsterinseisoja on ollut jo pitkään kolmanneksi suosituin seisoojaryhmän rotu. Sitä käytetään mannermaiseen tapaan metsästyksen monitoimikoirana. Pienriistakannan väheneminen on asettanut paineita metsästysominaisuuksien uudelleen kalibrointiin suurriistan puoleen. Rotua arvostetaan sen tiukasti vaalittujen hyvien metsästysominaisuuksien, kätevän koon ja luonteen sopeutumiskyvyn ja älykkyyden takia. Rotua kasvatetaan runsaasti myös Hollannissa, Tanskassa ja nykyisin myös Ranskassa. Myös Yhdysvalloissa

rodun suosio kasvaa nopeasti, sillä sen metsästysominaisuudet ovat sopineet hyvin varsinkin Keskilännen preeriamaa- ja vesistöihin. Se on pysynyt myös näissä maissa metsästyskoirarotuna.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria

Samanlaista seisojapohjaa kuin pienimünsterinseisoja edustavat esimerkiksi ranskalaiset bretoni, ranskanspanieli ja picardienspanielit sekä Hollannissa hollanninpeltopyykoira. Biotooppi ja maastoesteet määräsivät pitkälti, minkälaiseksi koirat kehittyivät, ja näin syntyivät omat paikalliset rotunsa. Näiden pitkäkarvaisten seisojien sukulaisuus spanieleihin näkyy ulkoasussa.

2.2 Eri linjat

Näyttö- ja käyttölinjoihin eriytymistä ei ole tapahtunut, vaikka jalostusvaatimukset vaihtelevat eri maissa. Vaikuttaa siltä, että maailmanlaajuisesti metsästyspainotus on jopa lisääntynyt.

2.3 Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Suomeen ensimmäiset pienimünsterinseisojarodun edustajat, uros ja narttu, tulivat vuonna 1959 maisteri Heikki Suomuksen tuottamina. Vuonna 1960 tuli toinen narttu, ja samana vuonna syntyi Suomen ensimmäinen pentue. Suomeen oli nähnyt rodun edustajia Saksassa riistanhoitajien käytössä ja mieltynyt niiden työskentelytapaan.

Seuraavat 10 vuotta rotu oli Suomessa melko harvinainen. Pentuja kuitenkin syntyi hieman enemmän kuin rekisteröintien määrästä voisi olettaa, koska kaikkia syntyneitä pentueita ei rekisteröity kokonaan tai ajallaan. Seuraavan vuosikymmenen aikana rekisteröinnit alkoivat lisääntyä, mutta kanta pysyi geneettisesti hyvin pienenä, koska jalostukseen käytettiin vain harvoja yksilöitä. Esimerkiksi 70-luvulla vaikuttaneet uros Woodborne Urgent SF04404/67 ja Woodborne Pekku SF04085/62 jättivät molemmat seitsemän pentuetta. Myös nartut Kati SF04539/66 ja Riina SF14799/68 löytyvät rodun suomalaisista esivanhemmista, toinen viiden ja toinen kuuden pentueen emänä. Nämä koirat löytyvät yhä muutaman suomalaisen koiran sukutaulusta.

Yhdeksänkymmentäluvulla pienimünsterinseisoja vakiinnutti asemansa Suomessa mannermaisten seisojien joukossa, mutta kannan kasvu on säilynyt edelleen melko maltillisena. Pentueita on syntynyt jo parin vuosikymmenen ajan vuosittain 4–8, ja rekisteröityjen kotimaisten pentujen määrä on tavallisimmin alle 50 pentua vuodessa. Mielenkiinto rotua kohtaan kasvaa jatkuvasti, mutta terveistä, metsästyskokeissa palkituista vanhemmista olevien pentujen kysyntä ylittää selvästi tarjonnan.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Pienimünsterinseisoja kuuluu mannermaisten seisojarotujen yhteisen rotujärjestön, Saksanseisojakerho ry:n, alaisuuteen. Saksanseisojakerho on perustettu vuonna 1943, jolloin yhdistyksen jäseniksi ilmoittautui 27 saksanseisojien harrastajaa.

Tällä hetkellä Suomen Kennelliittoon kuuluvassa rotujärjestössä on noin 2 600 jäsentä, mihin tasoon se on viimeisten seitsemän vuoden aikana keskimäärin vakiintunut. Aluksi rotujärjestön edustamat koirat olivat vain lyhyt- ja karkeakarvaisia saksanseisojia, mutta nyt **valikoimaan kuuluu jo 33 erilaista mannermaista seisojarotua tai rotumuunnosta**, joihin rekisteröidään vuosittain 750–950 uutta pentua.

Saksanseisojakerhon tarkoitus on ylläpitää ja kehittää mannermaisia seisovia lintukoiria metsästyksen monitoimikoirina sekä edistää kanakoiraharrastusta Suomessa. Tähän kerho pyrkii järjestämällä roduilleen näyttelyitä, jalostustarkastuksia sekä kanakoirien erikoiskokeita (KAER) ja kilpailuja, julkaisemalla opaskirjoja ja neljästi vuodessa ilmestyvää Saksanseisoja-lehteä. Kerho myös vaalii ja ohjaa edustamiensa rotujen rodunjalostusta sekä pyrkii kaikin keinoin torjumaan koirien terveydentilaa mahdollisesti horjuttavia perinnöllisiä vikoja ja muita eläinsairauksia sekä tiedottamaan niistä jäsenilleen.

Saksanseisojakerhon hallituksessa on 7 jäsentä ja sihteeri. Lisäksi kerhon toimintaa ohjaavat toimikunnat: jalostustoimikunta, ulkomuototoimikunta, koetoimikunta, tietojenkäsittelytoimikunta, koulutustoimikunta ja Junkkari-toimikunta. Kerhon toimihenkilöihin kuuluvat myös rotujärjestön lehden päätoimittaja, jäsensih-teeri, myyntisihteeri ja kotisivujen vastuuhenkilö.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunnassa on 10 jäsentä. Jalostusneuvot valitsee Saksanseisojakerhon vuosikokous. Lyhytkarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 3 henkilöä ja karkeakarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta 3 henkilöä. Bretonien jalostusneuvonnasta vastaa 2 henkilöä, pieni- ja isomünsterinseisojien sekä pitkäkarvaisen saksanseisojan jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö ja muiden rotujen jalostusneuvonnasta vastaa 1 henkilö. Muiden rotujärjestön alaisuuteen kuuluvien rotujen (27 eri rotua) pentuvälityksestä ja rotutietouden jakamisesta vastaa yhdistyksen vuosikokouksen valitsemat 8 rotuyhteyshenkilöä.

Saksanseisojakerhon jalostustoimikunta määrittelee jalostuksen tavoitteet ja seuraa rotujemme tilaa. Toimikunta ohjaa jalostuksen suunnittelua antamalla lausuntoja ja suosituksia jalostusyhdistelmistä sekä hoitaa pentuvälitystä. Toimikunta pitää yllä jalostusrekisteriä jalostukseen sopiviksi katsotuista koirista. Jalostustoimikunta on mukana järjestelemässä jokavuotista nuorten koirien jalostustarkastusta Junkkaria, vuosikokouksen tai erikoisnäyttelyn yhteydessä järjestettäviä jalostusaiheisia luentopäiviä sekä vastaa jalostustarkastuksen järjestelyistä.

Ulkomuototoimikunta vastaa mannermaisten kanakoirien ulkomuotoon liittyvistä ominaisuuksista ja tavoitteista. Toimikunta järjestää rotujemme kotimaisten ulkomuototuomareiden koulutuksen.

Koetoimikunta on hallituksen nimeämä asiantuntijaelin KAER-koeeasioissa. Toimikunta koostuu ylituomareista. Toimikunnan keskeisiä tehtäviä ovat mm. koesäännöt ja niiden kehittäminen, aspiranttien kouluttaminen sekä ylituomareiden jatkokoulutukset.

Suomen Münsterikerho ry

Suomen Münsterikerho ry perustettiin kesäkuussa 2003, ja rotukerho hyväksyttiin Kennelliiton jäseneksi huhtikuussa 2024. Pienimünsterinseisijat kuuluvat rotujärjestönsä Saksanseisojakerhon kautta myös rodun Maailmanliittoon. Yhteistyössä rotujärjestön kanssa toimiva kerho on tarkoitettu pieni- ja isomünsterinseisojan omistajille sekä kaikille roduistamme kiinnostuneille.

Yhdistyksen päätapahtuma on syksyllä järjestettävä Münsteripäivät, kohderyhmänä etenkin aloittelevat seisoharrastajat. Viikonlopun treenien ja luentojen avulla saa muun muassa kuvan siitä, mitä metsästyskäyttöön koulutettavalta koiralta vaaditaan. Edistyneemmät osallistujat pääsevät myös maastoon harjoittelemaan aitoja tilanteita, ja KAER-kokeessa kisataan kerhon mestaruudesta. Kerhon ohjelmassa ovat myös eri puolilla Suomea järjestettävät Kesäpäivät ja alueyhteyshenkilöiden ylläpitämät muut treenitapahtumat, joissa saa monipuolisesti opastusta koiran kouluttamisesta ja harjoitellaan myös KAER-kokeen eri osa-alueita. Koulutuksen lisäksi tapahtumissa on kysymys myös mukavasta yhdessäolosta yhteisen harrastuksen parissa ja tilaisuus tutustumiseen ja kokemusten vaihtoon toisten münsteriharrastajien kanssa. Mukana tapahtumissa on usein myös münsterinseisojaa itselleen harkitsevia tutustujia.

Vuoden 2024 lopussa kerhossa oli jäsenenä 430 pieni- tai isomünsterinseisojan omistajaa. Kerho julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää jäsenlehteä. Kennelliiton jäsenyys antaa yhdistykselle mahdollisuuden järjestää KAER-kokeita ja vesityökokeita, ja niitä onkin jo suunnitteilla.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suoja monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostaakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2–3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20–50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013

Suomessa pienimünsterinseisojan jalostuksessa pyritään turvaamaan kannan monimuotoisuus käyttämällä rodun suomalaisen kannan laajentamiseksi erisukuisia ulkomaisia jalostusuroksia suomalaisille nartuille sekä tuomalla Suomeen jatkuvasti uusia tuontipentuja eri maista sekä käyttämällä rodun kotimaista kantaa monipuolisesti. Rotumme suomalaisen kannan pienilukuisuus tekee mahdottomaksi noudattaa ihanteellista enintään 5 %:n jälkeläismäärää laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. **Suomessa on tuonnut mukaan lukien rekisteröity keskimäärin 158 pienimünsterinseisojaa neljässä vuodessa. Viiden prosentin osuus tästä olisi n. 8 pentua, kun pentueeseen keskimäärin syntyy 7 pentua, ja hyvän jälkeläisnäytön antaneen koiran on järkevää tuottaa toinenkin pentue.**

Kannan monimuotoisuuden turvaamisessa auttaa kuitenkin rodun suomalaisten harrastajien erittäin aktiivinen kansainvälinen yhteistyö. **Vuosina 2011–2021 rodulla oli voimassa matador-pykälä, joka rajasi koiran jälkeläisten määrän 26 pentuun.** Vuoden 2022 alusta voimassa olevassa PEVISA:ssa on jälkeläisten enimmäismäärä rajattu 21 pentuun. Käytännössä kuitenkin vain harva koira on nykyisinkin saanut kahta pentuetta enempää.

Vuositalasto – rekisteröinnit

Taulukko 1 (Koiranet-tietokanta). Vuositalasto - rekisteröinnit

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Pennut (kotimaiset)	13	63	30	17	46	21	36	43	20	28
Tuonnit	10	8	13	11	3	3	8	4	8	8
Rekisteröinnit yht.	23	71	43	28	49	24	44	47	28	36
Pentueet	2	8	4	3	6	4	5	7	3	4
Pentuekoko	6,5	7,9	7,5	5,7	7,7	5,2	7,2	6,1	6,7	7,0
Kasvattajat	2	8	4	3	6	4	5	7	3	4
Jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	2	7	4	3	6	4	5	7	3	4
- kotimaiset	1	1	3	3	3	1	1	3	1	2
- tuonnit	0	0	1	0	1	1	1	3	0	1
- ulkomaiset	1	6	0	0	2	2	3	1	2	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4v 10kk	3v 9kk	6v 7kk	4v 5kk	3v 10kk	7v 2kk	4v 10kk	4v 8 kk	4 v	5v 1 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	2	8	4	3	6	4	5	7	3	4
- kotimaiset	2	7	3	2	5	4	4	5	2	3
- tuonnit	0	1	1	1	1	0	1	2	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 10kk	4v 5kk	3v 9kk	4v 7kk	5v 9kk	4v 9kk	4v 10kk	4v 3kk	3v 11kk	5v
Isoisät	4	14	6	5	11	7	9	13	6	8
Isoäidit	4	15	7	5	11	8	10	13	5	8
Sukusiitosprosentti	0,80%	0,78%	0,67%	1,10%	1,04%	0,89%	0,55%	0,82%	1,91%	1,15%

Rekisteröintimäärät Suomessa

Kymmenen viime vuoden aikana Suomessa on kasvatettu 46 pentuetta, joissa 163 urospentua ja 154 narttu-pentua. Pentueista 16 on ulkomaisesta uroksesta, neljällä pentueella on tuontivanhemmat ja kahdeksalla pentueella vanhemmista toinen on tuonti. Rekisteröintimäärät ovat hieman laskeneet viime vuosina ja pentueita syntyy 2–8 vuodessa. Kysyntää pennuista on jonkin verran enemmän, ja määrää lisätään joka vuosi tuomalla maahan käyttövanhempien pentuja ulkomailta. Tavallisesti kasvattajat myyvät pentunsa vain metsästystä harrastaviin koteihin, joten pentujen määrä halutaankin pitää maltillisena, jotta kaikille löytyisi so-piva koti.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tarkastelujakson rekisteröintimäärästä 76 kpl eli 24 % on tuonteja. Koiria tuodaan joka vuosi, ja tuontien osuus vuosittain vaihtelee 6 prosentista jopa 43 prosenttiin. Kotimaisten, käyttökokeissa palkittujen vanhempien pennut eivät riitä vastaamaan kysyntään, ja pentuja tuodaan nykyisin eniten Ruotsista. Muita tuontimaita ovat Saksa, Tanska, Norja, Tšekki ja Itävalta. Myös suomalaisen kannan keskinäisen lähisukulaisuuden vuoksi maahan pyritään tuomaan koiria mahdollista tulevaa jalostuskäyttöä varten.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Koska jalostukseen käytettäviltä koirilta edellytetään metsästyskoetulosta, ei koiria käytetä jalostukseen kovin nuorena. Rotujärjestön jalostusrekisterivaatimuksissa edellytetään koirilta avoimen luokan tulosta (nartuilla AVO 2 ja uroksilla AVO 1), ja käytännössä on hyvin tavallista, että vaaditut tulokset ovat koossa vasta yli 4-vuotiailla koirilla. Koska rotu on maassamme pienilukuinen, on jalostuskäyttövaatimuksia lievennetty siten, että kokeen osalta myös nuorten luokan tulos riittää koiran jalostuskäyttöön. Jalostuskoirien keskimääräinen ikä uroksilla on kuitenkin 4 v 11 kk ja nartuilla 4 v 6 kk. Tuohon ikään ehtineitten koirien mahdolliset terveysongelmat ovat jo tulleet näkyviin, mutta toisaalta nartut ehtivät melko iäkkäiksi jo ennen mahdollista toista pentuettaan. Suosituksena on myös, ettei koiraa käytetä jalostukseen toista kertaa ennen kuin sen ensimmäisestä pentueesta on terveystietoa, lonkkakuvaustuloksia ja mielellään myös osallistumisia Junkkariin tai KAER-koetuloksia nuorten luokasta. Rotu on pitkäikäinen, eikä 10–12-vuotias edelleen metsästyskäytössä täysipainoisesti oleva koira ole mikään harvinaisuus.

Tietoa sukusiitoksesta

Populaation rakenne ja sukusiitos

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanheman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä.

Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär-parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasa-laatuisia ja periyttämismuotoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitetykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Haitat alkavat näkyä, kun sukusiitosaste ylittää 10 %

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkentymistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän–viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

MMT Katariina Mäki 5.8.2013 (päivitetty 13.1.2016)

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Taulukko 2 (KoiraNet-tietokanta)

2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
0,80 %	0,78 %	0,67 %	1,10 %	1,04 %	0,89%	0,55%	0,82%	1,91%	1,15%

Pienimünsterinseisojapentueitten sukusiitosaste vaihtelee vuosittain 1 % molemmin puolin. Neljänä vuotena lukema ylittää 1 %. Jalostusneuvonnan kautta suunnitelluissa yhdistelmissä pyritään siihen, että sukusiitosaste on enintään 3,125 % ja sukukatokerroin vähintään 0.90 viiden polven mukaan laskettuna. Lisäksi samaa urosta suositellaan käytettäväksi jalostukseen vain yhden kerran vuoden aikana.

Todellisuudessa Kennelliiton tietokannan ilmoittamat keskimääräiset sukusiitosasteet ovat alakanttiin, koska rodussa on runsaasti tuontikoiria, joille Kennelliitto tallentaa kolmen polven sukutaulun. Viiden polven sukutaulu jää monesti vielä vajaaksi. Kymmenen viime vuoden rekisteröidyistä koirista 24 % on tuontikoiria ja 41,6 % pennuista on syntynyt ulkomailta tehdystä astutuksesta, joten myös näillä pennuilla on vajaita sukutauluja. Lisäksi ulkomaisen rekisterinumeron merkinnässä on valitettavaa vaihtelua, jolloin ohjelma ei aina tunnista koiraa samaksi. Pentueitten vuosittainen sukusiitosprosentti ei ole ongelma, mutta siihen on päästy panostamalla ulkomaisiin astutuksiin ja tuontikoirien käyttöön. Jatkossa kotimaista kantaa on päästävä käyttämään laajemmin.

Sukukatokerroin

Sukukatokerroin (ancestor loss coefficient, ALC) on suhdeluku siitä, kuinka suuri osuus sukutaulun tiedossa olevista esivanhemmista on eri koiria. Se lasketaan todellisten ja mahdollisten esivanhempien suhteena halutulle sukupolvimäärälle ja se voi saada arvoja välillä 0–1.

Esimerkiksi 5 polven sukutaulussa on maksimissaan 62 mahdollista esivanhempaa. Jos sukutaulusta kuitenkin löytyy vain 31 eri koiraa, tarkoittaa se sitä, että puolet perimästä on jo menetetty. Mitä pienempi sukukatokerroinluku on, sitä enemmän variaatiota on jo menetetty, siinäkin tapauksessa, että sukusiitosaste olisi 0.

Pienimünsterinseisojilla tavoitteena on, että yhdistelmän sukukatokerroin viiden sukupolven mukaan olisi vähintään 0.90, joka tarkoittaa, että sukutaulussa on vähintään 56 eri koiraa 62:sta.

Sukusiitosasteen ja sukukatokertoimen suhde ei ole lineaarinen. Käytännössä kuitenkin pätee, että mitä sukusiitetympi koira on, sitä alhaisempi on sen sukukatokerroin eli sen taustalta löytyy vähemmän eri koiria ja samalla vähemmän perinnöllistä vaihtelua. Silloinkin, kun koiran sukusiitosaste olisi nolla, sillä voi silti olla sukukatoa. Silloin sen vanhemmat eivät ole keskenään sukua, mutta jompikumpi tai kumpikin vanhemmista on sukusiitetty.

Sukukatokerroin ei kuvaa todennäköisyyttä samalta esivanhemmalta peräisin olevan alleelin esiintymiseen kaksinkertaisena, kuten sukusiitos, vaan se kuvaa koiran mahdollisuutta monipuoliseen alleelivalikoimaan.

Sukukatokerroin ei myöskään kerro mitään koiran geeniversioiden ainutlaatuisuudesta rodun populaatioon nähden, se kertoo vain koiran omasta sukutaulusta. Sukukatokerroinluku on sukusiitosasteen seurannan rinnalle käyttökelpoinen työkalu, jolla voidaan arvioida yksilön perimän vaihtelua.

Jalostukseen käytetyt urokset vuosina 2015–2024

Taulukko 3 (KoiraNet-tietokanta 16.11.2025)

#	Uros	Synt.	Koe- tulos	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
				Pentu- eita	Pen- tuja	%-osuus	Kumulat. %	Pentu- eita	Pen- tuja	Pentu- eita	Pen- tuja
1	ONNI-HERMANNI	2013	AVO 2	2	15	4,73 %	5 %	5	36	2	15
2	KAAKKORINTEEN KAPU	2017	AVO 3	3	14	4,42 %	9 %	3	22	4	20
3	PIÄNMYNSTERKOER A KRINGEL	2015	AVO 2	2	14	4,42 %	14 %	2	12	2	14
4	TASAKALLION KAMU	2015	AVO 2	1	12	3,79 %	17 %	0	0	2	16
5	ARKO VOM EICHWALD	2010	AVO 2	2	11	3,47 %	21 %	4	33	3	21
6	MÄYRÄSALON ASLAK	2012	AVO 1	2	11	3,47 %	24 %	2	2	2	11
7	CVIK Z ROMANOVA CHOVI	2017	AVO 3	1	11	3,47 %	28 %	2	9	1	11
8	HERRSKAPETS ULV	2018	ÖKL 2	1	11	3,47 %	31 %	0	0	1	11
9	GRÅSIDINGENS REYKUR HIRSSON	2020	EI	1	11	3,47 %	35 %	0	0	1	11
10	TJÆREBORGEGNENS AMAZING TJALFE	2019	FBP 1	2	10	3,15 %	38 %	0	0	2	10
11	TÄTINKIVEN KIPINÄ	2020	AVO 2	1	10	3,15 %	41 %	0	0	1	10
12	MANZANO	2014	VOI 2	1	10	3,15 %	44 %	1	9	1	10
13	ASLAN	2006	DKJCH	1	9	2,84 %	47 %	4	17	1	9
14	NIEMIAPAJAN HUUGO	2013	AVO 2	1	9	2,84 %	50 %	0	0	1	9
15	KETTUPUSKAN BUSTER	2013	NUO 2	1	9	2,84 %	53 %	0	0	1	9
16	MÜNSTERLEDET'S EIVIN	2011	AVO 2	1	9	2,84 %	56 %	3	23	1	9
17	SNÖYRAN'S JUAN	2009	UKL 2	1	8	2,52 %	58 %	5	11	1	8
18	MÜNSTERKULLENS RIDDAR KATO	2011	ÖKL 1	1	8	2,52 %	61 %	7	23	1	8
19	DEXTER VOM WOLTRUPER DORF	2016	VGP 1	1	8	2,52 %	63 %	1	7	1	8
20	MUNSTERHUSETS DUNDER	2015	UKL 1	1	8	2,52 %	66 %	2	2	1	8
21	MÜNSTERKULLENS FAZER	2018	ÖKL 2	1	8	2,52 %	68 %	0	0	1	8
22	COOPER VOM LANGENMOORSBERG	2019	ÖKL 0	1	7	2,21 %	70 %	0	0	1	7
23	AFFE	2018	AVO 0	1	7	2,21 %	73 %	0	0	1	7
24	KENZO VOM REITERDORF	2011	VGP 1	1	7	2,21 %	75 %	1	6	1	7
25	STRANDKUNGENS LOKE	2019	ÖKL 2	1	7	2,21 %	77 %	0	0	1	7
26	IVO VOM WEHLA-BERG	2019	VGP 2	1	7	2,21 %	79 %	0	0	1	7
27	TASAKALLION KAJASTUS	2015	AVO 3	1	7	2,21 %	81 %	0	0	1	7
28	HAKKIOKANKAAN BARON	2009	AVO 2	1	6	1,89 %	83 %	0	0	1	6
29	SAUNANTAAN MERSU	2016	AVO 2	1	6	1,89 %	85 %	0	0	1	6
30	LEVI II AUS DER WOLFSKAMMER	2015	VGP 1	1	6	1,89 %	87 %	1	1	1	6
31	FUGLEVANG'S ROCKY	2015	DKJCH	1	5	1,58 %	89 %	1	7	1	5
32	KAAKKORINTEEN KUSTI	2017	AVO 3	1	5	1,58 %	90 %	0	0	1	5
33	SNÖYRAN'S MICHELANGELO	2015	AVO 2	1	5	1,58 %	92 %	4	10	1	5
34	ARCTIC HILL AMOR	2020	AVO 2	1	5	1,58 %	93 %	0	0	1	5
35	MÄYRÄSALON ALADIN	2012	AVO 2	1	5	1,58 %	95 %	1	7	1	5

36	NIEMIAPAJAN VÄPÄ	2010	NUO 3	1	5	1,58 %	97 %	1	8	1	5
37	HERRSKAPETS I-KURBITS	2010	UKL 1	1	4	1,26 %	98 %	3	9	1	4
38	BANJO VON SCHWEDESODORF	2010	AVO 2	1	4	1,26 %	99 %	5	26	1	4
39	JÄRPMYREN'S NELSON	2015	EI	1	3	0,95 %	100 %	1	1	1	3

Jalostukseen käytetyt nartut vuosina 2015–2024

Taulukko 4 (KoiraNet-tietokanta 16.11.2025)

#	Narttu	Synt.	Koe- tulos	Tilastointiaikana			Lonkka- kuvattuja jälkeläisiä	KAER-osal- list. jälkeläi- siä	Toisessa polvessa		Yhteensä	
				Pentu- eita	Pen- tuja	%- osuus			Pen- tueita	Pentuja	Pentu- eita	Pen- tuja
1	MÄYRÄSALON SANI	2014	AVO 2	2	21	6,62 %	18 kpl, 86 %	13 kpl, 62 %	1	8	2	21
2	CHIRA Z BÍLÉ TELČE	2013	AVO 0	3	19	5,99 %	7 kpl, 37 %	11 kpl, 58 %	1	7	3	19
3	MÄYRÄSALON SAAGA	2014	AVO 2	2	14	4,42 %	14 kpl, 100 %	10 kpl, 71 %	3	25	2	14
4	RAPULA ESTELLA	2013	AVO 2	2	14	4,42 %	9 kpl, 64 %	9 kpl, 64 %	1	7	2	14
5	SOIJIN PILVI	2017	VOI 2	1	12	3,79 %	12 kpl, 100 %	12 kpl, 100 %	0	0	1	12
6	LUMO	2018	AVO 1	2	12	3,79 %	7 kpl, 58 %	5 kpl, 42 %	0	0	2	12
7	MÄYRÄSALON ROSALIE	2019	AVO 1	1	11	3,47 %	3 kpl, 27 %	4 kpl, 36 %	0	0	1	11
8	CAZADORA	2019	EI	1	11	3,47 %	1 kpl, 9 %	0 kpl, 0 %	0	0	1	11
9	PELTOLAKIAN FILOMENA	2017	AVO 3	1	10	3,15 %	3 kpl, 30 %	4 kpl, 40 %	0	0	1	10
10	SEITSENAUKEEN ODETTE	2011	NUO 3	2	9	2,84 %	8 kpl, 44 %	4 kpl, 22 %	2	10	3	18
11	TASAKALLION USVA	2008	AVO 1	1	9	2,84 %	5 kpl, 33 %	5 kpl, 33 %	3	23	2	15
12	MÜNSTERHOLKENS B FLINGA	2011	NUO 2	1	9	2,84 %	8 kpl, 89 %	7 kpl, 78 %	3	16	1	9
13	LUNA VOM REITERDORF	2012	NUO 2	1	9	2,84 %	1 kpl, 11 %	3 kpl, 33 %	0	0	1	9
14	RAPULA EMMA	2013	AVO 2	1	9	2,84 %	4 kpl, 44 %	4 kpl, 44 %	0	0	1	9
15	PELTOLAKIAN ELEANOR	2014	AVO 3	1	9	2,84 %	5 kpl, 56 %	5 kpl, 56 %	2	15	1	9
16	FRIIDA	2015	EI	1	8	2,52 %	4 kpl, 50 %	1 kpl, 13 %	2	12	1	8
17	BANDIDA	2019	NUO 1	1	8	2,52 %	8 kpl, 100 %	6 kpl, 75 %	0	0	1	8
18	TIPULIN SIIRI	2020	AVO 2	1	8	2,52 %	*1 kpl, 12 %	4 kpl, 50 %	0	0	1	8
19	MÜNSTERMÄSTARENS AXA	2014	AVO 2	1	8	2,52 %	0 kpl, 0 %	2 kpl, 25 %	0	0	1	8
20	SALONTUULEN RUKA	2013	AVO 1	1	8	2,52 %	5 kpl, 62 %	6 kpl, 75 %	2	18	1	8
21	HERRSKAPETS ZODA	2019	AVO 3	1	7	2,21 %	4 kpl, 57 %	1 kpl, 14 %	0	0	2	11
22	TUNTURIJÄRVEN OPRI	2020	NUO 0	1	7	2,21 %	0 kpl, 0 %	3 kpl, 43 %	0	0	1	7
23	SEITSENAUKEEN RIHANNA	2018	EI	1	7	2,21 %	1 kpl, 14 %	1 kpl, 14 %	0	0	1	7
24	TÄTINKIVEN PIHKA	2015	NUO 2	1	7	2,21 %	5 kpl, 71 %	3 kpl, 43 %	2	15	1	7
25	MÄYRÄSALON SIRINA	2014	AVO 2	1	7	2,21 %	2 kpl, 29 %	1 kpl, 14 %	0	0	1	7
26	TINY TYPHOON'S VANILJIX	2014	EI	1	7	2,21 %	3 kpl, 43 %	2 kpl, 29 %	3	18	1	7
27	MÄYRÄSALON ASSI	2012	VOI 3	1	7	2,21 %	5 kpl, 71 %	4 kpl, 57 %	1	6	1	7
28	RAPULA ELMA	2013	AVO 1	1	6	1,89 %	2 kpl, 33 %	0 kpl, 0 %	0	0	1	6

29	SOIJIN PIMU	2017	VOI 1	1	6	1,89 %	2 kpl, 33 %	5 kpl, 83 %	0	0	1	6
30	TAIKA	2018	EI	1	6	1,89 %	2 kpl, 33 %	0 kpl, 0 %	0	0	1	6
31	PRITTA VOM SCHÜTZENKNAPP	2018	NUO 2	1	5	1,58 %	*4 kpl, 36 %	4 kpl, 36 %	0	0	2	11
32	TÄTINKIVEN HEHKU	2020	NUO 1	1	5	1,58 %	*0 kpl, 0 %	2 kpl, 40 %	0	0	1	5
33	KALLIOVUORTEN PAPU	2010	AVO 2	1	5	1,58 %	5 kpl, 100 %	4 kpl, 80 %	1	7	1	5
34	SEITSENAUKEEN ODESSA	2011	NUO 2	1	5	1,58 %	1 kpl, 20 %	0 kpl, 0 %	1	8	1	5
35	QUINNA VOM KIEFERNWALDE	2011	AVO 1	1	4	1,26 %	2 kpl, 50 %	3 kpl, 75 %	5	26	1	4
36	SEITSENAUKEEN PEGGI	2014	NUO 3	1	3	0,95 %	1 kpl, 33 %	0 kpl, 0 %	0	0	1	3
37	PELTOLAKIAN BRIGITTA	2009	AVO 1	1	2	0,63 %	8 kpl, 80 %	8 kpl, 80 %	2	19	2	10
38	PIÄNMYNSTERKOER A FIIL- KUNA	2015	AVO 2	1	2	0,63 %	1 kpl, 50 %	2 kpl, 100 %	0	0	1	2
39	NIEMIAPAJAN HIPPU	2013	AVO 1	1	1	0,32 %	1 kpl, 100 %	1 kpl, 100 %	0	0	1	1

* Nartulla on vain tai osaksi alle kaksivuotiaita jälkeläisiä

** Nartulla ei ole yli yhdeksän kuukauden ikäisiä jälkeläisiä

Jalostuskoirien käyttömäärät

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2–3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 200 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 10 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä, mikä tarkoittaa noin 20 jälkeläistä.

Pienimünsterinseisojan kohdalla elinikäisen jälkeläismäärän rajoittamista suhteutettuna neljän viime vuoden rekisteröinteihin yllä mainitulla 5 prosentin säännöllä on mahdoton toteuttaa, jos koiralla halutaan teettää enemmän kuin yksi keskimääräisen kokoinen pentue (7 pentua). Hyvien periyttäjiä kohdalla toinen, jopa kolmas pentue täytyy olla mahdollinen. Vuoden 2022 alusta voimassa oleva PEVISA rajaa jälkeläismäärän 21 pentuun.

Kasvattajilta kaivataan kriittisyyttä ja jälkeläisarviointia ennen seuraavaa pentuetta, ja toisen polven suosittelutavalla jälkeläismääränä voitaneen pitää ensimmäisen polven jälkeläismäärää kaksinkertaisena.

Taulukoissa 3 ja 4 koiran jälkeläisten määrä on ilmoitettu prosenttiosuutena 10 vuoden rekisteröinneistä. 10 vuotta on kaksi ja puoli kertaa koirasukupolvi. Vuosien 2015–2024 aikana 39 urosta on käytetty jalostukseen. 14 urosta on tuottanut puolet jakson Suomessa syntyneistä pennuista. Yhdellä uroksella on kolme pentuetta, viidellä uroksella kaksi pentuetta ja enemmistöllä, 33 uroksella, yksi pentue.

Kolme eniten käytettyä urosta ovat Onni-Hermann (15 pentua), Kaakkorinteen Kapu ja Piänmynsterkoer A Kringel (kummallakin 14 pentua). Näiden kolmen uroksen yhteenlaskettu pentumäärä on 14 % tarkastelujakson pentumäärästä. Onni-Hermannilla on myös 36 ja Kaakkorinteen Kapulla 22 toisen polven jälkeläistä.

Suuria toisen polven jälkeläismääriä edustaa myös Arko vom Eichwald, jolla itsellään on 11 jälkeläistä, mutta toisessa polvessa 33, ja Banjo von Schwedesdorf, omia jälkeläisiä 4, toisen polven 26. Lähes samoissa lukemissa ovat Münsterledet's Eivin (9 omaa jälkeläistä, 23 toisen polven jälkeläistä) sekä Münsterkullens Riddar Kato (8 omaa ja 23 toisen polven jälkeläistä).

Jalostukseen vuosina 2015–2024 käytetyistä nartuista yksi on saanut kolme pentuetta, viisi on saanut kaksi pentuetta ja muut yhden. Listan kärkikoiran ja sen sisarten jälkeläisten yhteismäärä on 13,3 % ja kolme pentuetta saaneen nartun jälkeläisten määrä on 6 % koirasukupolven jälkeläismäärästä. Eniten jälkeläisiä on

Mäyräsalon Sanilla, 21 pentua, Tsekin-tuonti Chira z Bílé Telčellä (19 pentua) ja Mäyräsalon Saagalla sekä Rapula Estellellä (14 pentua). Myös Seitsenaukeen Odettella on 18 jälkeläistä vuosilta 2014, 2016 ja 2018.

Toisen polven jälkeläisiä on eniten Quinna vom Kiefernwaldella, 26 kpl, vaikka sillä on omia pentuja vain neljä. Mäyräsalon Saagalla on omien 14 pennun lisäksi toisessa polvessa 25 jälkeläistä. Tasakallion Usvalla on omia pentuja 9 ja toisessa polvessa 23 pentua.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Rekisteröidyt pentueet vuosina 2015–2024

Jakson pentueitten vanhemmissa on paljon toisilleen lähisukulaisia, jalostuskäytössä ovat olleet isät ja pojat, äidit ja tyttäret sekä sisarukset ja puolisisarukset. Niinpä kannan sukulaisuus on suurempi kuin urosten/narttujen määrän perusteella voisi olettaa. Sukulaisuuden kuvaaminen yksinkertaisesti on hankala tehtävä, koska koirat ovat sukua toisilleen useaa eri kautta ja ristiin rastiin.

Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa ongelman kohtaa sukutaulultaan sopivaa partneria etsittäessä. Viiden polven sukutauluissa liian tavallinen ongelma on, että koirien keskinäinen paritus nostaisi yhdistelmän sukusiitosasteen yli suositellun rajan. Tälle viisivuotiskaudelle on leimallista entistä suurempi ulkomaisten urosten käyttö, vaikka toisaalta kotimaista alkuperää olevia jalostuskoiria on käytetty enemmän kuin tuonteja.

Etenkin lähisukuisten narttujen astuttaminen samalla uroksella ei näin pienessä populaatiossa ole järkevää ja saman yhdistelmän uusimiseen pitää olla erityisen pätevä peruste.

Onni-Hermannilla on 15 jälkeläistä ja toisessa polvessa 36 jälkeläistä. Sen veljellä Minikillä on 6 jälkeläistä ja toisessa polvessa 12 jälkeläistä. Veljeksillä Kaakkorinteen Kapulla ja Kustilla on yhteensä 26 jälkeläistä. Kapulla on lisäksi 22 toisen polven jälkeläistä.

Sisaruksilla Mäyräsalon Aladinilla, Aslakilla ja Assilla on yhteensä 25 jälkeläistä ja puolisisaruksella Mäyräsalon Kafkalla 9 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä näillä koirilla on yhteensä 57 kpl.

Taulukossa Mäyräsalon Sani, Saaga ja Sirina ovat saaneet yhteensä 42 jälkeläistä. Sanin tyttäreillä Tipulin Siirillä on 8 jälkeläistä ja Saagan tyttärillä (Mäyräsalon Rosalie ja Mäyräsalon Jaava) yhteensä 18 jälkeläistä.

Rapula Debbien jälkeläisillä Elmalla, Emmalla ja Estellalla on yhteensä 29 jälkeläistä ja Estellen tyttäreillä Pyy-nikin Siidalla 7 jälkeläistä. Seitsenaukeen Odettella on 18 jälkeläistä ja sen sisarella Odessalla 5 jälkeläistä. Toisen polven jälkeläisiä sisaruksilla on yhteensä 18, ja kolmannen polven jälkeläisiä 5.

Käytettyjen jalostuskoirien taso

Vaatimuksena jalostukseen käytettäville koirille on terveet lonkat (molemmilla A tai toisella A ja toisella B), vähintään toisella vanhemmista kyynärkuvaustulos 0/0, vähintään NUO 3 -tulos KAER-kokeesta ja näyttelytuloksena vähintään AVO/KÄY EH tai 2 x AVO/KÄY H tai EH jalostustarkastuksesta, käyttökoiralle sopiva luonne sekä hyvä yleinen terveys. Lisäksi yhdistelmän sukusiitosasteen tulee olla enintään 3 % ja sukukadon vähintään 0.90 viidestä sukupolvesta laskettuna. Kasvattajan on oltava yhteydessä rotunsa jalostusneuvojaan tai rotuyhteyshenkilöön ennen astutusta.

Viime viisivuotiskaudella toteutuneissa yhdistelmissä kaikki vaatimukset täyttäviä oli 11 (47,8 %). Koetulosvaatimuksen täyttäviä yhdistelmiä oli 16 (69,6 %). Koetulos puuttui toiselta vanhemmalta viidessä yhdistelmässä (21,7 %). Yhdistelmiä, joissa koetulos puuttui molemmilta vanhemmilta, oli kaksi (8,7 %). Kahden B-lonkkaisen koiran yhdistelmiä oli yksi.

Edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna jalostuskoirien taso on käyttötulosvaatimuksen osalta selvästi huonontunut, ja käyttökoetulos puuttuu nyt joko toiselta tai molemmilta vanhemmilta yli 30 %:ssa yhdistelmiä. Kokeessa palkitsemattomilla koirilla kasvattaminen on lähtenyt uudelleen kasvamaan.

Viiden viime vuoden yhdistelmistä 43,5 % on ulkomaisesta uroksesta, ja 13 %:ssa yhdistelmistä toinen tai molemmat vanhemmista ovat tuontikoiria. Jalostukseen käytettyjen 39 uroksen joukossa on neljä urosta, joilta puuttuu jalostuskäyttösuositukseen kuuluva koetulos.

Tarkastelujaksolla jalostukseen käytetyistä nartuista tavoitteet täyttyviä on 32 kpl ja metsästyskokeen tulos puuttuu seitsemältä nartulta. Niistä kuudesta nartusta, jotka ovat saaneet kaksi tai kolme pentuetta, yksi on kokeissa palkitsematon.

Rotujärjestön jalostustavoitteisiin sitoutuneet kasvattajat yleensä kannustavat myös kasvattejaan terveystutkimuksiin ja osallistumaan käyttökokeisiin.

Jalostustavoitteet ja yhdistelmät

Taulukko 5 (Koiranet-tietokanta)

	Pentueita	Astutus ulkomailla	Tuontivanhemmat	Toinen vanhemmista tuonti	Kotimaiset vanhemmat	Jalostustavoitteet täytävä yhdistelmä	Toiselta vanhemmalta puuttuu koetulos	Molemmilta vanhemmilta puuttuu koetulos	Vanhemilla B-lonkat
2020–2024	23	10 43,5 %	1 4,3 %	2 8,7 %	10 43,5 %	**) 11 47,8 %	5 21,7 %	2 8,7 %	1 4,4 %
2015–2019	23	8 34,8 %	1 4,3 %	9 39,1 %	6 26,1 %	*) 16 69,6 %	4 17,4 %	0 0,0 %	0 0,0 %
2010–2014	28	11 39,3 %	1 3,6 %	10 35,7 %	6 21,4 %	19 64,3 %	6 21,4 %	4 14,3 %	3 10,7 %
2005–2009	30	7 23,3 %	1 3,3 %	12 40,0 %	10 33,3 %	12 40,0 %	10 33,3 %	8 26,7 %	2 6,7 %

*) 19 yhdistelmää täyttää koetulosvaatimuksen

**) 16 yhdistelmää täyttää koetulosvaatimuksen

Rodun populaatiot tärkeimmissä rodun kasvatusmaissa

Saksa

Rodun alkuperämaassa Saksassa pienimünsterinseisoja on ollut jo pitkään kolmanneksi suosituin 7-ryhmän koirarotu ja nykyään jo kaikistakin roduista kymmeneksi suosituin. Saksassa pienmünsterinseisojaa kasvatetaan metsästyksen monitoimikoirana.

Kasvatuksen ehtona ovat pakolliset jalostuskokeet VJP ja HZP (pelto- ja vesikokeet nuorille, alle kaksivuotiaille koirille), ulkomuodosta vähintään arvosana 'hyvä' ja lonkat A tai B ja ektooppinen ureter -tutkimustulos EU-A tai EU-B. Hyvin usein jalostuskoirat – siitosurokset lähes aina – ovat suorittaneet lisäksi täyskäyttökokeen VGP:n, jossa mukaan tulevat myös metsälajit ja sen mukana muun muassa verijälki. Myös käytännön metsältä hankitaan usein suoritustodistuksia esimerkiksi petoeläinterävyydestä.

Rekisteröintimäärät

Rotua on rekisteröity tasaisesti noin 1 100 pentua vuodessa. Viime viisivuotiskaudelle osuivat koronapandemiavuodet, jolloin rekisteröinnit nousivat Saksassa lähes 1 500 pentuun. Huippuvuosien jälkeen pentuemäärät ovat palautuneet vakiotasolle. Jos pienimünsterinseisojan keski-ikä on noin 12 vuotta, voidaan ajatella, että Saksassa on runsaan 13 000 pienimünsterinseisojan kanta.

Taulukko 6. Viime vuosina Saksassa syntyneet pennut

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Syntyneet pennut	1 059	1 226	1 227	1 448	1 223	1 096

Syntyneistä pennuista enemmistö on ruskea-valkoisia. Päistärikköväarin puolesta ehdittiin jo esittää veto-oituksia. Päistärikköpentujen osuus onkin kolmena viime vuonna kasvanut noin 23 prosentista 29 prosenttiin kaikista pentueista.

Taulukko 7. Keskimääräinen pentuekoko Saksassa viime vuosina

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Keskimääräinen pentuekoko	7,2	7,29	7,37	7,5	7,65	7,45

Jalostusrekisteri

Saksan siitosuroslistalla on tällä hetkellä (vuonna 2025) noin 290 urosta. Vuoden 2024 aikana siihen kirjattiin 59 uutta koiraa. Siitokseen kuitenkin on käytetty esimerkiksi vuonna 2024 vain 90:ää. Jalostusneuvonta rohkaisee käyttämään listan uroksia laajemmin. Listoilla onkin monia uroksia, joilla ei ole ainuttakaan pentuetta. Koevoittajia suositaan. Samoin kasvattajien ja metsästäjien piirit pyrkivät usein käyttämään toinen toistensa koiria, koska niiden ominaisuuksista tiedetään käytännössä.

Urokset saavat astua enintään viisi narttua vuodessa. Kalenterivuoden sijaan astutusten laskeminen aloitetaan lokakuusta ja lopetetaan seuraavan vuoden syyskuun loppuun. Silloin urokselle saattaa syntyä kalenterivuodessa enemmänkin kuin 5 pentuetta.

Myös narttuja on alettu ilmoittaa jalostuskoiriksi rotujärjestön lehdessä. Oma listaansa tai jalostusrekisteriä niille ei kuitenkaan ole, eikä listaa myöskään julkaista internetissä.

Uusintayhdistelmät ovat välillä vallinneen kiellon jälkeen taas hyväksytyjä. Keinosiemennystä ei hyväksytä.

Vierassukuiset jalostuskoirat

Saksan uroslistalla olisi runsaasti valinnanvaraa muidenkin maiden kasvatukseen. Täytyy kuitenkin muistaa, että jotta saksalaista siitosurosta saisi käyttää, siihen täytyy olla sekä uroksen kotimaan että nartun kotimaan rotujärjestön suostumus.

Saksalaisurosten käyttöä tuntuu rajoittavan se, että joissakin maissa pienimünsterinseisojaa käytetään esimerkiksi pelkästään lintukoirona ja monitoimikoiron käyttöä pelätään. Saksalaisessa jalostuksessa kuitenkin pyritään säilyttämään myös lintukoiron ominaisuudet.

Jalostusta helpottamaan on perustettu kansainvälinen yhteisjärjestö KIM International, joka on laatinut omat kokeet, IMP-A:n ja IMP-B:n. Jommankumman näistä kokeista suorittanut koira kelpaa jalostukseen kaikissa kansainvälisen münsterijärjestön maissa.

Kaupallinen jalostustietokanta Dogbase laskee koirille ominaisuusindeksit, ja niiden perusteella ominaisuuksien etsiminen jalostusyhdistelmään helpottuu. Tietokanta edellyttää rotujärjestön jäsenyyttä.

Tyypit

Pienimünsterinseisoja oli jakaantunut Saksassa perinteisesti kolmeen eri rakennetyyppiin, mutta nykyisin ne ovat sekoittuneet. Raskaampi ”työkoiratyyppi” ja kevyempi ”elegantti” tyyppi ovat kuitenkin edelleen voimissaan. Eri linjoista ei puhuta. Jalostuksessa joku kasvattaja saattaa korostaa äänenantoa etenkin peitteisessä tapahtuvaa villisikametsästystä ajatellen; toisaalta on linjoja, joissa ääntä ei pidetä tärkeänä, koska metsästetään enimmäkseen pienriistaa pellolla. Petoeläinterävyys on myös tärkeä jalostusvalintoja ohjaava tekijä.

Epävirallinen populaatio

Saksassa pienimünsterinseisojaa kasvatetaan myös ns. ”harrastuskasvatuksessa” (Hobbyzucht), lähinnä ei-metsästäjille. Kasvatus oli vielä kolmisenkymmentä vuotta sitten yleistä, nyt siitä ei ole enää suurta murhetta. Nämä pentueet syntyvät täysin ilman papereita. Lukumäärää on mahdoton arvioida.

Ranska

Ranskan rotujärjestö (johon kuuluvat myös isomünsterinseisoja ja pitkäkarvainen saksanseisoja) on perustettu 1975. Perustamishetkellä rekisteriin merkittiin 18 pienimünsterinseisojaa, mutta kehitys on ollut huima: viime vuosina rekisteröintimäärät ovat keikkuneet 2 000 pennun molemmin puolin; vuonna 2023 rekisteröitiin 1 669 pentua ja vuonna 2024 rekisteröitiin 1 892 pentua. Luvut ovat jo monen vuoden ajan ylittäneet Saksan viralliset rekisteröintiluvut. Ranskassa arvellaan olevan tällä hetkellä noin 20 000 pienimünsterinseisojaa. Rodun suosion nousu perustuu sen monitoimikoiraominaisuuksiin metsällä – muun muassa sorkkaeläinten ajojahti on maassa kehittynyt, mutta samalla sen erinomaisiin perhekoiraominaisuuksiin ja pieneen kokoon.

Populaatio Ranskassa on suuri. Suurin osa (90 prosenttia) pentueista syntyy kotimaisille siitoskoirille, ulkomailla ei käydä kovin usein astuttamassa, ja jos käydään, mennään valitettavan usein samoille uroksille. Sukusiitosprosentti on keskimäärin 0–3,25 % (68 prosentissa yhdistelmissä).

Jalostuksen huolena ovat seisontaominaisuuden heikkeneminen ja veteen menosta kieltäytyvien lisääntyminen. Lisäksi C–E-lonkat ovat huolestuttavasti lisääntyneet.

Tilanne ja tulevaisuus

Rotujärjestö on huolestunut siitä, että kannan monimuotoisuus kärsii. On esitetty kritiikkiä, että jalostusehdot ovat liian ankarat. Seurauksena on, että esimerkiksi vuonna 2023 rotujärjestön minimijalostusehdot täytäviä yhdistelmiä oli vain 6,05 % pentueista (Ranskan kennelliiton suositus on vähintään 10 %). Suuri osa Ranskassa syntyvistä pienimünsterinseisojista jää sekä rotujärjestön että sen ohjeistusten ulkopuolelle. Noin 2/3 koirien omistajista ei kuulu rotujärjestöön lainkaan. Ongelma: koirat eivät käy jalostusaineistoksi näyttöjen puuttuessa. Nämä koirat pitäisi saada jalostuksen piiriin. Kritiikki: koirat on hankittu virallisina paperein, mutta omistajat eivät ole kiinnostuneita hankkimaan omilleen virallisia näyttöjä. Kuitenkin 2/3 ranskalaisista pienimünsterinseisojista on metsästyskäytössä.

Koko 7-ryhmän jalostuskriteereiden soveltaminen on maassa vaikeutunut pienriistan ja riistan yleensäkin vähennyttyä ja kokeiden järjestämisen vaikeuduttua.

Jalostusvaatimukset

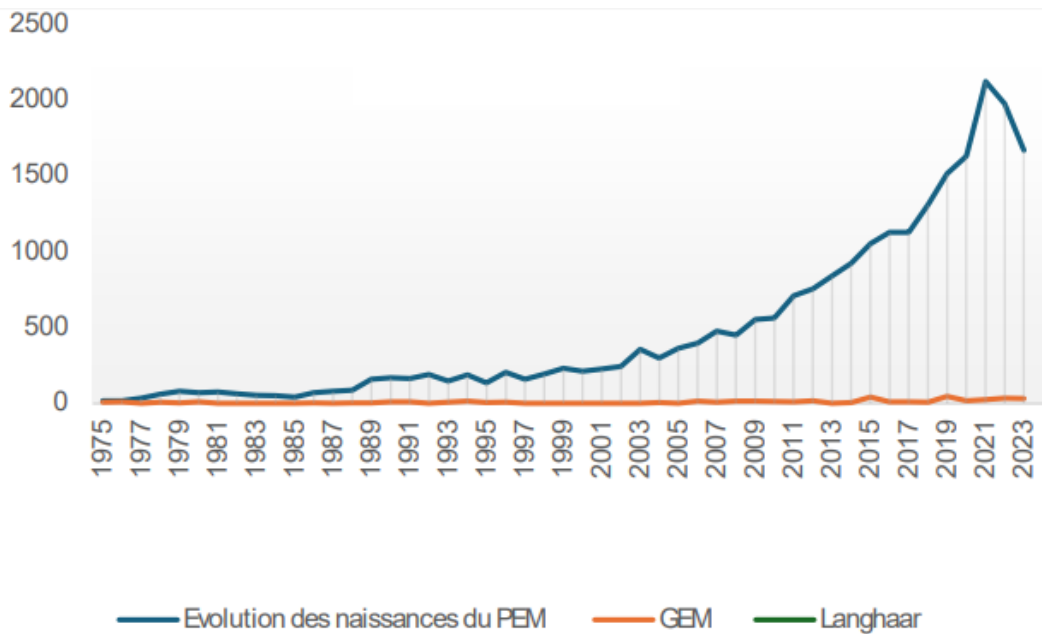
Ranskan kennelliitto sallii koiralla jalostuksen, kunhan sille tehdään rakennetarkastus vuoden iässä, jotta koira todettaisiin ulkoisesti rotutyypilliseksi. Rotujärjestön jalostusehtoihin puolestaan kuuluu synnynnäisiä ominaisuuksia mittaava TAN-koe, lonkkakuvaus, ulkomuotoarvosana ja DNA-testaus. Jalostukseen käytön minimitaso on 2 ”suorituspistettä”, ja tasoja on 2:sta 6:een. Pistesiin lasketaan yhteen terveystulokset, käytötulokset ja ulkomuoto ja korkealla tasolla myös jälkeläisnäyttö. Muita kokeita ovat vesi- ja jälkikokeet

(BiCP) ja seisojille yhteiset kilpailutyypiset peltokokeet (field trials). Rotujärjestön siitosuroslistalla on tällä hetkellä (2025) 53 urosta. Kaksi niistä täyttää maksimiehdot eli on tasolla 6, loput ovat tasolla 4.

Tyypit

Ranskassa koiratyypit ovat osaksi erilainen kuin Saksassa ja vaihtelee maantieteellisesti. Koillis-Ranskassa lähellä Saksan rajaa koiratyypit ovat raskaampirakenteiset, sillä niillä seuduilla sitä käytetään paljon monitoimikoirana, myös villisikajahdissa. Pohjois-Ranska on rodun ”reservaatti”, erityisesti siellä rotu on yleistynyt. Toisaalta esimerkiksi lähempänä Espanjan rajavuoristoa löytyy paljon erilaisia lintuja, joita pyydystämään käytetyt koirat ovat kevyempiä ja nopeampia. Ranskalaisiin koiriin on sanottu aikanaan käytetyn bretoneita, joten Ranskassa esiintyy jonkin verran lyhyehköjä häntiä.

Taulukko 8. Ranskan pms-rekisteröintien kehitys (sininen käyrä) rotujärjestön perustamisesta alkaen.

Tanska

Tanskassa pienimünsterinseisoja on suosittu rotu. Vuosittain syntyy melko tasaisesti noin 200–250 pienimünsterinseisojan pentua; koronapandemiavuosina oli korkeasuhdanne, jolloin rekisteröinnit hipoivat 300:a. Rotu on lähes täysin metsästyskäytössä. Myös metsästyskokeisiin ja muuhun vastaavaan harrastustoimintaan osallistuminen on aktiivista. Rotua käytetään peltokanalintujen ja vesilintujen metsästyksen lisäksi verijälkeä seuraavana koirana haavoittuneiden eläinten etsimiseen sekä karkottavana koirana kauriin metsästyksessä.

Taulukko 9. Tanskassa syntyneiden pentujen määrän kehitys

	2024	2023	2022	2021	2020
Syntyneet pennut	205	248	283	290	281

Jalostuksessa pyritään huolehtimaan monitoimikoiran ominaisuuksista, jolloin erityisesti seisonta on tärkeä ominaisuus. Maassa ole havaittavissa erityisiä, sukupolvi toisensa jälkeen tietynlaisia ominaisuuksia vaalivia linjoja. Lonkkastatus A tai B on pakollinen rekisteröintiehto, samoin näyttelytulokset vähintään ”hyvä”.

Rotujärjestö kannustaa suorittamaan saksalaistyyppiset nuorten koirien kokeet (unghundetest ja avlstest), jotta kasvattajat saisivat tietoa kasvateistaan ja jalostus tietoa tulevaisuutta varten. Erittäin suosittuja ovat rotujärjestön suuret peltokokeet keväisin ja syksyisin. Myös täyskäyttökoe on arvostettu. Eri koetyyppejä on runsaasti.

Jalostusrekistereitä on kaksi: monipuolisesti kokeissa palkitut (verijälki ja ketun laahausjälki mukaan lukien), tervelonkkaiset ja näyttelyssä ”erittäin hyvällä” palkitut koirat (urokset ja nartut) ovat A-listalla, ja B-listalla ovat koirat, joille koepuolella riittää, että ne ovat jossain metsästyskokeessa osoittaneet sietävänsä laukauksen ja noutavansa. Näin pidetään jalostuspohjaa vähän laajempana. Vuonna 2025 jalostuskoirien listalla A on 36 urosta ja 18 narttua, listalla B on 43 urosta ja 50 narttua. Urokset eivät saa astua kolmea narttua enempää vuodessa, ja niiden osuus viiden vuoden jälkeläislistoissa ei saa olla yli 5 %.

Suksiitosprosentti ei ole ongelma. Rotujärjestö edellyttää, että kuuden polven sukupolven sukutaulussa sukusiitos ei saa ylittää 3,25 prosenttia, ja tämä saavutetaan helposti. Keskimääräinen sukusiitosprosentti on 1–1,5 %.

Tanskan kennelliitto rekisteröi pentuja myös ilman metsästys- ja näyttelymeriittejä, kunhan vanhempien lonkat on kuvattu ja uroksella on kivistodistus.

Taulukko 10. Keskimääräinen pentuekoko Tanskassa viime vuosina

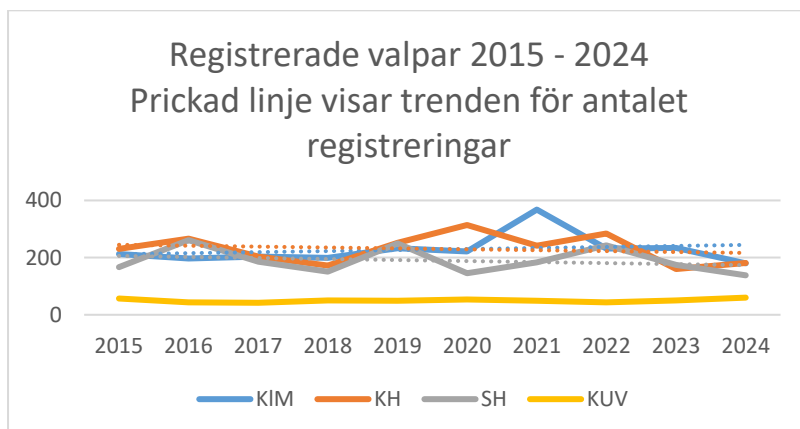
	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Keskimääräinen pentuekoko	6,4	7,75	6,7	6,9	7,4	7,2

Syntyvistä pennuista suurin osa on ruskea-valkoisia, keskimäärin noin 65 prosenttia vuoden aikana syntyneistä pennuista. Jalostusneuvojat tarkastavat kaikki syntyvät pennut.

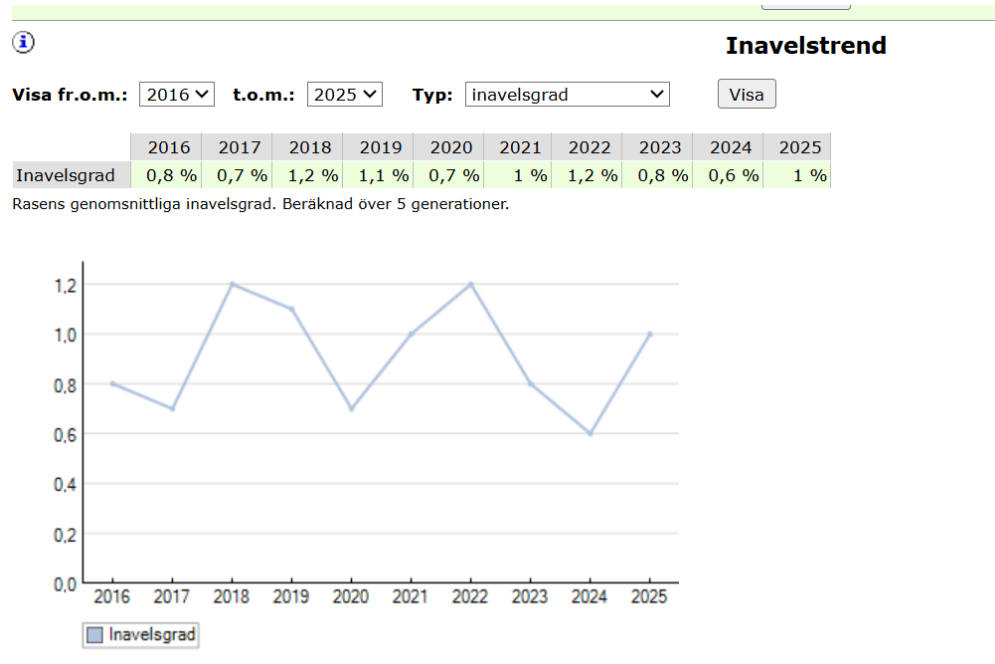
Ruotsi

Ruotsissa pienimünsterinseisojan kasvatus on vakaalla pohjalla. Syntyvyys on ollut jo vuosikausia noin 200 pennun pinnassa, vuonna 2024 rekisteröitiin jo lähes 250 pentua. Rotujärjestössään Svenska Vorstehklubbenissa, johon kuuluvat muun muassa kaikki saksanseisojat sekä unkarinvizlat, se on ollut muutaman vuoden jo yleisin rotu.

Taulukko 11. Ruotsin Svenska Vorstehklubbenin alaisten rotujen rekisteröintien kehitys, pienimünsterinseisoja tummansininen käyrä. Pilkkuviiva kertoo rekisteröityjen pentujen määrän, käyrä suuntauksen. Vuosina 2022–2024 pienimünsterinseisoja on ollut rotujärjestössään jo eniten rekisteröity rotu. (Kuvassa myös lyhyt- ja karkeakarvaisen saksanseisojan ja unkarinvizslan rekisteröintikäyrät.)

Taulukko 12. Ruotsissa sukusiitosprosentit ovat vuosien mittaan vaihdelleet yhden prosentin molemmin puolin viidellä sukupolvella laskettuna.

Sukusiitosprosenttia pyritään pitämään kohtuullisena, ja ulkomaisilla, etenkin Tanskaan ja Saksaan suuntautuvilla astutuksilla, pyritään löytämään uudempia sukulinjoja. Kuitenkin jotkin pohjoismaiset matadoriurokset näkyvät sukutauluissa yliedustettuina, jolloin toisiinsa sopivien partnereiden löytäminen vaikeutuu. Ulkomailta tuodaan vuosittain noin 10–15 koiraa.

Ruotsissa kasvatetaan monitoimikoiria: koirilla metsästetään lintuja, pienpetoja ja sorkkaeläimiä. Kokeet ovat sekä lintukokeita että täyskäyttökokeita. Myös verijälkikokeet ovat ruotsalaisessa koirakannassa tärkeitä, etenkin Etelä-Ruotsissa, jossa kantaa käytetään muutenkin enemmän sorkkaeläinjahtiin. Varsinaista jakoa eri tyyppeihin ei kuitenkaan ole olemassa.

Ruotsissa Svenska Kennelklubbenin jalostukseen käytön edellytys on lonkkanivelen röntgentutkimus, josta on saatu joko tulos A tai B. Rotujärjestöllä Svenska Vorstehklubbenilla on lisäksi omia jalostusvaatimuksiaan, muun muassa: molempien vanhempien tulee olla palkittu metsästyskokeissa, koiran pitää olla luonteeltaan rotutyypillinen ja vapaa perinnöllisistä sairauksista ja vioista ja saanut ulkomuotoarvostelusta vähintään arvosanan ”hyvä”.

Norja

Pienimünsterinseisoja ei ole Norjassa mikään yleinen rotu, mutta sen suosio kasvaa tasaisesti vuosi vuodelta. Takavuosina pentuja syntyi harvakseltaan, mutta nyt rotu on selvästi kasvattanut suosiotaan. Koronavuosien huippu on tasoittumassa.

Taulukko13. Rekisteröidyt pennut (vuoden 2025 luku tilanne 2.12.25)

2025	2024	2023	2022	2021	2020
52	73	106	90	101	28

Ihanteellisia jalostusyhdistelmiä on kannan pienuuden takia vaikea löytää, sillä sukusiitosaste pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena, jotta suhteellisen terve pienimünsterinseisoja pysyisi edelleen sellaisena.

Rotujärjestön suositus on, että sukusiitosprosentti on korkeintaan 3,5 %. Norjan kennelliiton katto sukusiitokselle on 12 %, mutta kennelliiton tosiasiallinen suositus on, että prosentti on alle 6,25. Käytännössä rotujärjestön jalostusneuvonnan hyväksymien yhdistelmien sukusiitosprosentti on jäänyt alle 3 prosentin ja on lähempänä 0:aa. Sukulaisuuden välttämiseksi jotkut kasvattajat ovat tehneet astutusmatkoja Ruotsiin ja Tanskaan. Myös pakastespermaa on hyödynnetty kaksi kertaa (Ranska).

Rotujärjestön jalostukseen hyväksymien koirien listalla vuonna 2025 on 20 urosta ja 25 narttua. Listoja on kaksi; ne eroavat toisistaan vain niin, että toisella listalla (1) ovat koirat, joilla on metsästyskoetus joko tunturi-, metsä- tai peltokokeesta tai VGP-palkinto. Toisella listalla (2) olevilta koirilta se puuttuu, mutta ne täyttävät muut jalostusvaatimukset: terveys-, luonne- ja ulkomuotovaatimukset sekä lisäksi todistetun näytön seisontaominaisuudesta ja riittävästä riistainnosta. Terveysvaatimus: lonkat A tai B. Luonne: ei huomauttamista eri tapahtumissa. Ulkomuoto: kaksi kertaa ”erittäin hyvä” eri tuomareilta.

Norjalaiset pienimünsterinseisojat kilpailevat samoissa lintukoirakokeissa kuin kaikki muutkin 7-ryhmän rodot. Rotua käytetään enimmäkseen riekkojahdissa tuntureilla. Esimerkiksi kauriin ajoon se on säkäkorkeudeltaan liian suuri.

Alankomaat

Alankomaat ovat olleet perinteisesti pienimünsterinseisojia kasvattava maa, koska rodun syntysijat ovat Saksan ja Hollannin rajaseuduilla. Nykyisinkin jalostusliikenne on näiden kahden maan välillä vilkasta siten, että hollantilaiset käyttävät saksalaisia siitosuroksia, joko tekemällä astutusmatkan Saksaan tai käyttämällä Saksasta tuotuja uroksia. Toisin päin jalostusvaihtoa ei juuri tapahdu, sillä Hollannissa jalostuskoirilta vaadittavat metsästysnäytöt ovat melko vaatimattomat Saksan jalostusvaatimuksiin verrattuina.

Alankomaissa syntyneiden pentujen määrä on hieman laskusuunnassa. Sama ilmiö on nähtävissä lähes kaikissa koiraroduissa Alankomaissa: myynti on vaikeutunut.

Taulukko 14. Alankomaissa syntyneet pennut 2019–2024

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Syntyneet pennut	144	177	134	224	182	201

Alankomaiden kasvatukselle ovat olleet tyypillisiä suhteellisen korkeat sukusiitosprosentit, hyvin usein yli 6,25 %. Viime aikoina korkea sukusiitosprosentti on herättänyt keskustelua, ja sitä on pyritty laskemaan. Vuonna 2025 keskimääräinen sukusiitosprosentti oli 2,34. Välillä on onnistuttu ulkomailla käymällä saamaan se jopa 0:aan. Vuodesta 2024 on edistytty, silloin prosentti oli keskimäärin yli 5 ja pahimmillaan jopa 13,98.

Alankomaissa jokaisen jalostukseen pyrkivän koiran on läpäistävä eräänlainen taipumuskoe, jossa testataan seisonta, vedestä nouto ja paukunkesto. Lisäksi koirien lonkkien ja silmien on oltava terveet. Hollanti on maailman ainoa valtio, jossa pienimünsterinseisojalta edellytetään vuosittaista silmätutkimusta ennen jalostukseen hyväksymistä. Jalostuskoiran ulkomuodon pitää olla rotumääritelmän mukainen (vähintään kerran näyttelystä saatu arvosana ”erittäin hyvä”), eikä koira saa sairastaa perinnöllisiä sairauksia. Narttua ei saa astuttaa isoisällään, isällään, veljellään, pojallaan tai lapsenlapsellaan. Vain yksi jalostusyhdistelmän uusinta sallitaan.

Maassa on suhteellisen rajoitetut metsästysmahdollisuudet ja metsästyksen vastustus voimistuu vuosi vuodelta. Osa pienimünsterinseisojista on Alankomaissa seurakoirina, mutta rotujärjestö vakuuttaa, että metsästysominaisuudet ovat kannassa jalostuskokeen ansiosta säilyneet. Metsästyskielteisyyden vuoksi yhteydet Ranskaan ja Ranskassa järjestettäviin peltotreeneihin ovat lisääntyneet.

Tšekki

Pienimünsterinseisojia on kasvatettu Tšekissä jo kauan. Jo vuodelta 1914 löytyy ensimmäinen maininta pienimünsterinseisojapentueesta saksankielisiltä sudeettialueilta. Silloin pennut rekisteröitiin Saksaan. Tšekkoslovakian tasavallan perustamisen jälkeen 1923 perustettiin metsästyskoiria rekisteröivä järjestö. Alkuaikojen kasvatusta kutsutaan ”vapaaksi kasvatukseksi”. Jalostuksen tiukentamiseksi perustettiin oma rotujärjestö vuonna 1935. 1960-luvulla rotu alkoi yleistyä kovaa vauhtia.

Vuodessa syntyy keskimäärin 200–250 pentua. Koronavuosina määrä kasvoi huomattavasti, nyt on seurannut raju lasku.

Taulukko 15. Tšekissä syntyneet pennut 2019–2024

	2025	2024	2023	2022	2021
Syntyneet pennut	153	408	182	343	336

Linjat

Jalostusta ohjaa linjasiitos, joka perustui alun perin 7:ään eri uroslinjaan. Linjoilla oli omat vahvuutensa. Nyt alkuperäisiä linjoja on jäljellä enää kaksi. Lisäksi on kaksi muuta linjaa, jotka perustuvat saksalaisiin matadorisiitosuroksiin Heiko von Ottensteiniin ja Dago vom Wiesenthaliin.

Viimeisen 30 vuoden aikana astutusmatkat ovat suuntautuneet usein myös Saksaan tai Itävaltaan, mutta esimerkiksi vuosina 2024–2025 ulkomailla on astutettu kumpanakin vain kolme kertaa.

Vuonna 2025 siitosuroslistalla on 49 urosta. 20 niistä edustaa niin kutsuttua ”vapaata linjaa”, joka ei ole siidoksissa edellä mainittuihin uroslinjoihin.

Jalostusvaatimukset

Vuonna 2002 jalostussääntöä tiukennettiin ja koirilta alettiin vaatia tiettyjä koetuloksia. Lisäksi nykyään jalostusehtona on lonkkakuvaustulos A tai B ja ulkonäöstä vähintään arvosana ’erittäin hyvä’. Sukusiitosta ei pidetä ongelmana, jos yhteinen sukulainen on kolmannessa tai neljännessä polvessa. Koiran täytyy olla jalostukseen käytettäessä vähintään 18 kk vanha.

Tšekissä suositaan ruskea-valkoista väriä ja ruskeaselkäisiä ”manttelikoiria”.

Itävalta

Itävallassa pientämünsterinseisojaa on ollut lähes rodun virallistamisen historian alusta asti. Ensimmäiset rekisteröitiin jo 1915.

Itävallan pms-kanta on 80-prosenttisesti saksalaista. Kummankin maan koesäännöt ovat lähes identtiset, joten astutusreissut Saksaan onnistuvat helposti. Pääjalostusneuvojan on myönnettävä lupa myös ulkomaisille astutuksille. Jalostukseen käytettävillä koirilla pitää olla suoritettuina tietyt kokeet ja terveystarkastukset ja ulkomuotoarvostelu. Keinosiemennystä ei hyväksytä.

Jalostuskoirat pitää olla tutkittuina lonkkanivelen kasvuhäiriön, ektooppisen ureterin ja välimuotoisen lanneristinikaman varalta. A- ja B-lonkat hyväksytään niin, ettei kahta B:tä yhdistetä. LTV 1 (ÜGW1) hyväksytään vielä jalostukseen, muita LTV-asteita enää ei. Toisella osapuolella pitää olla LTV0.

Itävalta on pyrkinyt avaamaan viime viisivuotiskautena oviaan uusille jalostusmahdollisuuksille lieventämällä jalostuksen edellyttämiä terveysvaatimuksia. Esimerkiksi ennen siitokseen hyväksyttiin vain A-lonkat, ja nykyään myös ektooppisen ureterin tapauksessa toinen osapuoli voi olla EU-B. Samalla haasteet kuitenkin lisääntyvät. Pääasiallinen huoli on monimuotoisuuden säilyminen, ja siihen pyritään.

Kasvatus on vähentynyt, vaikka kysyntä on suurta. Vuonna 2025 rekisteröitiin noin 130 koiraa. Pentuja myydään vain metsästäjille.

Pohjois-Amerikka

Pohjois-Amerikan kasvatusalue on Yhdysvaltojen ja Kanadan yhteinen. Mantereella pienimünsterinseisooja kasvatetaan kahdessa rotujärjestössä, mikä aiheuttaa jalostuksellisen ongelman.

Alkuperäinen rotujärjestö on nimeltään Small Munsterlander of America (SMCA). Se on perustettu 1993, ja vuodesta 2020 lähtien se rekisteröi pentunsa harvinaisten rotujen osastoon FSS:ään American Kennel Clubiin. Ennen rekisteröinnin hoiti kansallinen metsästyskoirajärjestö NAVHDA, sillä pienimünsterinseisooja oli vielä liian harvalukuinen rotu päästäkseen edes AKC:n harvinaisten rotujen listoille. Nykyäänkin osa kasvattajista rekisteröi pentunsa molempiin rekistereihin, koska aikovat kilpailla NAVHDA:n kokeissa, joissa järjestön jäsenyys on pakollista.

Koska American Kennel Club ei kuulu FCI:hin, rekisteröinti aiheutti aikaa myöten ongelman rodun emämaan jalostusaineksen kanssa. Saksasta ei katsottu hyvällä, että saksalaisten siitosurosten jälkeläiset eivät päässeet FCI:n rekisteriin ja että rekisteröintisääntöjä yritettiin kiertää rekisteröimällä pentuja Etelä-Amerikan maissa. Vuonna 2013 syntyi välirikko, ja Saksan rotujärjestö perusti Yhdysvaltoihin uuden alaosaston, Landesgruppen Nordamerikan (KLM-GNA).

Pohjois-Amerikassa katsotaan olevan tätä nykyä noin 4 000 pienimünsterinseisoojaa. Enemmistö Yhdysvaltain pennuista kasvatetaan yhä SMCA:n piirissä, noin 200 pentua vuodessa. He pitävät ohjenuoranaan AKC:n rotumääritelmää, joka myötäilee FCI:n rotumääritelmää. Tavoitteena on monitoimikoirakasvatus. Koirilta vaaditaan ennen siitokseen käyttöä samanlaiset koenäytöt kuin Saksassa, mutta kokeet kulkevat eri nimillä. Lintukoirametsästys on yleistä, koska kanalintuja Amerikan mantereella riittää. Jalostusaineiksenä SMCA:n koirat eivät kuitenkaan kelpaa Eurooppaan, koska niitä ei saada FCI:n rekisteriin.

GNA:ssa kasvatus noudattaa Saksan jalostusohjesääntöä, ja myös kokeet ovat samat kuin Saksassa. Järjestön tavoite on niin ikään kasvattaa pienimünsterinseisoojaa monitoimikoirana sen kotimaan tapaan ja pysyä omien sanojensa mukaan ”perinteisessä” pienimünsterinseisoojassa. Pennut rekisteröidään Saksaan, ja ne saavat FCI:n rekisterikirjan. Kasvatus laajentuu pikkuhiljaa. Kennelnimiä on rekisteröity jo parikymmentä (kennelnimi on pakollinen Saksan rotujärjestössä, pentueiden nimeäminen tapahtuu aakkosjärjestyksessä). GNA:n kasvattamat pennut ovat FCI:n piirissä ja Saksan rekisterissä, joten ne ovat myös eurooppalaisen populaation käytettävissä.

Yhteenveto rodun jalostuspohjan laajuudesta

Rodun kanta on varsin monessa Euroopan maassa ja Pohjois-Amerikassa elinvoimainen. Enimmät pennut syntyvät Saksassa ja Ranskassa, mutta pienemmissä kasvatusmaissa kasvatus on puolestaan yllättävän tasaista: merkille pantavan monessa maassa syntyy tasaisesti 200–300 pentua vuodessa. Kasvatus vastaa metsästäjien tarpeeseen, vaikka aika ajoin kysyntä on ylittänyt tarjonnan. Metsästyksen vieroksunta on paikoitellen vaikuttanut kasvatuksen vähentymiseen, mutta vastaavasti toisaalla rotu on vain kasvattanut suosiotaan. Koiramäärä on hyvä, mutta sukutauluissa on paljon yhteneväisyyksiä, ja jalostuskriteerit vaihtelevat maiden kesken.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Jalostuksellisesti kansainvälisyyden lisääntyminen on rodulle sekä siunaus että kirous. Astutusmatkat helpottuvat, mutta eri maista tehdään rajojen ollessa auki astutusmatkoja samoille, usein saksalaisille uroksille. Saksalaiset puolestaan eivät astuta juuri ollenkaan ulkomaisilla uroksilla, koska haluavat olla varmoja metsästyksominaisuuksien tasosta.

Takavuosien matadoriurosten käyttö on kaventanut sukutauluja niin Keski-Euroopassa kuin Pohjoismaissa, ja vaikutukset ovat pitkäaikaisia. Tietoisuus matadorijalostuksen haitoista on onneksi levinnyt, ja urosten

jälkeläismäärille on asetettu kattoja. Myös sukukatokäsite alkaa tulla tutuksi, ja se on tavallisenkin koiranomistajan helpohko laskea.

Metsästyskokeiden vertailukelvottomuus ja metsästyskoevaatimus kaventavat jalostuspohjaa, koska käyttöominaisuuksia ei haluta riskeerata rodussa, jota kasvatetaan maassa kuin maassa lähinnä metsästystä varten. Euroopassa metsästys on pikkuhiljaa muuttanut muotoaan pienriistan vähentyessä, ja omaan metsästysmuotoon sopivia kantoja on entistä työläämpi etsiä. Kansainvälinen pienimünsterinseisojajärjestö Kleiner Münsterländer International pitää päätavoitteenaan yhtenäisten koevaatimusten aikaan saamisen maailmaan, jotta koiria voitaisiin käyttää jalostukseen rajojen yli mutta oltaisiin kuitenkin varmoja niiden käyttöominaisuuksien ja etenkin monitoimikairaominaisuuksien säilymisestä. Järjestö on saanut aikaan kaksi eritaistoista kansainvälistä koetta, IMP-A:n ja IMP-B:n. Kokeen läpäisseet koirat kelpaavat jalostukseen kaikissa KIM-I:hin kuuluvissa maissa. Kokeen läpäisyyn kuuluu tietty ulkomuototaso ja terveys.

Tärkeä kaventava tekijä ovat myös eri maissa käytössä olevat terveysvaatimukset. Esimerkiksi hollantilaiset saavat käyttää vain silmäpeilattuja uroksia. Saksassa tutkimusta ei vaadita, joten hollantilaisten kasvattajien pitää puhua saksalainen uroksenomistaja ympäri tutkituttamaan koiransa silmät. Toisaalta Saksassa ja Itävallassa jalostuskoirat on tutkittava ektooppisen ureterin varalta. Selkäkuvaukset ovat lisääntyneet, mutta eivät suinkaan kaikissa maissa, jolloin partnerin terveystilanne saattaa olla arvoitus tai astutuksen este (Itävallassa tutkimus on pakollinen). Kaikissa maissa ei edes lonkkakuvaus ole pakollinen.

Suuri kasvatusalue Pohjois-Amerikka on osaksi eurooppalaisen kasvatuksen ulottumattomissa, koska amerikkalainen pienimünsterinseisoja ei välttämättä ole FCI:n rekisterissä. Koska Pohjois-Amerikan mantereella metsästysmuodot ovat pitkälti samanlaiset kuin meidän maassamme, koirat voisivat muuten sopia meille jalostusainekseksi.

Rodun suomalainen kanta on vielä niin pieni, että yksittäisen jalostuskoiran vaikutus nousee helposti suureksi. Tilanne muuttuu toisaalta myös nopeasti uusien erisukuisten koirien noustessa jalostuskoirien joukkoon. Jatkuva ulkomaisten jalostusurosten hyödyntäminen ja pentujen tuonti on välttämätöntä jatkossakin, mutta myös kotimaisen kannan mahdollisimman monipuolinen käyttö. **Jalostuskäyttöiässä olevista uroksista on käytetty jalostukseen vain noin 8 % ja nartuista noin 14 %.** Samalla on huolehdittava siitä, että uroksia ja narttuja käytetään yhtä paljon.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Rodun PEVISA-ohjelma 2027–2031 rajaa edelleen koiran rekisteröitävien jälkeläisten määrän 21 pentuun. Rajan ylittävä pentue rekisteröidään kuitenkin kokonaisuudessaan.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä luonnehtii pienimünsterinseisoojaa seuraavasti:

Pienimünsterinseisoja on älykäs ja oppivainen, temperamenttinen ja vakaa sekä luonteeltaan tasapainoinen. Se on ihmisiä kohtaan tarkkaavainen ja ystävällinen, perhekoiraksi soveltuva, sosiaalinen, helposti ohjattava ja yhteistyökykyinen. Sillä on voimakas ja väsymätön metsästys halu, monipuoliset metsästysominaisuudet sekä hyvät hermot ja vahva riistavietti. Koiralla tulee olla luontaiset taipumukset monipuoliseen metsästyseen tiiviissä yhteistyössä ohjaajansa kanssa pellolla, metsässä ja vedessä, sekä riistan noutamiseen.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Pienimünsterinseisoja on hyvävainuinen, nopeaälyinen metsästyskoira, joka on yleensä sisällä miellyttävä mutta ulkona vilkas ja valpas ja nenänsä vietävissä. Sen takia koulutus on välttämätön, ja se on alettava varhain ennen kuin koira herää lopullisesti riistalle. Sievä ulkonäkö voi harhauttaa lepsuilemaan. Kovia rangais-
tuksia se ei siedä; sen sijaan kouluttajan pitää käyttää älyä ja olla ehdottoman johdonmukainen. Taluttimessa vetämättä kulkeminen on usein haaste.

Marraskuussa 2025 Suomen Münsterikerho ry toteutti luonnekyselyn, johon saatiin vastauksia 77 koirasta. Vastauksista kävi ilmi, että valtaosa pienimünsterinseisojan omistajista oli erittäin tyytyväisiä koiransa luonteeseen, eikä kokenut arjessa erityisiä ongelmia. Eniten omistajat tuntuivat kiittävän koiriensa sosiaalisuutta sekä ihmisiä että koiria kohtaan sekä sopeutuvaisuutta eri tilanteissa ja olosuhteissa. Myös hyviä käyttöominaisuuksia ja työmoraalia kehuuttiin, samoin kuin yleensä innokkuutta toimintaan. Myös lapsiystävällisyys ja soveltuvuus koko perheen koiraharrastuksiin mainittiin.

Kyselyyn vastanneitten koirista kaikkia yhtä lukuun ottamatta käytetään metsästykseseen. Kysyttäessä mikä käyttäytymistapa koirassa saisi olla toisin, nousi kärkeen malttamattomuus ja itsehillinnän puute sekä liiallinen vahtivietti. Vaikka monet muuttaisivatkin koirassaan jotain, kun siitä kysyttiin, enemmistö ei kuitenkaan koe koiransa mahdollisia puutteita arkea haittaavaksi ongelmaksi.

Kyselyssä kartoitettiin mm. millaiseksi koiranomistajat kokevat normaalin arjen koiransa kanssa, mitä he arvostavat koiransa luonteessa kaikkein eniten ja mitä muuttaisivat, jos se olisi mahdollista. Eri kysymysten vastausmäärät vaihtelevat, koska vastaajalta saattoi joskus jäädä väliin jokin vastaus.

Onko koiran kanssa arjessa jotain erityisiä ongelmia?

72% osallistujista vastasi, ettei ongelmia ole. Ongelmia, mitkä mainittiin useammalla kuin yhdellä koiralla: eroahdistus, vahtivietti ja hihnäkäyttö.

Mitä luonteenpiirrettä tai käyttäytymistapaa muuttaisit koirassasi?

Mitään ei koirassa muuttaisi 9 vastaajaa.

Lisää itsehillintää/rauhallisuutta/malattia eri tilanteisiin toivoi koiralleen 16 vastaajaa. Liiallista vahtiviettä ja etenkin vahtihaukkua muuttaisi koirassaan 15 vastaajaa. 5 vastaajaa mainitsi ongelmat koulutettavuudessa. 3 vastaajaa muuttaisi koiran käytöstä toisten koirien kohtaamisissa. 3 vastaajaa toivoi parempaa hihnäkäytöstä. 3 vastaajaa toivoi lisää itsenäisyyttä tai itsevarmuutta.

Vaikka monet muuttaisivatkin koirassaan jotain, kun sitä kysyttiin, enemmistö ei kuitenkaan koe koiransa mahdollisia puutteita arkea haittaavaksi ongelmaksi.

Mitä luonteenpiirrettä arvostat koirassasi eniten?

Lähes kaikki vastaajat kuvailivat koiraansa hyvin monisanaisesti kehuen, joten täsmällisten osuuksien laskeminen eri luonteenpiirteille on vaikeaa.

Luonnekuvauksen tässä kohdassa useimmiten mainittiin sanat: sopeutuvainen, rauhallinen, iloinen sekä halu olla ihmisen lähellä. Seuraavaksi tulivat korkea työmoraali, periksiantamattomuus ja yhteistyöhalukkuus. Sitten luonnehdinnat ystävällinen, sosiaalinen, lojaali, tottelevainen, älykäs ja itsevarma.

Onko koirasi metsästyskäytössä?

76 metsästyskäytössä, 1 ei metsästyskäytössä

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Pienimünsterinseisoja on säilynyt metsästyskoirana kaikissa maissa, joissa sitä kasvatetaan. Eroa linjoihin ei ole syntynyt. Luonne on pysynyt lähes samanlaisena kaikkialla, mutta metsästyksen luonne ja kasvatuksen painotus saattavat vaihdella jonkin verran maittain. Rodun alkuperämaassa painotetaan rauhallista ja varmaa luonnetta sekä metsällä että siviilissä. Koirien pitää olla sen verran rohkeita, että ne uskaltavat metsästää petoeläimiä, kuten kettuja. Tätä ominaisuutta pidetään arvossa esimerkiksi Tšekissä ja Itävallassa. **Yhtä tärkeä se ei ole Hollannissa eikä Pohjoismaissa.**

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

Suomalaisista pienimünsterinseisojista virallisessa luonnetestissä (LTE) on testattu vuosien 2020–2024 aikana yksi koira (pisteet: 207) ja yksi koira on suorittanut MH-kuvauksen. Seisojat osallistuvat harvoin erillisiin luonnetesteihin, koska rodulle käyttökelpoinen luonne tulee testatuksi rodunomaisissa käyttökokeissa.

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Jo alun perin pienimünsterinseisoja on ollut metsästyskoira. Se on toiminut pienriistan metsästäjänä, ”viiriäiskoirona”, vaativassa pensaikkoisessa, vesistöjen rikkomassa maastossa. Se on hakenut maastoa eloisesti ja riistan löydettyään se on seisonut sille. Se on jäljittänyt ja noutanut kuolleen riistan niin maalta kuin vedestä ja penkonut sisukkaasti pusikkaa, mihin kaikki koirat eivät vaivautuneet. Äänen antoa on arvostettu. Lisäksi koirat ovat toimineet perhekoirina ja hälyttäneet pihaan tulleista vieraista.

Nykyisin pienimünsterinseisojaa käytetään sekä kotimaassaan että muissa esiintymismaissa vaihtelevasti kanalintujahdissa seisovana lintukoirona ja noutajana, vesilintujahdissa noutajana ja ylösajavana koirana, pienpetokoirona (kettu, supikoira, minkki ym.), jänisjahdissa seisovana, ylösajavana ja noutavana koirana, haavoittuneen riistan jäljityksessä joko kytkettynä tai ns. ‘kaadon ilmoittavana’ koirana sekä haavoittuneen riistan jäljittävänä koirana. Joissakin maissa on yleistynyt pienimünsterinseisojan käyttö kauriin ja jopa villisian metsästyksessä.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Pienimünsterinseisojan riistainto on poikkeuksellisen vahva, eikä rotu sen vuoksi sovellu pelkästään seurakoiraksi. Se on älykäs metsästyskoira, joka yhdistelee kokemuksiin niin metsällä kuin siviilissä uusiksi käyttäytymismuodoiksi. Tämä koira kaipaa työtä ja liikuntaa. Asianmukaisesti koulutettu pienimünsterinseisoja on yhteistyöhaluinen, monipuolinen metsästyskoira sekä erinomainen, lapsirakas perhekoira. Kouluttamaton, villi ja vallaton pienimünsterinseisoja saa pahimmassa tapauksessa suurta tuhoa aikaan luonnossa irti laskettuna. Sama pätee kaikkiin metsästysviettisiin mannermaisiiin seisojarotuihin.

Suomessa pienimünsterinseisojat ovat pääsääntöisesti metsästyskäytössä, joskin sen erinomainen soveltuvuus myös perhekoiraksi saattaa kiinnostaa pelkkää seurakoiraakin etsiviä. Pienimünsterinseisoja on monipuoliseen metsästyskäyttöön soveltuva rotu, jota Suomessa yleisimmin käytetään riistalintujen metsästyksen. Sen tehtävä on etsiä ja paikallistaa riistaa, osoittaa se seisomalla, ajaa se käskystä liikkeelle ja noutaa ammuttu tai jäljittää haavoittunut riista. Sen vahvuuksia ovat voimakas riistainto ja erinomaiset noutotaitumukset sekä maalta että vedestä.

Pienimünsterinseisoja on hyvävainuinen, kestävä ja yhteistyöhaluinen ja sen työskentelyssä kuvastuu pyrkimys löytää riistaa. Se hakee riistaa maastoon soveltuvalla laajuudella ja hakukuviolla, ensisijaisesti ilmainvainulla ja tuulta hyväkseen käyttäen. Sen liikkuminen on kevyttä ja eloisaa ja hyvävauhtista. Se työskentelee halukkaasti myös pensaikoissa ja tiheiköissä. Se on innokas ja vahva uimari ja sen kylmänsietokyky on hyvä. Sen karvapeite suojaa sitä erilaisissa sääolosuhteissa ja vaikeakulkuisissa tiheiköissä. Joillakin yksilöillä voi olla liian voimakas ajovietti ja myös taipumusta maavainuisuuteen voi esiintyä, jolloin hakukuvio ja vauhti vähän kärsivät.

Kokeet

Kanakoirien erikoiskokeet (KAER) ovat metsästyskokeita, joiden tarkoituksena on saada tietoja koirien metsästysominaisuuksista kanakoirien jalostusta varten ja edistää koirien metsästyskäyttöä. Kokeissa arvioidaan koirien kykyä löytää ja käsitellä riistaa luonnon olosuhteissa. Kokeita järjestetään pelto-, metsä- ja tunturi- maastoissa. Vesi- ja jälkikokeet järjestetään yleensä erillisenä kokeena, joissa arvioidaan koiran kykyä vesinoutoon ja laahausjäljen suorittamiseen. Lisäksi huomiota kiinnitetään koiran luonteeseen sekä toimintaan sen kohdatessa petoeläimiä.

KAER-kokeessa koeluokkia on kolme. *Nuorten luokkaan* (NUO) saa osallistua koira, joka on täyttänyt 9 kk ja on enintään 24 kk. *Avoimeen luokkaan* (AVO) saa osallistua koira, joka ei ole oikeutettu osallistumaan voittajaluokkaan. *Voittajaluokkaan* (VOI) osallistuu koira, joka on saanut 1. palkinnon avoimessa luokassa. Kaikissa luokissa käytetään laatuarvostelua ja annetaan niin monta 1. 2. ja 3. palkintoa (esim. AVO 2) kuin koirien saamat pistemäärät edellyttävät.

Tullakseen palkituksi nuorten luokassa (NUO) ja avoimessa luokassa (AVO) koiran on saatava hyväksytyt arvosana hausta ja riistatyöstä. Nuorten luokassa kiinnitetään eniten huomiota koiran synnynnäisistä taipumuksista johtuvaan suorituskykyyn. Tullakseen palkituksi AVO 1 -palkinnolla koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisesta osasuorituksesta ja sillä on oltava vähintään kaksi (2) hyväksytyä riistatyötä. Tullakseen palkituksi voittajaluokassa (VOI) koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisesta osasuorituksesta. Eri rotuihin kuuluvat koirat arvostellaan samojen perusteiden mukaan ottaen huomioon rotukohtaiset eroavat ominaisuudet (esim. spinone ja italianseisoja saavat hakea muista poiketen ravaamalla).

Maasto-osuudessa ylituomari arvioi koiran **haun** tuloksellisuutta sekä mm. juoksuvauhtia, tuulenkäyttöä, maastonpeittävyttä, laajuutta, yhteistyötä ja metsästyshalua.

Riistatyö tapahtumasta arvioidaan mm. seisontaherkkyys, seisonnan kiinteys, eteneminen, paikallistaminen ja käyttäytyminen riistan karkottuessa.

Noutosuorituksessa arvioidaan noutohalukkuus, kantaminen, pureskelu, luovutus ja käyttäytyminen riistan pudotessa.

Kokeeseen kuuluu tuomarin tekemä koirien **luoksepäästävyden** toteaminen.

Lisäksi kirjataan, jos koiran **luonteessa** on huomauttamista, esim. jos se on vihainen muille koirille tai ihmisille, on paukkuarka tai äänтелеe häiritsevästi kokeen aikana. Koira ei kokeen aikana myöskään saa hätyyttää kotieläimiä tai poroja.

Koirien koetulokset ja koekertomukset tallennetaan Saksanseisojakerhon tietokantaan, josta jalostusneuvot, kasvattajat ja muut jalostusasioista kiinnostuneet saavat tärkeää tietoa koirien käyttöominaisuuksista jalostusta varten. (Saksanseisojakerho ry/koetoimikunta)

Kokeisiin osallistuminen

Vaikka enemmistö rodun edustajista onkin rodunomaisessa harrastuskäytössä, KAER-kokeisiin pienimünsterinseisojia osallistuu edelleen liian vähän. Erityisesti kaikki jalostukseen aiotut koirat tulee testata käyttökokeessa, jotta niiden käyttöominaisuuksista olisi jalostuspäätöksiä tehtäessä ja sopivia yhdistelmiä suunniteltaessa luotettavaa tietoa. Yhdistelmistä syntyneiden jälkeläisten laadun arviointi on vähintään yhtä tärkeää, koska monet koiran metsästyskäyttöön vaikuttavista ominaisuuksista ovat perinnöllisiä. Rodun metsästysominaisuuksien tason säilyttämiseksi ja edelleen kehittämiseksi tarvitaan vielä nykyistä enemmän vertailukelpoista tietoa.

Vuosina 2019–2023 rekisteröidystä koirakannasta on KAER-kokeessa testattu 43 % ja näistä kokeisiin osallistuneista vajaa puolet (47,8 %) on kokeessa palkittu. Kyseisestä ikäluokasta kokonaisuudessaan on KAER-kokeessa palkittuja koiria 20,6 %. Kun jalostuskäyttöön suositeltavalta koiralta edellytetään koetulosta, on jalostuskäyttövaatimukset tältä osin täyttäviä koiria kuitenkin vielä liian vähän. Koiranomistajien aktiivisuus osallistua KAER-kokeeseen on edelliseltä viisivuotiskaudelta laskenut, mutta kokeisiin osallistuneiden koirien

palkitsemisprosentti kasvanut. Tavoitteena on, että vähintään puolet jalostusikäisestä koirakannastamme olisi testattu rodunomaisessa käyttökokeessa.

Viime vuosina on selvästi yleistynyt kasvattajien tapa ilmoittaa koko pentueensa nuorten, alle 2-vuotiaiden koirien jalostustarkastukseen, Junkkariin. Kaksipäiväisessä tapahtumassa koirat osallistuvat sekä rakennetarkastukseen että KAER-kokeeseen.

Suomen Münsterikerho ry järjestää vuosittain Münsteripäivien yhteydessä KAER-kokeen, johon saa ja jopa kannustetaan osallistumaan, vaikka olisikin vielä epävarmaa, riittävätkö koiran taidot palkinnon saavuttamiseen. Koiran koesuoritus ja siitä kirjattu arvostelu antaa kuitenkin jalostuksellista tietoa koiran ominaisuuksista. Kesken koulutuksen olevien koirien koeosallistuminen näkyy tilastojen palkitsemisprosentteissa, mutta näiden matalan kynnyksen kokeiden avulla koeharrastus saadaan alkuun ja tulokset voivat parantua koiran koulutuksen myötä.

Voittajaluokan ensimmäisellä palkinnolla palkitut koirat (vuoden 2024 loppuun mennessä):

- FIN MVA FIN KVA Carlo vom Fehntjer Meer
- FIN MVA Spangkildes Jiro
- FI MVA Nummituvan Ernestiina
- FI MVA Hakkiokankaan Banzai
- FI MVA Soijin Pimu

Taulukko 16 (Saksanseisojakerho ry:n tietokanta ja KoiraNet).
KAER-kokeisiin osallistuminen tapahtumavuoden mukaan

Vuodet	2020–2024	2015–2019	2010–2014	2005–2009	2000–2004
Koestartit yhteensä	368	482	487	290	263
Kokeisiin osallistuneitten koirien määrä	120	143	132	77	76
Kokeissa palkittujen koirien määrä	57	79	66	39	36
Palkintosijojen määrä	155	180	156	88	95
Palkitsemisprosentti / osallistuneet koirat	47,5 %	55,2 %	50,0 %	46,8 %	47,3 %
Palkitsemisprosentti / koestartit	42,1 %	37,3 %	32,0 %	30,3 %	36,1 %

Taulukko 17 (Saksanseisojakerho ry tietokanta ja KoiraNet).
KAER-kokeeseen osallistuneet rekisteröintivuoden mukaan

Vuodet	Rekisteröity kpl	Osallistunut kokeeseen kpl	Osallistunut ikäluokasta %	Palkittu kokeessa kpl	Palkittu kokeeseen osallistuneista %	Palkittu ikäluokasta %
2019–2023	214	92	43,0 %	44	47,8 %	20,6 %
2014–2018	213	96	45,1 %	44	45,8 %	20,7 %
2009–2013	236	108	45,8 %	50	46,3 %	21,2 %
2004–2008	228	60	26,3 %	31	51,7 %	13,6 %
1999–2003	244	62	25,4 %	32	51,6 %	13,1 %

Vuoden 2024 lopussa jalostuskäyttöiässä olleita 2–7-vuotiaita koiria oli 235 kpl. Niistä KAER-kokeeseen oli osallistunut 111 kpl (47,2 %) ja kokeessa palkittuja oli 56 koiraa (23,8 %).

Rodun ominaisuuspisteiden keskiarvot vuoden 2024 lopussa:

vauhti 3.4 / hakutekniikka 3.1 /vainuamistapa 3.6 / seisonaherkkyys 3.1 / eteneminen 3.5 / käyttäytyminen riistan karkottuessa 2.2 / noutohalukkuus 3.5 / yhteistyö 3.1 / metsästyshalu 4.0

Rodun ominaisuuspisteiden keskiarvot ovat joiltakin osin hyvin lähellä tai parempiakin kuin rotujärjestön muiden yleisimmin kokeissa käyvien pienrotujen (esim. bretoni, lk. weimarinseisoja, lk. unkarinvizsla).

Ongelmana peräänmeno

Ongelmana pienimünsterinseisojilla on erityisesti käyttäytyminen riistan karkottuessa. Sen keskiarvo 2.2 on selvästi huonompi kuin muilla yleisimmillä seisojaroduilla ja laskusuuntainen jo useamman vuoden. Ryntääminen karkottuvan riistalinnun perään ja sen takaa ajaminen nolaa kokeen. Kaudella 2020–2024 AVO-luokassa kilpailleista 58 koirasta 28 (48 %) on suljettu kokeesta tästä syystä. Osalla siihen liittyy myös linnun karkottaminen seisomatta sitä. Osalla koirista perään meneminen oli vain yksittäinen ”vahinko”, mutta useilla toistuva tapa. Nuorten koirien Junkkari-kokeessa kaudella 2020–2024 on 84 osallistujasta 29 koiraa (noin 35 %) jäänyt ilman tulosta perään menon vuoksi.

Ongelmakohtana koiriemme koemenestyksessä lienee lähinnä se, että tottelevaisuus ja rodun voimakas riistavietti eivät ole tasapainossa. Juoksuvauhti, haun laajuus ja riistanlöytökyky ovat vertailukelpoisia muiden mannermaisten seisojarotujen kanssa. Noutohalukkuus-pisteiden keskiarvo on toinen, joka on selvästi laskusuuntainen. Vielä vuonna 2021 se oli 4.6.

Hyvin usein pienimünsterinseisoja valikoituu aloittelevan metsästysharrastajan koiraksi, jolloin kokemusta seisojan kouluttamisesta ei ole. Monia viehättää pienimünsterinseisojan eloisuus ja iloisuus sekä sen kompakti koko, kaunis ulkomuoto ja soveltuvuus perhekoiraksi. Usein oletetaan sen olevan jotenkin helpompi kouluttaa kuin enemmän vain metsästyskoiraksi mielletyt saksanseisojat. Luonteeltaan vilkas ja hyvin energinen ja riistaviettinen koira ei kuitenkaan ole mikään helppo koulutettava. Kasvattajilla on tässä merkittävä vaikuttamismahdollisuus. Vaikka pennut myydään ensisijaisesti harrastuskäyttöön metsästystä harrastaville, myös käyttökokeisiin osallistumiseen on kannustettava ja aloittelevaa kanakoiraharrastajaa tuettava myös koiran kouluttamisessa.

Käyttöjalostuspalkinnolla palkitut koirat (vuoden 2024 loppuun mennessä):

Saksanseisojakerhon käyttöjalostuspalkintojen säännöt korostavat nimenomaan koepalkittujen jälkeläisten merkitystä (Saksanseisojakerho ry:n Internet-sivut). Käyttöjalostuspalkinto jaetaan kultaisena, hopeisena tai pronssisena.

Pienimünsterinseisojille palkinto on myönnetty hopeisena yhdelle urokselle sekä pronssisena seitsemälle nartulle ja kahdelle urokselle:

Hopeinen

- V-14 FI MVA V-15 SE MVA POHJ MVA C.I.B C.I.E NO MVA VV-21 V-21 FI VMVA PMVV-22 PMV-22 VV-22 NOV-23 PMVV-23 NOJUBVV-23 NORDIC MVA NO VMVA Mäyräsalon Aslak (FI30627/12)

Pronssinen

- MV-98 PMV-97 V-99 PMV-99 V-00 PMV-01 Aila (DK23667/92)
- Seitsenaukeen Frigga (FIN20521/96)
- FIN MVA Nummituvan Doonamiina (FIN28120/04)
- FIN MVA V-08 V-09 PMV-09 V-10 Nummituvan Dasjatiina (FIN28120/04)
- FI MVA Nummituvan Eemeli (FIN23086/08)
- C.I.E Gina von Ottenstein (FIN38309/04)
- FI MVA Quelle vom Oberesch (FIN54802/07)
- Salontuulen Ruka (FI20273/13)
- Onni-Hermannin (FI53112/13)

Metsästyskoirien jäljestämiskoe (MEJÄ)

Vaikka verijäljen seuraaminen myös koemuotona sopisi pienimünsterinseisojalle hyvin, ei Suomessa siihen ole ollut kiinnostusta. Vain 13 koiraa viimeisen 30 vuoden aikana on osallistunut jälkikokeeseen. Lajista on valmistunut kolme valiota vuoden 2024 loppuun mennessä:

- FIN JVA Emilia (SF19537/86)
- FI JVA Hirsch Fänger's Ida (FIN33589/03)
- FI JVA Münsterholkens B Flinga (FI25381/11)

Jonkin verran enemmän pienimünsterinseisojia käytetään käytännön työssä haavakoitten ja liikenteessä vahingoittuneiden sorkkaeläinten jäljestäjänä.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Marraskuussa 2025 Suomen Münsterikerho ry toteutti pienimünsterinseisojasta luonnekyselyn. Kyselyyn saatiin vastauksia 77 koirasta. Eri kysymysten vastausmäärät vaihtelevat, koska vastaajalta saattoi joskus jäädä väliin jokin vastaus tai hän omisti useampia koiria, joita kaikkia ei kuvailtu kaikissa kohdissa.

Yksinoloon liittyvien ongelmien yleisyys

Onko koirallasi ongelmia yksinolon suhteen? Miten se ilmenee?

77 vastausta

66 Ei (86%)

11 Kyllä (14%)

Neljällä koiralla ongelmat yksinoloon liittyen ilmenivät tavaroiden yms. tuhoamisena. Seitsemällä koiralla ongelmat yksinoloon liittyen ilmenivät äänekyytenä (haukkumista, ulvontaa, vinkumista) sekä yleisenä levottomuutena.

Äänet

77 vastausta

40 ei reagoi (52%)

33 huomioi äänen (43%)

3 reagoi vahvasti (4%)

1 hetkellisesti levoton (1%)

Muita huomioita ääniin ja niihin reagoimiseen

4 huomioi äänen: uusi/vieras ääni

3 huomioi äänen: ilotulitus

3 huomioi äänen: (reagoi haukkumalla)

1 reagoi vahvasti: ukkonen, ilotulitteet

1 reagoi vahvasti: vieraat ja kovat äänet

1 reagoi vahvasti: palovaroittimen hälytys ja sähkön ääni
1 hetkellisesti levoton: ilotulitus

Laukaukset

77 vastausta
63 laukausvarma (81%)
11 reagoi (15%)
3 laukauskokematon (4%)
0 laukausarka

Sosiaalinen käyttäytyminen

- **Koiran käytös omaa perhettään kohtaan**

Vastaaajat kuvailivat koiransa käytöstä perhettä kohtaan hyvin monisanaisesti. Yleisimpiä mainittuja käytöksiä olivat ystävällinen, avoin, sosiaalinen ja läheisyyttä rakastava. Useissa vastauksissa kerrottiin vahvasta kiintymyksestä perheenjäseniä kohtaan. Hyvin moni vastaaja kertoi koiransa nauttivan läheisyydestä sekä olevan mielellään kaikessa mukana.

- **Vieraiden aikuisten kohtaaminen**

77 vastausta
57 kiinnostunut (74%)
9 rauhallinen/välinpitämätön (12%)
9 rauhaton/ylivilkas (12%)
2 pidättyväinen (2%)
0 aggressiivinen

- **Vieraiden lasten kohtaaminen**

77 vastausta
54 kiinnostunut (70%)
13 rauhallinen/ välinpitämätön (17%)
5 rauhaton/ylivilkas (6,5%)
4 pidättyväinen (5,5%)
1 aggressiivinen (1%)

- **Oman perheen muut koirat, vastakkainen sukupuoli**

77 vastausta
41 en osaa sanoa (53%)
36 hyväksyy (47%)
0 ei hyväksy

- **Oman perheen muut koirat, sama sukupuoli**

77 vastausta
58 hyväksyy (75%)
17 en osaa sanoa (22%)
2 ei hyväksy (3%)

- **Vieraat koirat oman reviirin ulkopuolella**

77 vastausta
38 kiinnostunut (49%)
18 leikkisä (23%)
16 rauhallinen/välinpitämätön (21%)
3 väistää (4%)
2 aggressiivinen (3%)

- **Vieraat koirat omalla reviirillä, sama sukupuoli**

77 vastausta

49 hyväksyy (64%)
15 en osaa sanoa (19%)
13 ei hyväksy (17%)

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Oletko huomannut iäkkään koirasi käytöksen/luonteen muuttuvan?

43 vastausta
34 ei (79%)
9 kyllä (21%)

Jos kyllä, niin miten ja missä iässä?

2 kuulon ja näön heikkeneminen +12 v
2 lievää ääniarkuutta/ reagoitua ääniin 10 v
2 äänekkyyden lisääntyminen +6 v
2 lisääntynyt sosiaalisuus/hellyyden kipeys +13 v
1 yleinen rauhoittuminen +10 v
1 lisääntynyt unen tarve 11 v
1 poissaoleva 13 v

Lisääntymiskäyttäytyminen

Juoksujen väli nartulla

2 5-6 kuukauden välein
10 7-8 kuukauden välein
10 9-12 kuukauden välein

Onko urokseksi häiritsevän kiinnostunut nartuista?

47 vastausta
45 ei (96%)
2 kyllä (4%)

Jos kyllä miten se ilmenee?

Levottomuutta, syömättömyyttä ja nylkyttämistä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Narttujen valeraskauden aikaan käyttäytyminen voi muuttua jonkin verran, mutta ei kaikilla. Pienimünsterinseisojanartuilla esiintyy jonkin verran valeraskausoireita.

Pentuekyselyt

Kasvattajien täyttämää pentuekyselyjä vuosina 2021–2025 syntyneistä pentueista oli 18 kpl. Kysytyihin asioihin vastattiin seuraavasti.

Elävänä syntyneet pennut: 126

Kuolleena syntyneet pennut: 8

Myöhemmin kuolleet tai karsitut pennut: 8

Kiima-aika ja astutuksen sujuminen: Hyvin/normaalisti. Yhdessä tapauksessa valittu uros ei astunut ja vaihdettiin urosta.

Synnytyksen ja pentujen hoidon sujuminen: Hyvin. Keisarileikkauksia tai osittaisia keisarileikkauksia 3 kpl.

Yhdessä tapauksessa pentue syntyi noin viikko ennen laskettua aikaa. Lisäruokinta isoilla pentueilla.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Koirien kotikäyttäytymisessä ongelmakohtia on vain vähän. Soveltuvuus perhekoiraksi, sopeutuvaisuus eri tilanteissa ja olosuhteissa sekä sosiaalisuus ihmisiä ja muita koiria kohtaan ovat tavallisimpia luonnehdintoja omistajille tehdyn kyselyn perusteella. Myös näyttely- ja koekertomuksissa luonneongelmiin viittaavia mainintoja on harvoin.

Silloin, kun ongelmia on, tavallisimmin ne liittyvät koiran liialliseen kiihkeyteen, äänekkyyteen ja levottomuuteen. Nämä piirteet vaikeuttavat erityisesti koiran kouluttamista metsästyskäyttöön ja menestymistä käyttökokeissa.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Käytännössä on havaittu, että luonteen heikkoudet kertaantuvat ja vahvistuvat herkästi pentueeseen, jos samaa heikkoutta tulee vaikka hyvinkin lievänä molemmilta puolilta. Jalostuskoirien valinnassa pitää olla erityisen kriittinen luonteen suhteen ja välttää yhdistämästä kahta suhteellisen hyväluonteista koiraa, joiden lähisuvussa tai koirissa itsessään esiintyy samaa luonteen heikkoutta, vaikka vain lievänä. Omistajan rehellisyys on avainasia.

Virallista tietoa koiran käytöksestä ja luonteesta ennen koiran jalostuskäyttöä antaa rodunomaiseen käyttökokeeseen osallistuminen. Koemenestys on myös osoitus koiran koulutettavuudesta ja kokeisiin osallistuminen on edellytys jalostukseen aiotulle koiralle. Koirat, joilla yhteistyöhalukkuus ei ole tasapainossa riistainnon kanssa, ovat erittäin vaikeita kouluttaa ja syytä karsia pois jalostuskäytöstä.

Mutta pienimünsterinseisoja pitää myös osata kouluttaa, jotta sen kanssa on ilo elää ja harrastaa. Ensikertalaisen seisojanomistajan on vaikeata osata tämä yksin, kasvattajan tuki on tärkeää.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rodun ensimmäinen PEVISA-ohjelma sisälsi lonkkakuvauspakon ilman raja-arvoa. Voimassa 1.1.1995–31.12.2000.

1.1.2001–31.12.2005 ja 1.1.2006–31.12.2010

Rekisteröinnin ehtona oli, että pentueen vanhemmista tuli olla lonkkakuvauslausunto raja-arvolla C. Kuvaustuloksen oli oltava tiedossa astutushetkellä ja vähimmäisikä kuvaushetkellä 12 kk.

1.1.2011–31.12.2015

Pentujen vanhemmista tuli ennen astutusta olla lonkkakuvauslausunto ja rekisteröinnin raja-arvo oli lonkkaniveldysplasian aste B. Kuvaustuloksen oli oltava tiedossa astutushetkellä ja vähimmäisikä kuvaushetkellä 12 kk.

1.1.2016–31.12.2020 (->2021)

PEVISA-ohjelmaa jatkettiin saman sisältöisenä.

1.1.2022–31.12.2026

Lonkkakuvauslausuntojen osalta PEVISA-ohjelmaa jatkettiin saman sisältöisenä.

Pentujen enimmäismäärä 21.

Käyttökoetulos (KAER tai vastaava ulkomainen koetulos) vaadittiin ennen toiseen pentueeseen johtavaa astutusta.

ESITYS 1.1.2027–31.12.2031

Lonkkakuvauslausuntojen osalta PEVISA-ohjelmaa jatketaan saman sisältöisenä.

Pentujen enimmäismäärä 21.

Käyttökoetulos (KAER tai vastaava ulkomainen koetulos rodun jalostusneuvojan lausunnon perusteella) vaaditaan ennen astutusta.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

ELT Anu Lappalainen

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja lonkkanivelet stabiloituvat. Yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä.

Näistä osa on ns. suurivaikutteisia geenejä (engl. major gene). Periytymisaste vaihtelee eri tutkimuksissa välillä 0,1 – 0,6. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen. Useissa tutkimuksissa on todettu runsaan ravinnonsaannin olevan yhteydessä lonkkavikaan. Ruokinta ei aiheuta dysplasiaa, mutta se tuo vian esiin geneettisesti alttiilla koirilla. Tämä pätee myös toisin päin, optimaalisella ruokinnalla lonkkanivelen kasvuhäiriö ei tule näkyviin tai on lievempää. Myös liian raju liikunta kasvuaikana voi pahentaa muutoksia.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3–12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, ”pupuhypely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä.

Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa. Tällä virallisten lonkkakuvien arviointiasteikolla A on täysin terve, B tarkoittaa lievää löysyyttä, mutta se on kuitenkin vielä terveeksi luokiteltavissa. C-asteessa on lieviä muutoksia lonkkanivelessä, mutta tämä ei yleensä rajoita metsästyskäyttöä, ellei johda nivelrikon kehittymiseen. D- ja E-asteessa nivelrikkomuutoksia nähdään jo röntgenkuvassa ja ne aiheuttavat varsinkin koiran vanhetessa kipuja ja ontumista.

Taulukko 18 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025).

Lonkkakuvaustulokset: kuvatut koiramäärät ja tulokset syntymävuoden mukaan

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2003	42	8	5	0	1	0	14
2004	49	14	7	1	2	0	24
2005	37	6	1	0	0	0	7
2006	46	9	2	1	0	0	12
2007	45	11	9	3	0	0	23
2008	56	12	5	2	3	0	22
2009	46	19	7	1	2	0	29
2010	48	15	10	1	1	0	27
2011	36	14	9	0	0	0	23
2012	40	15	3	2	2	0	22
2013	66	24	3	1	0	0	28
2014	57	24	9	0	0	0	33
2015	47	16	5	2	0	0	23
2016	18	8	3	0	0	0	11
2017	47	18	3	0	1	0	22
2018	43	16	3	1	0	0	20
2019	28	14	4	2	1	0	21
2020	57	18	13	3	0	0	34
2021	25	12	4	0	0	0	16
2022	40	26	2	1	0	0	29
Yhteensä	873	209	80	14	12	0	315

Taulukko 19 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025).

Lonkkakuvaustulokset syntymävuoden mukaan (%)

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2003	33 %	57 %	36 %	0 %	7 %	0 %
2004	49 %	58 %	29 %	4 %	8 %	0 %
2005	19 %	86 %	14 %	0 %	0 %	0 %

2006	26 %	75 %	17 %	8 %	0 %	0 %
2007	51 %	48 %	39 %	13 %	0 %	0 %
2008	39 %	55 %	23 %	9 %	14 %	0 %
2009	63 %	66 %	24 %	3 %	7 %	0 %
2010	56 %	56 %	37 %	4 %	4 %	0 %
2011	64 %	61 %	39 %	0 %	0 %	0 %
2012	55 %	68 %	14 %	9 %	9 %	0 %
2013	42 %	86 %	11 %	4 %	0 %	0 %
2014	58 %	73 %	27 %	0 %	0 %	0 %
2015	49 %	70 %	22 %	9 %	0 %	0 %
2016	61 %	73 %	22 %	0 %	0 %	0 %
2017	47 %	82 %	14 %	0 %	5 %	0 %
2018	47 %	80 %	15 %	5 %	0 %	0 %
2019	75 %	67 %	19 %	10 %	5 %	0 %
2020	60 %	53 %	38 %	9 %	0 %	0 %
2021	64 %	75 %	25 %	0 %	0 %	0 %
2022	72 %	90 %	7 %	3 %	0 %	0 %
Yhteensä	50 %	68 %	24%	5 %	3 %	0 %

Taulukko 20 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025).

Kuvaustulokset ja kuvattujen koirien %-osuudet rekisteröidyistä

Vuodet	Kuvattuja	A	B	C	D	Terveitä
2018–2022	64 %	73 %	21 %	5 %	1 %	94 %
2013–2017	48 %	77 %	20 %	3 %	1 %	96 %
2008–2012	53 %	61 %	27 %	5 %	7 %	88 %
2003–2007	37 %	60 %	30 %	6 %	4 %	90 %
1998–2002	29 %	63 %	26 %	7 %	4 %	89 %

Pienimünsterinseisojien PEVISA-ohjelman mukaisesti vain tervelonkkaisten vanhempien jälkeläiset rekisteröidään. Suosituksena on myös, ettei kahta B-lonkkaista koiraa yhdistettäisi.

Aktiivisuus kuvauttaa koirat lonkkanivedysplasian varalta ollut suhteellisen tasaista ja jalostuskäyttöissä olevasta kannasta (2017–2022 syntyneet) on kuvattu 59 % ja terveitten koirien osuus on 93 %.

Tavoitteena on, että vähintään puolet kannasta lonkkakuvataan.

Taulukko 21 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025)

Jalostusikäiset 2017–2022 syntyneet**Lonkkakuvaustulokset / kuvatut koiramäärät ja tulokset syntymävuoden mukaan**

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2017	47	18	3	0	1	0	22
2018	43	16	3	1	0	0	20
2019	28	14	4	2	1	0	21
2020	57	18	13	3	0	0	34
2021	25	12	4	0	0	0	16
2022	40	26	2	1	0	0	29
Yhteensä	240	104	29	7	2	0	142

Taulukko 22 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025)

Jalostusikäiset 2017–2022 syntyneet**Lonkkakuvaustulokset syntymävuoden mukaan prosentteina**

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2017	47 %	82 %	14 %	0 %	5 %	0 %
2018	47 %	80 %	15 %	5 %	0 %	0 %
2019	75 %	67 %	19 %	10 %	5 %	0 %
2020	60 %	53 %	38 %	9 %	0 %	0 %
2021	64 %	75 %	25 %	0 %	0 %	0 %
2022	72 %	90 %	7 %	3 %	0 %	0 %
Yhteensä	59 %	73 %	20 %	5 %	1 %	0 %

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Pienimünsterinseisojista ei ole kattavaa tilastotietoa ongelmia aiheuttaneista perinnöllisistä sairauksista tai vioista. Niitä ei ilmoiteta aktiivisesti rotujärjestön jalostustoimikunnalle. **Kyselyjä tehdään ajoittain, viimeisin marraskuussa 2025. Terveyskyselyyn tuli vastauksia 85, joten luvut ovat suuntaa antavia. Lisäksi SSK:n tietokannassa on terveyslmoitus, jonka voi täyttää milloin vain. Terveyslmoituksia on saatu vain vähän, ja nekin pääosin terveistä koirista.**

Napatyrä (viidellä kyselyyn vastanneella ja 10:llä pentuekyselyissä), purentaviat ja hampaan puutokset (kahdella kyselyyn vastanneesta), selkärangan nikamavirheet (yhdeksällä kyselyyn vastanneella) ja olkanivelen osteokondroosi (neljällä kyselyyn vastanneella) ovat yleisimmät virheet. Niitä tavataan muutamia tapauksia rekisteröityä ikäluokkaa kohti.

Epilepsia oli muodostua ongelmaksi 1970–1980-luvuilla, mutta tilanne sen osalta on huomattavasti parantunut. Nykyisin jalostustoimikunnan tietoon tulee 0–1 epilepsiaan sairastunutta koiraa vuosittain.

Kuten kaudella 2015–2019, nytkin monia tauteja on diagnosoitu lähinnä yksittäisinä tapauksina.

Viimeiseen kyselyyn vastanneiden koirista viidellä oli allergiaa. Todennäköisesti allergiaperäisiä ihottumia ja korvatulehduksia ilmenee vuosittain.

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla ehdottoman terveitä, niin rodun tilanne säilyy hyvänä jatkossakin.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

ELT Anu Lappalainen

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se laskeaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4–7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelissä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat kasvuhäiriön seurauksena kehittyneestä nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla, ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy usein jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteeseen koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisä.

Pohjoismaissa kyynärnivelkuvien arviointi perustuu sekundaarisiin nivelrikon merkkeihin. On huomattavaa, että jo 1. asteen muutos tarkoittaa sitä, että koiralla on kyynärnivelen kasvuhäiriö ja siitä johtuvia nivelrikkomuutoksia. Ruotsissa kyynärnivelen kasvuhäiriö on vähentynyt roduissa, joissa kyynärniveliä kuvataan. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että siellä käytetään näissä roduissa jalostukseen vain vähän muita kuin kyynärnivelen suhteen terveitä koiria. Jalostusarvoindeksit (BLUP-indeksit) tehostavat jalostusvalintaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran oman tuloksen lisäksi sen kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria. (Lappalainen Anu)

Suomessa kyynärnivelkuvien arviointi perustuu pääasiassa nivelrikon merkkeihin, mutta myös muut kasvuhäiriöön viittaavat röntgenlöydökset huomioidaan. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

Taulukko 23 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025).
**Jalostusikäiset vuosina 2012 – 2017 syntyneet
 Kyynärpääkuvaustulokset**

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
2017	47	17	0	0	0	17
2018	43	10	2	0	0	12
2019	28	14	1	0	0	15
2020	57	27	0	0	2	29
2021	25	15	0	0	0	15
2022	40	26	0	0	0	26
Yhteensä	240	109	3	0	2	114

Taulukko 24 (Koiranet-tietokanta 22.11.2025)
**Jalostusikäiset vuosina 2012 – 2017 syntyneet
 Tutkitut kyynärpäät prosentteina**

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
2017	36 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2018	28 %	83 %	17 %	0 %	0 %
2019	54 %	93 %	7 %	0 %	0 %
2020	51 %	93 %	0 %	0 %	7 %
2021	60 %	100 %	0 %	0 %	0 %
2022	65 %	100 %	0 %	0 %	0 %
Yhteensä	48 %	96 %	3 %	0 %	2 %

Vuosina 2017–2022 syntyneistä 240 pienimünsterinseisojasta on tutkittu 114 eli 48 % ja niistä 96 % oli terveitä.

Kyynärnivelkuvauksia suositellaan tehtäväksi. Näin voidaan seurata kyynärnivelen kasvuhäiriötapausten määrää. Jalostusvaatimusten mukaan vähintään toisella pentueen vanhemmista on oltava kyynärkuvaustulos 0/0. Lausunnon 2 tai sitä huonomman saanutta ei hyväksytä. (Roturyhmä SSK:n vuosikokous 2022).

Välimuotoinen lanne-ristinikama

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Välimuotoinen lanne-ristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismia ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbalisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero. Diagnoosi tehdään usein lonkkakuvasta, josta voidaan nähdä koiran ristiluu ja lanne-ristiluuliitos yhdestä suunnasta ("ylhäältäpäin"). Joillain koirilla lannenikamien lukumäärä on poikkeava, normaalin 7 nikaman sijaan näillä koirilla on 8 tai 6 lannenikamaa. Tämä on yksi

LTV:n muoto ja se voidaan nähdä sivusuunnasta otetusta röntgenkuvasta, jossa ristiluun lisäksi näkyy koko lanneranka.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja ainakin saksanpaimenkoirilla sen yhteydestä selkävaiivoihin on tutkimustietoa. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus- tai työkoiraksi on epävarma.

LTV:stä voi saada lausunnon 12 kuukautta täyttänyt koira.

Arvostelussa käytetty asteikko:

LTV0	Ei muutoksia
LTV1	Jakautunut ristiluun keskiharjanne (S1–S2)
LTV2	Symmetrinen välimuotoinen lanne-ristinikama
LTV3	Epäsymmetrinen lanne-ristinikama
LTV4	6 tai 8 lannenikamaa

LTV-muutosten yleisyydestä eri roduissa ei juurikaan ole vielä tietoa. Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta suosittelee jättämään oireilevat koirat pois jalostuksesta. Kaikkia oireettomia koiria voi käyttää, mutta LTV1–LTV4 -tuloksen saaneet koirat suositellaan yhdistämään vain LTV0-koirien kanssa. Tällaisten yhdistelmien jälkeläisiä suositellaan kuvattavaksi, jotta LTV-muutosten periytymisestä ja merkityksestä saadaan lisää tietoa.

KoiraNet-tietokannan mukaan (tilanne 25.1.2026) LTV-lausunto on annettu 52 pienimünsterinseisojalle. Niistä 40 on todettu terveiksi (LTV0), kahdeksalla on LTV1, kolmella LTV3 ja yhdellä LTV4.

Olkanivelen osteokondroosi

Nivelrustojen luutumishäiriö (osteokondroosi eli OCD)

Vaurio näkyy röntgenkuvassa olkavarren nivelpinnan takakaassa kuoppamaisena. Osteokondroosissa nivelruston alainen luutuminen on häiriintynyt, minkä seurauksena nivelrusto paksuuntuu ja sen ravitsemus häiriintyy, jolloin nivelrusto hajoaa normaalissa rasituksessa. Nivelruston rapautumisvaiheessa syntyvä irtokappalemuoto on osteokondroosin dissecans-muoto. (Paatsama S., 1991, Peltonen M., 2004)

Nykykäsityksen mukaan alttius osteokondroosin kehittymiseen periytyy useasta tekijästä johtuen, polygeenisesti eli monigeenisesti. Ympäristötekijöillä katsotaan olevan suurempi vaikutus osteokondroosin kuin lonkaniveldysplasian kehittymiseen. (Paatsama S., 1991) Osteokondroosin kehittymiseen altistavana tekijänä on luuston nopea kasvu, jota liian runsas ruokinta vielä tehostaa. Liian runsas liikunta on usein mukana. (Paatsama S., 1991, Peltonen M., 2004)

Olkanivelen ruston irtoaminen on korjattavissa leikkauksella ja nivelrikon muodostuminen pystytään ennaltaehkäisemään tai hidastamaan niin, että koira kestää useimmissa tapauksissa hyvin metsästyskäytön rasitukset. (Peltonen M., 2004; Fossum, ym. 2002)

Olkanivelen luutumishäiriötä sairastanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Jalostusrekisteriin nousevan koiran omistajalta vaaditaan vuoden 2004 elokuusta alkaen allekirjoitettu terveystakuukaavake, jossa mm. vakuutetaan, ettei koiralla ole olka- ja/tai kyynärnivelen vikoja (Saksanseisojakerho ry, jalostustoimikunta).

Olkaniveliä on alettu jonkin verran kuvauttamaan viime vuosina. KoiraNet-tietokannasta löytyy (tilanne 22.11.2025) 21 diagnoosia, joista 16:ssa ei ole todettu OCD:tä. Kolme on tulkinnanvaraisia, ja todettuja tapauksia on ollut kaksi. Terveyskyselyssä tuli lisäksi esille muutama pentuna leikattu koira. SSK:n terveystilauksella on tehty ilmoitus yhdestä koirasta, jolta on leikattu OCD.

Polven ristisiteen repeämä

Polvinivelen keskellä sijaitsevat ristisiteet estävät sääriluun liikkumista eteen-taakse-suunnassa suhteessa reisiluuhun. Ristisiteitä on kaksi, etummainen ja takimmainen. Kun puhutaan ristisidevammasta, yleensä tarkoitetaan etummaisen ristisiteen vauriota. Takimmaisen ristisiteen katkeaminen on hyvin harvinaista ja se tapahtuu voimakkaan ulkoisen voiman (trauma) seurauksena. Samalla polvesta yleensä rikkoutuu muitakin rakenteita.

Polven etummaisen ristisiteen repeämä on tavallisin koiran tuki- ja liikuntaelimestön sairaus. Ristisiteen repeämää esiintyy monilla roduilla, mutta tavallista se on mm. rottweilereilla, chow chowlla, noutajilla ja mastiffeilla. Koiralla eturistisiteen repeämä on harvoin trauman aiheuttama äkillinen tila. Koiralla polven ristiside pettää tavallisimmin osittain ja vähitellen viikkojen – kuukausien aikana ja lopulta katkeaa aivan normaalin liikunnan seurauksena. Ristisiteen pettämisen oire on ontuma. Kun ristiside on osittain poikki, ontuma on vaihtelevaa ja se voi tilapäisesti loppua, kun raajaa rasitetaan vähemmän. Kun ristiside on kokonaan poikki, ontuma on yleensä jatkuvaa.

Koiralla, jolla toisen polven ristiside on pettänyt, on melko suuri todennäköisyys (n. 30 %) saada sama vaiva toiseenkin polveen. Joidenkin tutkimusten mukaan tämä riski on joillakin roduilla jopa 70 %.

Ristisiteen pettämisen eräs syy on nykykäsityksen mukaan ”huonot takaraajan kulmaukset” eli reisiluun ja sääriluun välinen kulma lähestyy oikokulmaa, 180 astetta. Tällöin sääriluun yläpään nivelpinta ei enää ole vaakatasossa vaan taaksepäin vinossa. Tämän seurauksena aiheutuu sääriluuta eteenpäin työntävä voima joka kerta kun reisiluun nivelpinta tukeutuu sääriluun yläpään nivelpintaan. Tämä toistuva voima lopulta katkaisee etummaisen ristisiteen. Kulmauksiltaan ”normaalilla alkukantaisella koiralla” tällaista voimaa ei synny. Myös koiran ylipaino ja reiden huono lihastasapaino altistavat ristisiteen repeämälle.

Kun eturistiside on poikki, sääriluu pääsee koiran askeltaessa lonksumaan eteen-taakse-suunnassa suhteessa reisiluuhun. Tämä aiheuttaa kipua, ontumista sekä nivelrikkomuutosten kehittymistä ja usein myös vaurioittaa sisemmän nivelkierukan takahaaraa.

Eläinlääkäri voi todeta eturistisiteen katkeamisen polvea tunnustelemalla, jos ristiside on kokonaan poikki ja jos katkeamisesta ei ole kulunut kovin pitkä aika. Nykyään eturistisiteen vauriot pyritään kuitenkin hoitamaan ennen kuin eturistiside katkeaa kokonaan. Tällöin diagnoosi perustuu tyypilliseen sairauskertomukseen ja havaittuun ontumaan. Koira on myös haluton koukistamaan kipeää polveaan ja sen vuoksi istuessaan pitää kipeää jalkaa hieman sivulla. Joskus polvi paksuntuu erityisesti sisäpinnalta. Röntgentutkimus antaa myös viitteitä ristisidevammasta: nivelnesteiden määrä lisääntyy ja havaitaan nivelrikkomuutoksia, luupiikkejä nivelen reuna-alueilla. Tarvittaessa eturistisiteen katkeaminen ja nivelkierukoiden tila voidaan todeta tähtystysleikkauksella. Tähtystysleikkauksella voidaan myös hoitaa nivelkierukoiden vammat. (Eskelinen, Esa)

Edellisellä 5-vuotiskaudella (2015–2019) oli yksi ilmoitus polven ristisiteen repeämisestä ja sen korjauksesta leikkauksella. Tällaisia ilmoituksia ei ole tullut 2020–2024 eikä niitä ollut raportoitu terveystilauksissa 2025.

Koiran epilepsia

Eläinlääkäri Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus.

Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain

yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaaminen voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsia-kohtaaminen tulee useimmiten nuorena, 1–5-vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Saman tyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jos ei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttavat kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsia-kohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan.

Epilepsiaa esiintyy pienimünsterinseisojalla yksittäistapauksina. Luultavasti rodun alkuvuosien suomalaisen kannan sisäsiittoisuudella oli osuutta epilepsian yleistymiseen 1970–80-luvuilla. Sairautta on esiintynyt keskimääräistä enemmän joissakin sukulinjoissa. Nykyisin sairaus on ilmoitettujen tapausten perusteella harvinaistunut, ja jalostustoimikunnalle kaudella 2005–2009 on omistajan tai kasvattajan toimesta ilmoitettu viidestä koirasta, joista kaksi 90-luvulla syntyneitä, kolme nuorempia. Vuosina 2000–2004 jalostustoimikunnalle on sairastuneen koiran omistajilta tullut kolme ilmoitusta. Terveyskyselyssä ilmoitettiin yksi epilepsiatapaus ja yksi epäily, mitkä tapaukset eivät sisällyneet aikaisempiin tietoihin (2005–2009). Viisivuotiskaudella 2015–2019 jalostustoimikunnan tietoon ei ole tullut epilepsiadiagnooseja. **Viisivuotiskaudella 2020–2024 terveystarkastuksessa ilmoitettiin yksi epilepsiatapaus.**

Taudin vakavuuden takia jalostuksessa siihen on edelleen suhtauduttava erityisellä varovaisuudella eikä epilepsiaa sairastavaa yksilöä saa käyttää siitokseen. Jalostusvalinnoissa on huomioitava myös taustoissa esiintyvät riskit mahdollisen perinnöllisen epilepsian varalta.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

ELL Nina Menna, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema

Kilpirauhasen vajaatoiminta (hypotyreoosi) johtuu liian alhaisesta kiertävien kilpirauhashormonien määrästä. Kilpirauhasen vajaatoiminta on koiran yleisin sisäerityssairaus. Sairauden esiintyvyys on keskimäärin 0,2 – 0,4 % kaikista koirista, mutta joissakin roduissa esiintyminen on huomattavasti yleisempää.

Kilpirauhasen vajaatoiminnan taustalla on tavallisimmin immunologinen kilpirauhasen tulehdusreaktio, lymfositaarinen tyreoidiitti. Kilpirauhasen vajaatoiminta on autoimmunisairaus, jolla on geneettistä taustaa. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa poteva koira on tyyppillisesti kooltaan keskikokoinen tai suuri ja iältään keskiikäinen (4–11-vuotias). Kliiniset oireet kehittyvät, kun noin 75 % kilpirauhashäädöstä on tuhoutunut, joten sairaus on voinut olla olemassa kuukausia tai vuosia ennen oireiden puhkeamista. Riskirottujen yksilöt voivat sairastua muita nuorempina, mutta vajaatoiminta on harvinaisen alle kahden vuoden ikäisillä koirilla.

Kilpirauhashormonia tarvitaan kaikkialla elimistössä aineenvaihdunnan ylläpitämiseen. Siksi vajaatoiminnan oireet ovat moninaiset. Aineenvaihdunnan hidastumiseen liittyvät oireet, kuten uneliaisuus, lihavuus ja liikunnan siedon aleneminen, ovat yleisimmät. Lähes yhtä paljon esiintyy iho-oireita, kuten karvapeitteen ohenemista, kaljuutta ja huonokuntoisuutta sekä ihon tummumista, seborreaa ja pinnallisia ihotulehduksia. Edellä mainittuja harvemmin esiintyy hermostollisia, silmiin, sydämen toimintaan, käyttäytymiseen, lisääntymiseen tai ruuansulatuskanavan toimintaan liittyviä oireita.

Kilpirauhasen toiminnan mittaamiseen on käytössä useita eri testejä, joista tavallisimmin käytetään T4 ja TSH -määrittämiä. Jos tulos on ristiriitainen, uusintatutkimus suoritetaan 4–8 viikon kuluttua tai määritetään vapaa-T4-pitoisuus. Lymfositaarista tyreoidiittia epäiltäessä voidaan mitata tyreoglobuliinivasta-aineiden

määrä (TGA). Negatiivinen tulos ei kuitenkaan sulje pois autoimmuunityypin sairautta. Hoitona käytetään elinikäistä levotyrokseenkorvaushoitoa.

Yhdestä kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavasta koirasta on omistajan ilmoitus vuosilta 2015–2019. Viisivuotiskaudella 2020–2024 ei ole tullut ilmoituksia kilpirauhasen vajaatoiminnasta, ei myöskään terveyskyselyssä.

Silmät

Silmäluomen asentovirheet

Entropium ja ektropium

Entropium tarkoittaa sisäkierteisyyttä, eli silmäluomi on kiertynyt sisäänpäin, jolloin silmäripset hankaavat sarveiskalvoa ja aiheuttavat vaurioita. Entropium esiintyy silmäluomien ulkokulmassa tai ulkokulmassa ja alaluomessa. Se on lievemmissä tapauksissa usein vaikeasti havaittavissa. Ektropiumissa silmäluomi avautuu liikaa, jolloin se kerää roskaa ja on tulehdusriski. Silmäluomien kierteisyyttä voidaan korjata leikkauksella. (Paatsama, S., 1991; Peltonen, M., 2004).

Distichiasis

Distichiasis tarkoittaa, että silmäluomen reunassa, normaalin silmäripsirivin sisäpuolella kasvaa väärään suuntaan silmäripsiä, jotka joskus ovat vahvoja ja teräviä ja voivat aiheuttaa ärsytystä ja jopa sarveiskalvohaavoja.

Entropium, ektropium ja distichiasis mainitaan rotumääritelmässä hylkäävinä virheinä. Ne ovat olleet pienimünsterinseisojilla hyvin harvinaisia Suomessa. Sairasta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Krooninen pinnallinen keratiitti (pannus)

(Chronic Superficial Keratitis; CSK, Überreiterin syndrooma, krooninen pinnallinen keratiitti, superfikiaali keratiitti, keratiitti, pannus) eli pitkäaikainen pinnallinen sarveiskalvontulehdus on perinnölliseksi epäilty, todennäköisesti immuunivälitteinen sairaus, jossa sarveiskalvo ilman todettavaa muuta syytä etenevästi tulehtuu johtaen jopa näkökyvyn menetykseen.

Oireina todetaan alkuun tyypillisesti sarveiskalvon korvan- tai nenäpuoleisen reunan punoitusta, suonitusta ja lisääntynyttä pigmentaatiota. Muutos alkaa levitä sidekalvon rajalta kohti sarveiskalvon keskustaa jopa lihamaisena uudismuodostumana. Lopulta sarveiskalvo suonittuu, pigmentoituu ja arpeutuu hoitamattomana valoa läpäisemättömäksi tiiviyydeksi. Monilla yksilöillä samanaikaisesti todetaan vilkkuluomen reunan paksuuntumista ja pigmenttimuutoksia eli nk. plasmomamuutoksia.

Sairautta esiintyy eniten saksanpaimenkoiralla, belgianpaimenkoiralla ja greyhoundilla, mutta myös monella muulla rodulla. Oireiden alkamisikä ja vakavuus vaihtelevat roduittain. Oireet alkavat tyypillisesti 1–6 vuoden iässä. Sairauden vakavuuden ennuste vaihtelee oireiden alkamisajankohdan mukaan. Mikäli oireet alkavat nuorena, pannusmuutokset etenevät usein nopeasti ja ovat vakavia. Jos oireet alkavat vasta 4–6 vuoden iässä, muutokset etenevät yleensä hitaasti ja ovat lievempiä.

Pannusta voidaan hoitaa lääkkeillä (kortikosteroidia ja/tai siklosporiinia silmätippana tai -voiteena). Hoito on elinikäinen. Pahimmillaan silmän muutokset eivät vastaa lääkehoitoon, jolloin täytyy turvautua kirurgiseen hoitoon, jossa muuttunut sarveiskalvo kuoritaan pois. Tämä tuo usein vain väliaikaisen avun näkökyvyn menettäneelle silmälle, sillä sairaus on krooniluonteinen. (Jalomäki Sari)

Pannus todettiin neljällä pienimünsterinseisojalla vuosina 2007–2015 (omistajien ilmoitukset) ja yhdellä vuosina 2016–2019. Muitten perinnöllisten silmäsaurojen varalta oli vuosina 2015–2019 tutkittu kahdeksan koiraa, ja niistä kuusi oli terveitä. Lausuntovuosina 2020–2024 virallinen silmätutkimus on tehty kuudelle pienimünsterinseisojalle, ja kaikki olivat silmistään terveitä. Myöskään kyselyissä ei ole tullut esiin silmäsauroja tällä ajanjaksolla.

Häntämutka eli hännän nikamavika

Häntänikasiin voi kehittyä muutoksia, jotka tuntuvat mutkina nikamaväleissä. Häntämutkan periytymistapa on monigeeninen. Häntämutka on yleensä todettavissa jo pikkupennulla luovutusiässä. Varmuudella hännän kehityshäiriöt voidaan selvittää röntgentutkimuksella kasvukauden lopussa. Häntämutkasta ei yleensä ole haittaa koiralle, mutta häntämutkaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Pienimünsterinseisojilla on esiintynyt joitakin eriasteisia häntämutkia, tiedossa on myös jokunen tapaus hännänpäähän nikamien surkastumisesta. **Vuoden 2020 terveystarkastuksessa oli yksi häntämutkatapaus. Vuoden 2025 terveystarkastuksessa ei ollut ilmoitettuja häntämutkia, mutta pentuekyselyissä 2021–2025 oli yksi häntämutka ja yksi töpöhäntä.**

Hammaspuutokset ja purentaviat

Pienimünsterinseisojalla normaali purenta on leikkaava purenta. Purentavikoja eli ala-, tasa- tai yläpurentaa on ilmennyt rodussamme vähän. Yhden välihampaan (P1) puutos on tavallisin hammaspuutos koirillamme, eikä se vaikuta koiran arvosteluun; muitten hampaitten puutos ja virheellinen purenta ovat jalostuksesta pois sulkevia virheitä.

Kyselyn (2020) mukaan viidellä koiralla oli hylkäävä purentavika tai hammaspuutos.

Kyselyssä (2025) ilmoitettiin yksi yläpurenta ja yksi hammaspuutos (2 x P3 alhaalla). Lisäksi jalostustarkastuksessa on tullut ilmi yksi hammaspuutos (P4 alhaalla vasemmalla).

Kivesvika

Kivesvikaisen uroksen joko toinen tai molemmat kivekset eivät laskeudu vatsaontelosta normaalisti kivespussiin, tai kivekset ovat muuten rakenteeltaan epänormaalit. Kaksipuoleinen muoto (molemmat kivekset puuttuvat) on steriili, mutta toispuoleisessa muodossa (yksi kives puuttuu) uros on yleensä siitoskykyinen. Normaalisti kivekset ovat laskeutuneet noin 8–9 viikon ikäisillä pennuilla (Paatsama, S., 1991).

Kivesvika on perinnöllinen, mutta periytymistapa on epäselvä, koska eri tutkimukset ovat päätyneet erilaisiin arvioihin periytymismallista. Todennäköisempää on, että periytyminen on polygeenistä. Kivesvian periytyvyys (heritabiliteetti) on kuitenkin riittävän suuri, niin että jalostusvalinnoilla voidaan vaikuttaa sen esiintymiseen. (Nielen, Janss ja Knol, 2001). Yhden tai molempien kivesten puuttuminen tai epänormaalius on pienimünsterinseisojan rotumääritelmässä mainittu hylkäävä virhe. Tällainen uros on luonnollisesti myös suljettu pois jalostuksesta.

Vuoden 2020 kyselyssä ei ollut yhtään kivesvikaista koiraa. **Vuoden 2025 kyselyssä oli ilmoitettu 3 koiraa, joilla oli vain toinen kives laskeutunut. Yhden kivekset olivat laskeutuneet myöhässä. Kaudella 2020–2024 on tietyvästi ollut muitakin kivesvikaisia, mutta kaikista ei ole tullut ilmoitusta jalostusneuvojalle.**

Ektooppinen ureter

(Münsterilehti 2/17)

Munuaisista lähtevät virtsanjohtimet johtavat virtsan virtsarakkoon. Virtsa varastoituu rakkoon, kunnes tulee aika poistaa se virtsaputkea pitkin. Tämä toiminta on tahdonalaista.

Ektooppisessa ureterissa virheasennossa olevien virtsanjohtimien laskupaikka poikkeaa normaalista eli on niin kutsutusti ektooppinen. Virtsanjohtimet saattavat päättyä esimerkiksi virtsarakon kaulaan, virtsaputkeen, eturauhaseen, kohtuun tai emättimeen. Tästä aiheutuu virtsaamisongelmia ja virtsan takaisinvirtausta virtsanjohtimiin ja munuaisiin.

Ektooppinen ureter on synnynnäinen ja perinnöllinen tois- tai molemminpuolinen tila. Sitä esiintyy molemmilla sukupuolilla, uroksilla tilastollisesti enemmän kuin nartuilla.

Yleisimmin tämä virtsateiden virherakenne näkyy hallitsemattomana virtsan tiputteluna tai pidätyskyvyttömyytenä. Sairaus tulee ilmi nopeammin nartuilla (alle 1-vuotiaana) kuin uroksilla (alle 2-vuotiaana), ja sairauden kliininen kuva vaihtelee suuresti. Jo pennulla voi olla yksi tai useampi oire ja koira voi kuolla munuaisviikaan, ja toisessa ääripäässä koira voi olla oireeton koko ikänsä.

Ektooppisen ureterin diagnostiikkaa tehdään ultraäänitutkimuksella (väridoppler). Tarvittaessa voidaan käyttää tietokonetomografiaa tai virtsateiden varjoainekuvausta.

Pienimünsterinseisojan saksalaisen rotujärjestön käyttämä virtsanjohtimen virheasennon määrittelyn luokitus jakaa vaihtoehdot luokkiin A, B tai C. (C: virtsanjohtimen päätyminen virtsarakon ulkopuolelle tai virtsarakon kaulaan ja siihen liittyy kliinisiä oireita).

Saksassa jalostuskoirat tutkitaan ektooppisen ureterin varalta ja tuloksen A tai B saaneita koiria voidaan käyttää jalostukseen. **Pohjoismaissa tilannetta seurataan, muutamia yksilöitä on tutkittu Saksan ohjeiden mukaan ja lausuttu terveiksi (ureter A).**

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliiton tilastosta (*) ja SSK:n tietokannasta kertyi kuolinsyytietoja koirista. Jälkimmäiset oli ilmoitettu myös KoiraNet-tietokantaan. Poismenon syyt ilmoitettiin seuraavasti:

- vanhuus 21 (26,6 %)
- erilaiset kasvaintaudit (mukana verisyövät) 18 (22,8 %)
- tapaturmat 2 (2,5 %)
- käytöshäiriö 1 (1,3 %)
- sydänvika 1 (1,3 %)
- immunologinen sairaus 2 (2,5 %)
- hermostollinen sairaus 2 (2,5 %)
- virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus 2 (2,5 %)
- maksan ja ruoansulatuselinten sairaus 2 (2,5 %)
- luusto-nivelsairaus 3 (3,8 %)
- hengitystiesairaus 1 (1,3 %)
- selkäsairaus 1 (1,3 %)
- muu sairaus 3 (3,8 %)
- syytä ei ilmoitettu tai sairautta diagnosoitu ennen lopetusta 20 (25,3 %).

(*) KoiraNet-tietokannan sivuilta poimittu tieto kuolinsyistä ja koirien elinajoista on vuosina 2020–2024 kuolleilta koirilta. Tässä otannassa keskimääräinen kuolinikä on 11 vuotta ja 7 kuukautta.

KoiraNet-tietokannasta on myös poimittu taulukko kuolinsyistä ja koirien elinajoista pitemmältä ajanjaksolta eli vuosina 2000–2024 syntyneiltä koirilta. Keskimääräinen kuolinikä on 10 vuotta ja 7 kuukautta, ja vanhuuteen kuolleiden keski-ikä 13 vuotta 9 kuukautta. (23.11.2025)

Taulukko 25 (KoiraNet-tietokanta 23.11.2025)

Kuolinsyyt 2000–2024

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	12 vuotta 7 kuukautta	2
Hermostollinen sairaus	8 vuotta 6 kuukautta	4
Immunologinen sairaus	5 vuotta 1 kuukautta	4
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 8 kuukautta	41
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	12 vuotta 2 kuukautta	7

Lopetus ilman sairauden diagnosointia	11 vuotta 3 kuukautta	20
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	5 vuotta 3 kuukautta	7
Luusto- ja nivelsairaus	10 vuotta 3 kuukautta	7
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	7 vuotta 9 kuukautta	5
Muu sairaus, jota ei ole listalla	11 vuotta 4 kuukautta	9
Selkäsairaus	8 vuotta 7 kuukautta	2
Sydänsairaus	10 vuotta 7 kuukautta	7
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 4 kuukautta	13
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 9 kuukautta	43
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	3
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	10 vuotta 0 kuukautta	22
Kaikki yhteensä	9 vuotta 6 kuukautta	196

4.3.4 Lisääntyminen

Pienimünsterinseisojan lisääntymisessä ei ole ollut merkittäviä ongelmia. Narttujen hedelmöittyminen ja synnytykset ovat sujuneet pääsääntöisesti normaalisti. Keinosiemennystä ei suositella käytettäväksi ensimmäistä kertaa astutettavalle nartulle eikä urokselle, jolla ei ole aiemmin normaalisti tuotettuja jälkeläisiä.

Kyselyssä (2025) kysyttiin nartun juoksuaikojen väliä. Juoksujen väli vaihteli: 5-6 kk (2 kpl), 7-8 kk (10 kpl) ja 9-12 kk (10 kpl). Valeraskautta esiintyi osalla nartuista (14/43, terveyskysely 2025) ja useimmilla siitä oli jonkinasteista haittaa. Valeraskausoireita olivat levottomuus, läähättäminen, pesänteko, lelujen hoitaminen, nisien turpoaminen ja maidon nousu ja ruokahaluttomuus. Kohtutulehdus oli ollut muutamalla nartulla.

Kyselyssä (2025) kysyttiin myös, onko uros häiritsevän kiinnostunut nartuista. Vastaus tähän oli lähes yksiselitteisesti Ei, vain kahdella uroksella ilmeni levottomuutta tai astumisyriä.

Jalostustoimikunnan tulee pyrkiä seuraamaan muidenkin kuin edellä mainittujen perinnöllisten sairauksien ja vikojen esiintymistä rodussa ja tarvittaessa ryhtyä vaatimiin toimenpiteisiin. Myös koirien yleiseen terveyteen ja vastustuskykyyn tulee kiinnittää huomiota jalostuskoirien valinnassa, jotta tilanne tältä osin säilyy yhtä hyvänä kuin tähänkin asti.

Mikäli todetaan, että jokin yksilö on aikaisemmissa jälkeläisissään kahden tai useamman eri partnerin kanssa periyttänyt poikkeuksellisen runsaasti jotain sairautta tai vikaa, tulee tällainen koira viipymättä poistaa siitoskäytöstä.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Pienimünsterinseisoja on sopusuhtainen keskikokoinen mannermainen seisoja ilman liioittelevia ja altistavia piirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Pienimünsterinseisojan omistajia kannustetaan lonkkien ja kyynärpäiden röntgenkuvauksiin luotettavamman kuvan saamiseksi koiriemme rakenteesta ja vioista.

Kyynärpäiden kehityshäiriöiden yleisyyttä seurataan (kuvaussuositus, ei raja-arvoa), samoin välimuotoisen lanne-ristinikaman esiintyvyyttä.

Terveyskyselyyn (2025) vastanneiden koirista allergisiksi arvioitiin omistajien omien havaintojen perusteella 5,9 %. Allergiat ilmenivät korvien kutinana ja töhnimisenä, karvanlähtönä, raapimisena ja kuivana ihona. Allergiat pysyivät hallinnassa ruokavaliolla. Allergioilla ei ollut vaikutusta koirien harrastuskäyttöön tai normaaliin elämään.

Kyselyn perusteella erilaisia tulehdustiloja (korvatulehdukset, silmätulehdukset, vesihäntä, anaalirauhastulehdukset, nielutulehdukset) oli koirilla ollut jossain vaiheessa, varsinkin pentuna. Noin kolmasosassa tapauksia vaiva oli ollut toistuva. Asiallisella hoidolla vaivat eivät ole kroonistuneet eivätkä haitanneet normaalia elämää tai harrastamista. Hyvän vastustuskyvyn ylläpitäminen rodussa on tärkeää.

Lisääntymisessä ei ole esiintynyt merkittäviä ongelmia. Valtaosaltaan astutukset ja synnytykset sekä pentujen hoito ovat sujuneet normaalisti.

4.4. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

Pienimünsterinseisoja on **yleisvaikutelmaltaan** keskikokoinen ja vahva, sopusuhtainen ruumiinrakenne, erittäin jalo ja tyylikäs, tasapainoiset mittasuhteet. Hyvä ryhti, sulavat ääriviivat, vaaka-asentoinen häntä. Karva on kiiltävää ja suoraa tai hieman laineikasta, tiheää eikä liian pitkää. Liikkeet ovat tasapainoiset ja maatavoittavat. Yleisvaikutelman tulee aina kuvastaa metsästyskoiran olemusta.

Mittasuhteiltaan pienimünsterinseisojan rungon pituuden tulee olla hieman säkäkorkeutta suurempi, tavoitteena on suhde 1,1:1. Etäisyys maasta kyynärpäähän on suunnilleen puolet säkäkorkeudesta

Käyttäytymiseltään pienimünsterinseisoja on älykäs ja oppivainen, temperamenttinen ja vakaa sekä luonteeltaan tasapainoinen. Se on ihmisiä kohtaan tarkkaavainen ja ystävällinen, perhekoiraksi soveltuva, sosiaalinen, helposti ohjattava ja yhteistyökykyinen. Sillä on voimakas ja väsymätön metsästys halu, monipuoliset metsästysominaisuudet sekä hyvät hermot ja vahva riistavietti. Koiralla tulee olla luontaiset taipumukset monipuoliseen metsästykseen tiiviissä yhteistyössä ohjaajansa kanssa pellolla, metsässä ja vedessä, sekä riistan noutamiseen.

Pää ja ilme ovat tälle rodulle leimaa antavia. Kallo jalo, kuiva ja tasainen tai hieman kaartuva ja otsapenger vain hieman korostunut. Kallon pituus niskakyhmystä otsapenkereeseen on sama kuin kuonon pituus otsapenkereestä kirsuun. Posket voimakkaat ja lihaksikkaat, vahva kuono ja tiiviit huulet. Voimakkaat leuat, täysihampainen leikkaava purenta. Mahdollisimman tummanruskeat silmät, korvat korkealle kiinnittyneet ja leveät, riippuvat, tiiviisti päänmyötäiset, kärkeä kohti kapenevat. Korvalehti ei ulotu yli suupielen.

Rungon ylälinja on suora, loivasti laskeva. Selkä kiinteä ja lihaksikas, lanne lyhyt ja pitkä lantio vain hieman häntää kohti laskeva. Rintakehä on leveyttään syvempi ja rintalasta ulottuu mahdollisimman taakse, kylkiluut selvästi kaareutuvat. Eturinta on erottuva, eturaajat sivulta katsottuna selvästi rungon alla. Tasapainoiset kulmaukset, leveät ja lihaksikkaat reidet, vahva raajaluusto. Kämpälät ovat pyöreät ja tiiviit, varpaat tiiviisti yhdessä, päkiät tarpeeksi paksut, lujat ja kestävä.

Karvapeitteen tulee olla kiiltävää, sileää tai hieman laineikasta, tiheää, ei liian pitkää ja vettä hylkivää. Rungon ääriviivat eivät saa peittyä liian pitkän karvan alle. Tiheän karvan tulisi antaa mahdollisimman hyvä suoja sää- ja maasto-olosuhteita sekä loukkaantumisia vastaan. Eturaajoissa on hapsut, takaraajoissa kintereisiin ulottuvat housut, hännässä on pitkäkarvainen viiri ja valkoinen kärki.

Liikkeet ovat tasapainoiset ja maatavoittavat.

Pienimünsterinseisoja on **väriltään** ruskea-valkoinen tai ruskeapäistärökkö, joissa ruskeita läiskiä, ruskea mantteli ja ruskeita pilkkuja. Läsi sallitaan sekä parkinruskeat merkit kuonossa, silmien lähellä ja peräaukon ympärillä (Jungklousin merkit).

Säkäkorkeus uroksella 54 cm ja nartulla 52 cm. Kahden sentin poikkeama sallitaan molempiin suuntiin.

Linkki rotumääritelmään <https://www.kennelliitto.fi/files/pienimunsterinseisoja-0>

Näyttelytulokset

Vuoden 2024 loppuun mennessä vuosina 2019–2023 rekisteröidystä kannasta on näyttelyissä esitetty vähintään kerran 108 koira, noin puolet rekisteröidyistä.

Näistä 30 koiran laatupalkinto on jokaisella näyttelykävynillä ollut erinomainen. Seitsemän koiran paras laatupalkinto on erittäin hyvä, kahdella hyvä ja yhdellä tyydyttävä, yksi koira on saanut hylätyn hammaspuutoksen vuoksi. Muuten palkinto on vaihdellut eri näyttelykävynneillä, enimmillään välillä hyvä–SERT. Koira, jolla on hylkäävä hammaspuutos, on saanut myös sertejä.

Näyttelykäyntejä oli yhteensä 519.

Nuorten koirien jalostustarkastuksessa Junkkarissa on hylätty 8 koira, syynä 4 x kivespuutos, kaksi kertaa liian suuri koko, hylkäävä hammaspuutos yhdellä koiralla ja häntämutki yhdellä koiralla.

2019–2023 rekisteröidystä kannasta viisi koira on saanut FI MVA-arvon vuoden 2024 loppuun mennessä. Rodulla on FI MVA -arvoon myös käyttökoetulosvaatimus: 1 x KAER AVO 1 tai 2 x AVO 2. Rotu on kuitenkin ilmeisen vaikea arvosteltava koiranäyttelyissä, koska saman koiran eri tuomareilta saamat palkintosijat vaihtelevat paljon ja toisaalta keskenään hyvin erityyppiset koirat ovat saaneet sertifikaatteja. Näyttelyissä yksi koira on saanut hylkäävän arvosanan, mutta tämän hylkäävää virhettä ei ole huomattu muissa näyttelyissä.

Rodun koirien jalostustarkastukset

Junkkari on rotujärjestön, Saksanseisojakerho ry:n jalostustarkastus, joka järjestetään vuosittain syyskuussa. Siihen ovat oikeutettuja osallistumaan mannermaiset kanakoirat, jotka ovat iältään yli 9 kk mutta alle 24 kk. Jalostustarkastus on kaksipäiväinen.

Toisena päivänä koirien ulkomuotoa arvostellaan rakennetarkastuksessa ja toisena arvioidaan niiden käyttöominaisuuksia peltoriistalla suoritettavassa nuorten luokan KAER-kokeessa. Tarkoituksena on koota tietoa koiristamme ikäluokittain jalostuksen avuksi ja tulevien seisojanomistajien hyödyksi.

Toivomuksena on, että koiria tuotaisiin jalostustarkastukseen pentueittain. Näyttelyissä koiria ei koskaan tarkasteta yhtä perusteellisesti ja yksityiskohtaisesti. Lisäksi kerätään tietoa mahdollisista rakenteen virheistä, hammaspuutoksista, purentavioista, ylä- tai alamittaisuudesta, karvapeitteen puutteista jne. KAER-kokeessa on tavoitteena saada selville koiriemme luontaisia ja perittyjä käyttöominaisuuksia ennen kuin niihin on koulutuksella kovin paljoa vaikutettu. Myös koirien luonnetta ja käytöstä tarkkaillaan ja arvioidaan.

Viisivuotiskauden kannasta jalostustarkastukseen on koiria tuotu vajaat 40 %. Osallistumisaktiivisuus on tällä viisivuotiskaudella hieman laskenut. Osa kasvattajista ilmoittaa itse pentueensa Junkkariin ja kertoo osallistumisveloitteesta jo pentua myydessään.

Vuonna 2019 rotujärjestön tekemän päätöksen perusteella jalostustarkastuksia voidaan järjestää myös yli 24 kk ikäisille koirille. Toistaiseksi osallistuminen on avoin kaikille halukkaille. Koirien rakenearvostelun suorittavat kaksi ulkomuototuomaria yhteistyössä. Tarkastuksen tulokset tallennetaan rotujärjestön tietokantaan.

Taulukko 26. Junkkarin jalostustarkastukseen osallistuminen

Koiran synt.vuosi	Koiria synt. kpl	Osallistuneet	Osall. %	Jalostustarkastus					KAER-KOE			
				ERI	EH	H	T	HYL	NUO1	NUO2	NUO3	Ei osall.
2023	75	25	33 %	9	11	3	-	1	-	1	4	
2022	40	18	45 %	9	8	-	-	1	-	-	3	2
2021	25	12	48 %	2	3	2	-	5	-	3	4	1
2020	57	20	35 %	9	10	-	-	1	2	-	-	3
2019	28	12	43 %	5	7	-	-	-	2	3	1	1
	225	87	39 %									
2018	43	14	33 %	8	3	3	-	-	-	-	1	
2017	47	30	64 %	10	13	5	-	2	1	2	6	2
2016	18	7	39 %	5	1	-	-	1		2	1	1
2015	47	16	34 %	6	5	1	1	3	-	2	2	
2014	57	19	33 %	7	11	-	-	1	1	1	2	
	212	86	41 %									

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Metsästyskäyttöön soveltuva rakenne edellyttää kestävyyttä, joka perustuu tasapainoiseen ja toiminnalliseen kokonaisuuteen ja mahdollistaa pitkäkestoisen ja vaivattoman liikkumisen.

Koiran on oltava luustoltaan riittävän vankkarakenteinen ja lihaksikas, mutta ei karkeatekoinen eikä kömpelö, koska koiralta vaaditaan ketteryttä erilaisissa maastoissa liikuttaessa.

Maastossa laukaten liikkuvalla koiralla keskeisiä ominaisuuksia ovat mm. riittävän taakse sijoittuneet lapa ja olkavarsi sekä sopivan pituinen kaareva rintakehä. Lihaksikas selkä, pitkä ja leveä lantio ja leveä, hyvin kulmautunut reisi tuottamaan liikkeeseen voimaa. Noutotehtävät edellyttävät tarkoituksenmukaista vahvaa kuonoa ja leukoja, lihaksikasta kaulaa ja sellaista runkoa, joka tukee pään ja kaulan vipuvaikutusta.

Kestävät kypälät ovat tärkeitä, varpaat tiiviisti yhdessä ja päkiät tarpeeksi paksut. Karvapeitteen tulee antaa mahdollisimman hyvä suoja sää- ja maasto-olosuhteita sekä loukkaantumisia vastaan.

Rotumääritelmänsä mukainen pienimünsterinseisoja vastaa rakenteeltaan erinomaisesti metsästyskäytön vaatimuksia.

Keskeisimmät ongelmakohdat

Pienimünsterinseisoja on ulkonäöltään melko heterogeeninen rotu, jota alkuperämaa mukaan lukien esiintyy hieman erityyppisinä. Koirien koko vaihtelee hieman, luuston vahvuudessa on eroa, samoin karvan laadussa ja runsaudessa.

Yleisimmät rakenteen virheet, joita rodussa esiintyy

- Liian niukasti kulmautunut etuosa; pystyasentoiset lavat ja olkavarsi sekä puutteellinen eturinta.
- Luisu, jyrkkä tai liian lyhyt lantio.
- Vaaleat silmät.
- Karvapeitteen laatuvirheet, liian niukat hapsut raajoissa ja hännässä.
- Korkea-asentoinen selän päälle kiertyvä häntä.

Ei vielä yleiset, mutta silmällä pidettävät virheet

Pienimünsterinseisoja on rakenteeltaan hyvin peruskoira vailla mitään erikoisuuksia, mutta pää ja ilme ovat tälle rodulle leimaa antavia. Viime vuosina mm. näyttelyissä on ollut koiria, joilla on pitkä pää, liian kapea kallo, niukka otsapenger sekä liian pitkä, kapea tai suippeneva kuono-osa. Posket ovat litteät ja silmät liian vaaleat. Korvat ovat alas kiinnittyneet, korvahapsut liioitellun pitkät ja runsaat. Pään muoto ja ilme on rodulle vieras.

Rotumääritelmästä poikkeavaan kokoon on kiinnitettävä huomiota.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi oli 1.1.2001–31.12.2005.

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi:

Pienimünsterinseisojan edellinen jalostuksen tavoiteohjelma oli voimassa 1.1.2022–31.12.2026.

Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohja Pyritään jalostuskelpoisen koirakantamme mahdollisimman monipuoliseen käyttöön. Pyritään löytämään enemmän erisukuisia tuontikoiria, jotka soveltuvat jalostuskäyttöön keskenään ja nykyisen kantamme kanssa.	Kiinnitetään jalostusyhdistelmien valinnassa erityistä huomiota kannan sukusiitosasteeseen. Yhdistelmien sukusiitosaste mahdollisimman alhainen ja sukukatkeroin mahdollisimman korkeana. Yhdistelmää ei uusita ilman erityisen painavia perusteita. Panostetaan edelleen uuden geenimateriaalin käytön lisäämiseen jalostuksessa Suomessa tuontien ja ulkomaisten astutusten avulla. Pyritään tuomaan tuontikoiria entistä laajemmin eri sukulinjoista, jotta niitä voidaan yhdistää omaan kantaamme. Kiinnitetään enemmän huomiota jalostuskelpoisten koirien mahdollisimman tasaiseen ja monipuoliseen käyttöön. Yksittäisten jalostuskoirien liikakäyttöä tulee rajoittaa ylilyöntien välttämiseksi.	Pentueita vuosina 2020–2024 on ollut 23, joiden sukusiitosasteet ovat olleet välillä 0 %–1,95 % ja sukukatkeroin välillä 0.89–1.00. Jalostusneuvonnan kautta suunnitelluissa yhdistelmissä pyritään siihen, että sukusiitosaste on alle 3 % ja sukukatkeroin vähintään 0.90 viiden polven mukaan laskettuna. Samoja yhdistelmiä ei ole toistettu näiden vuosien aikana. Ulkomailla käytiin astuttamassa 10 kertaa, ja kahdessa yhdistelmässä käytettiin tuontiurosta. Yhtä urosta käytettiin kahdessa eri yhdistelmässä. Tuontinarttuja käytettiin neljässä yhdistelmässä. Vuosina 2020–2024 Suomeen on tuotu 26 urosta ja 19 narttua. Kuusi niistä on suomalaisen urosten jälkeläisiä. Seitsemän kertaa on tuotu 2 tai 3 koiraa samasta pentueesta. On myös tuotu Suomessakin käytettyjen urosten jälkeläisiä. Koska etenkin Ruotsista tuodaan koiria ohi jalostusneuvonnan, tuontien sukutauluihin on vaikea vaikuttaa.

	<p>Yksittäisen koiran jalostuskäyttöä rajoitetaan niin, että sen rekisteröityjen jälkeläisten määrä rajataan 21 pentuun (viimeinen rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaan).</p>	<p>Yksittäisten koirien pentumäärät ovat jääneet alle 21 pennun. Suurin saman koiran rekisteröity pentumäärä on vuosina 2015–2024 ollut 21 pentua.</p>
<p>Käyttäytyminen ja luonne</p> <p>Tavoitteena on, että jalostukseen käytetään vain luonteeltaan käyttötarkoituksensa sopivia koiria, jotka ovat tasapainoisia, sosiaalisia ja koulutuskelpoisia.</p>	<p>Koirat, joilla yhteistyöhalukkuus ei ole tasapainossa riistainnon kanssa, on syytä karsia pois jalostuskäytöstä.</p> <p>Ennen koiran jalostuskäyttöä virallista tietoa koiran käytöksestä ja luonteesta antaa rodunomaiseen käyttökokeeseen osallistuminen. KAER-kokeeseen osallistuvasta koirasta saadaan tietoa monipuolisesti, ja kokeissa palkitulla koiralla on käyttöominaisuuksiensa lisäksi näyttöä myös koulutuskelpoisesta ja yhteistyöhaluisesta luonteesta.</p> <p>Huomioidaan koiranäyttelyistä saatava tieto koiran suhtautumisesta vieraisiin koiriin ja ihmisiin. Mikäli koira on näyttelyissä tai kokeissa toistuvasti saanut arvosteluun merkinnän aggressiivisuudesta tai liiallisesta arkuudesta, sitä ei saa käyttää jalostukseen.</p>	<p>Tietyvästi jalostukseen käytetyt koirat ovat olleet luonteeltaan toivotun kaltaisia.</p> <p>Jalostukseen on 2020–2024 käytetty yhdeksää koiraa, jolta puuttuu koetulos.</p> <p>Jalostusneuvontaa käyttäneitä kasvattajia kehoitetaan täyttämään Saksanseisojakerho ry:n terveysilmoitus, jossa kysytään, täyttääkö koiran luonne normaalielämän ja metsästyskäytön vaatimukset. Yhdistelmissä on noudatettu tätä kehoitusta.</p> <p>Koiranäyttelyissä ei ole annettu merkintöjä aggressiivisuudesta tai arkuudesta.</p>

<p>Käyttöominaisuudet</p> <p>Käyttöominaisuuksien vaaliminen ja soveltuminen käytännön metsästyksen ja KAER-kokeisiin.</p> <p>Vertailukelpoisen tiedon hankkiminen rodun metsästysominaisuuksien säilyttämiseksi ja kehittämiseksi.</p> <p>Yhdistelmistä syntyneiden jälkeläisten laadun arviointi, sillä monet koiran metsästyksikäyttöön vaikuttavista ominaisuuksista ovat perinnöllisiä.</p>	<p>Lisätään KAER-kokeeseen osallistuvien koirien määrää edelleen, jotta rodun käyttöominaisuuksien tasosta saadaan luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa. Erityisesti kotimaisen urosten osallistumisaktiivisuutta kasvatetaan.</p> <p>Kaikissa tuotetuissa pentueissa käytetään yhdistelmiä, joissa molemmat vanhemmat ovat palkittuja KAER-kokeessa (tai vastavassa rodunomaisessa käyttökokeessa muissa maissa) ja täyttävät muut jalostuskoirille asetetut perusvaatimukset.</p> <p>Nuorten koirien jalostustarkastukseen Junkkariin pyritään saamaan vuosittain runsas osanotto, jotta tietoa saadaan kattavammin jokaisesta ikäluokasta.</p>	<p>Koestartteja vuosina 2020–2024 oli 368 kpl, edellisellä kaudella 2015–2019 niitä oli 482 kpl.</p> <p>Kokeissa startanneita koiria vuosina 2020–2024 oli 120 kpl. Edellisellä kaudella 2015–2019 koiria oli 143 kpl.</p> <p>KAER-kokeeseen ikäluokasta 2019–2023 rekisteröidyt koirat on osallistunut 43%. Edellisellä kaudella KAER-kokeeseen ikäluokasta 2014–2018 rekisteröidyt koirat on osallistunut 45,1 %.</p> <p>=> KAER-kokeisiin osallistuneiden koirien ja starttien määrä on vähentynyt, osin koronavuosista johtuen. Tavoitetta ei saavutettu.</p> <p>Vuosina 2020–2024 rekisteröityjen pentujen molemmilla vanhemmilla oli koetulos ja muut perusvaatimukset 11 pentueella (47,8 %), koetulosvaatimuksen täytti 16 yhdistelmää (69,6 %).</p> <p>Edellisellä kaudella 2015–2019 rekisteröityjen pentujen molemmilla vanhemmilla oli koetulos ja muut perusvaatimukset 16 pentueella (69,6 %), koetulosvaatimuksen täytti 19 yhdistelmää (82,6 %).</p> <p>Toiselta vanhemmalta puuttui koetulos 5 pentueella (21,7 %), edellisellä viisivuotiskaudella neljällä pentueella (17,4 %).</p> <p>Molemmilta vanhemmilta puuttui koetulos kahdella pentueella (8,7 %), edellisellä kaudella ei yhdelläkään pentueella puuttunut molemmilta vanhemmilta koetulosta (0 %).</p> <p>=> Tavoitetta ei saavutettu.</p> <p>Junkkariin osallistui ikäluokasta 2019–2023 syntyneistä 88 koiraa, mikä on 39,1 % ikäluokasta. Edellisestä viiden vuoden ikäluokasta osallistujia oli 84 koiraa (40,4 %).</p>
<p>Terveys ja lisääntyminen</p> <p>Tavoitteena on terve, kestävä ja monipuoliseen käyttöön soveltuva työkoira. Pyritään pienentämään perinnöllisten sairauksien todennäköisyyttä.</p> <p>Pienimünsterinseisojan PEVISA-ohjelmassa on rekisteröinnin raja-arvona lonkkavälidysplasian aste B.</p>	<p>Lonkkakuvattujen koirien määrä /ikäluokka kasvaa seuraavan viisivuotiskauden aikana.</p> <p>Jalostukseen käytetään vain tervelonkkaisia yksilöitä ja kahden B-lonkkaisen yhdistämistä tulisi välttää.</p>	<p>Vuosina 2018–2022 rekisteröidyistä koirista lonkkakuvattiin 62 % ja kuvatuista oli terveitä (A tai B) 94 %. Edellisellä viisivuotiskaudella, 2013–2017 rekisteröidyistä kuvattiin 48 %, joista terveitä oli 96 %. Lonkkakuvausmäärät ovat nousussa.</p> <p>Jalostukseen käytettiin vain tervelonkkaisia yksilöitä. Kahden B-lonkkaisen koiran yhdistelmiä tehtiin yksi.</p> <p>Toteutuneista yhdistelmistä yhdessä on</p>

	<p>Ei suositella sellaisen tervelonkkaisen koiran käyttöä jalostuksessa, jonka sisaruksista on useammalla kuin kahdella lonkaniveldysplasian aste C tai huonompi.</p> <p>Jalostukseen tulee käyttää vain yksilöitä, joiden lisääntymiskäyttäytyminen on normaalia.</p> <p>Pidetään sukusiitosasteet mahdollisimman pienenä ja koirien geeniperimä mahdollisimman suurena.</p>	<p>käytetty tervelonkkaista koiraa, jonka sisaruksissa kolmella on lonkaniveldysplasian aste C tai huonompi.</p> <p>Tietojen mukaan jalostukseen käytettyjen koirien lisääntymiskäyttäytyminen on ollut normaalia eikä keinohedelmöitystä ole käytetty.</p> <p>Yhdistelmien sukusiitosasteet ovat pysyneet tavoitteessa. Maan koirakanta on pitkälti sukua keskenään.</p>
<p>Ulkomuoto</p> <p>Tavoitteena tyypiltään oikeat, rakenteeltaan rodun käyttötarkoitukseen soveltuvat hyväluustoiset, kestävät koirat ja koon ja tyyppin vakiinnuttaminen rotumääritelmän mukaiseksi.</p> <p>Huomioidaan oikeanlaatuisen karvapeitteen merkitys käyttökoiralle.</p>	<p>Jalostukseen pyritään käyttämään koiria, jotka ovat tyypiltään oikeita, rotumääritelmän mukaisia ja terverakenteisia. Yhdistelmät pyritään valitsemaan niin, että jälkeläiset olisivat ulkomuodoltaan ja kooltaan mahdollisimman tasaisia. Painotetaan tervettä ja tasapainoista etu- ja takaosan rakennetta, keskivahvaa luustoa, kestäviä kypäliä sekä oikeanlaatuista käyttökoiran karvapeitettä.</p>	<p>Vuosina 2020–2024 oli kaksi jalostukseen käytettyä koiraa, jotka eivät olleet käyneet näyttelyissä. Muutoin jalostuskoirat ovat saaneet arvostelun ERI tai EH. Näyttelyissä on esitetty vuosina 2019–2023 syntyneitä koiria 519 kertaa. Näistä ERI:n saaneita koiria oli 69 %. T:n saaneita koiria oli 0 % (2 kpl) ja yksi koira sai hylätyn (0 %).</p> <p>Jalostustarkastuksiin on vuosina syntyneistä 2019–2023 osallistunut 87 koiraa. Hylätyn arvostelun on saanut näinä vuosina 8 koiraa (9,2 %). Syitä koirien hylätyyn arvosteluun on ollut koko (2 kpl), kivesvikaisuus (4 kpl), hammaspuutos (kpl) häntämutka (1 kpl).</p>

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

PEVISA-ohjelma rajaa jalostuskäytön ulkopuolelle vain C–E-lonkkaiset koirat. Näitä koiria jalostuskäyttöissä olleessa kannassa (2017–2022 syntyneet) on 9 koiraa (6,3 % kuvatuista). Lonkkakuvattujen osuus 2–7-vuotiaista koirista on 59,2 %, jolloin noin 40 % kannasta jää pois jalostuskäytöstä puuttuvan lonkkakuvaustuloksen vuoksi.

Merkittävä ongelma on myös keskenään samansukuiset koirat, jolloin jalostukseen käytettäville koirille on hyvin vaikeaa löytää partneria, jonka käyttäminen ei johtaisi kannan sukusiitosasteen nousemiseen.

Yli 75 % kannasta on koiria, joilta puuttuu tulos rodunomaisesta käyttökokeesta.

Jalostussuositusten ja PEVISA:n ajantasaisuuden arviointi

PEVISA-ohjelman mukaan vain tervelonkkaisten vanhempien pennut rekisteröidään. Lonkkatilanne on rodulla varsin hyvä ja vähintään sellaisena se halutaan säilyttää, joten raja-arvoa jatketaan. **Rodun jalostuskoirilta edellytetään lonkkakuvaustulosta ja pentujen rekisteröinnin raja-arvo on vanhempien tulos B. Suosituksena on, ettei kahta B-lonkkaista koiraa yhdistetä, vaan toisella vanhemmista on lonkkakuvaustulos A. Lisäksi suositeltavaa on, että koiraa, jolla on kynnärniveldysplasian aste 2 tai huonompi, ei käytetä jalostuksen.**

Rodulla on voimassa oleva PEVISA-sääntö, joka rajoittaa koiran rekisteröitävien jälkeläisten määrän 21 pentuun, kuitenkin niin, että viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan. Nykyisellään maksimimäärä jälkeläisiä on n. 13,5 % koirasukupolvesta (4 vuotta). Toistaiseksi vain harvalla koiralla on jälkeläisiä lähelle tuota rajaa, mutta pienessä pentuemäärässä osuus on toteutuessaan liian suuri. Toisaalta hyville periyttäjille on jätettävä mahdollisuus useampaan pentueeseen.

Jalostussuosituksena KAER-kokeen kolmas palkinto on vaatimaton tasovaatimus jalostuskoiralle, mutta kuitenkin näyttö koiran käyttöominaisuuksista, eikä sen saavuttaminen vaadi erityistä perehtyneisyyttä koiran

ohjaajalta. Jalostuskäyttöikäisistä koirista neljäsosa on palkittu kokeessa, joten kokeisiin osallistuvien koirien määrää on kasvatettava ja koepalkintovaatimus jalostuskoirille on perusteltu myös jatkossa.

Pienimünsterinseisoja on ensisijaisesti metsästyskoirarotu, ja rodun käyttöominaisuuksien tason turvaamiseksi PEVISA:aan on vuodesta 2022 alkaen lisätty koiran toisen pentueen rekisteröinnin ehdoksi tulos KAER-kokeesta tai vastaavasta ulkomaisesta kokeesta. **Kokeissa palkitsemattomilla koirilla kasvatusta on lisääntynyt (yli 30 % yhdistelmistä), ja on merkkejä siitä, että näistä yhdistelmistä syntyneitä pentuja vietäisiin harvemmin terveystutkimuksiin ja kokeisiin kuin jalostussuositukset täyttävien yhdistelmien pentuja. Roturyhmäkokouksessa 2025 enemmistö kannatti koetulosvaatimusta jo ensimmäisestä pentueesta lähtien kaikille jalostukseen käytettäville koirille.**

Kannan pienuuden ja sukulaisuuden vuoksi on syytä rajoittaa saman uroksen käyttämistä samansukuisille nartuille ja yhdistelmien uusimista.

Kannan terveydestä, hyvästä luonteesta ja käyttöominaisuuksien tasosta halutaan huolehtia siten, ettei koiria käytettäisi uudelleen jalostukseen ennen kuin edellisestä pentueesta on tietoa saatavilla.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Pienimünsterinseisoja halutaan pitää Suomen oloissa käyttökelpoisena, terveenä metsästyskoirarotuna. Rodun alkuperäisiä käyttöominaisuuksia ylläpidetään ja edistetään. Pienimünsterinseisojan luonteen tulee olla sosiaalinen, koulutuskelpoinen, yhteistyöhaluinen ja yhteiskuntakelpoinen.

Rodun harrastajille tehdyssä kyselyssä (marraskuu 2025, 77 vastausta) 76 vastaajaa ilmoitti koiransa olevan metsästyskäytössä tai siihen koulutettavana oleva nuori koira. Vain yksi vastaaja kertoi koiransa olevan pelkästään seurakoira. Tämä antaa viitteitä siitä, että kanta suurimmaksi osaksi on metsästäystä harrastavien omistuksessa.

Nykyisin suurin osa rodun kasvattajista edellyttääkin, että myyty koira pääsee myös rodunomaiseen harrastuskäyttöön. Näitten metsästyskoirien kasvattamiseen sitoutuneiden kasvattajien varassa on, että rotu säilyy alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan ja käyttökelpoisena vaihtoehtona seisovaa lintukoiraa harrastuskumppanikseen etsiville koiraharrastajille.

Jokainen teetetty pentue on rodun jalostusta ja osaltaan vaikuttaa kannan rakenteeseen, mikä jokaisen kasvattajan olisi tiedostettava ja mistä hänen olisi kannettava vastuu. On ehdottoman tärkeää, että kaikki siitokseen käytettävät koirat täyttäisivät jalostuskoirille asetetut perusvaatimukset ja jälkeläisten tasosta olisi virallista tietoa ennen kuin koiraa käytetään uudelleen. Oman koiransa jalostusarvoon on osattava suhtautua riittäväällä kriittisyydellä ja rodun tasosta on oltava tarpeeksi tietoa vertailua varten. Aktiivinen harrastus ja osallistuminen kokeisiin, näyttelyihin ja rotutapaamisiin auttaa oman koiran vahvuuksien ja heikkouksien arvioimisessa. Jalostusuroksen valinnassa on syytä kysyä ehdotusta jalostusneuvonnalta tai ainakin tarkistuttaa oman ehdokkaansa sopivuus.

Jalostuspohja

Suomen pienimünsterinseisojien kasvatustyö on lähtenyt alkuun muutaman yksilön kannasta, jolloin alkuvaiheessa kasvatusta oli paljolti samojen yhdistelmien toistamista ja suurten jälkeläismäärien tuottamista samoille koirille. Niinpä koirakanta oli nopeasti sukua toisilleen. Koirien määrää ja geenipopulaatiota on kuitenkin lisätty tuontien avulla ja ulkomaille suuntautuneilla astutusmatkoilla, ja näin kasvatustyö maassamme on päässyt eteenpäin.

Kuitenkin rodun kasvatuksessa kannan sukulaisuus aiheuttaa edelleenkin ongelmia. Olemme ajautuneet tilanteeseen, jossa meillä on tuotu eri sukulinjoista pentuja ja käytetty jalostukseen erisukuisia uroksia, mutta

jatkojalostus karahtaa eri syistä usein siihen, etteivät nämä linjat jatku. Läheisintä yhteistyötä on viime vuosina tehty Pohjoismaiden kanssa. Saksalaisten koirien tuonti ei ole enää yhtä suosittua, sillä nykyään on alettu ehkä turhaankin vierastaa sitä, että saksalaiset koirat eivät soveltuisi meidän metsästystapaamme.

Jatkossa on pyrittävä jalostuskelpoisen koirakantamme mahdollisimman monipuoliseen käyttöön ja pyrittävä edelleen löytämään erisukuisia tuontikoiria, jotka soveltuvat jalostuskäyttöön keskenään ja nykyisen kantamme kanssa. Siihen pääsemiseksi pitäisi löytää asiasta kiinnostuneita kasvattajia ja pennunostajia.

- **Jalostusyhdistelmien valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota kannan sukusiitosasteeseen ja pyritään pitämään se mahdollisimman alhaisena sekä sukukatkerroin mahdollisimman korkeana.**
- **Yhdistelmää ei uusita ilman erityisen painavia perusteita.**
- **Panostetaan edelleen uuden geenimateriaalin käytön lisäämiseen jalostuksessa Suomessa tuontien ja ulkomaisten astutusten avulla.**
- **Tuontikoiria pyritään tuomaan entistä laajemmin eri sukulinjoista, jotta niitä voidaan yhdistää omaan kantaamme.**
- **On kiinnitettävä enemmän huomiota jalostuskelpoisten koirien mahdollisimman tasaiseen ja monipuoliseen käyttöön. Yksittäisten jalostuskoirien liikakäyttöä tulee rajoittaa ylilyöntien välttämiseksi.**
- **Yksittäisen koiran jalostuskäyttöä rajoitetaan niin, että sen rekisteröityjen jälkeläisten määrä rajataan 21 pentuun (viimeinen rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaan).**

Käyttäytyminen ja luonne

Rotumääritelmän mukaan pienimünsterinseisoja on älykäs ja oppivainen, temperamenttinen ja vakaa sekä luonteeltaan tasapainoinen. Sen perussuhtautuminen ihmisiin on tarkkaavainen ja ystävällinen. Se on sosiaalinen ja yhteistyökykyinen. Sillä on voimakas ja kestävä saalistusvietti, monipuoliset metsästysominaisuudet sekä hyvät hermot ja riistavietti. Pääsääntöisesti pienimünsterinseisojat vastaavat luonteeltaan rotumääritelmää.

Koirien kotikäyttäytymisessä ongelmakohtia on vain vähän. Soveltuvuus perhekoiraksi, sopeutuvaisuus eri tilanteissa ja olosuhteissa sekä sosiaalisuus ihmisiä ja muita koiria kohtaan ovat tavallisimpia luonnehdintoja [omistajille tehdyn kyselyn perusteella \(2025\)](#). Myös näyttely- ja koekertomuksissa luonneongelmiin viittaavia mainintoja on harvoin.

Silloin, kun ongelmia on, tavallisimmin ne liittyvät koiran liialliseen kiihkeyteen, äänekkyyteen ja levottomuuteen. Nämä piirteet vaikeuttavat erityisesti koiran kouluttamista metsästyskäyttöön ja menestymistä käyttökokeissa. Koirat, joilla yhteistyöhalukkuus ei ole tasapainossa riistainnon kanssa, on syytä karsia pois jalostuskäytöstä.

Virallista tietoa koiran käytöksestä ja luonteesta ennen koiran jalostuskäyttöä antaa rodunomaiseen käyttökokeeseen osallistuminen. KAER-kokeeseen osallistuvasta koirasta saadaan tietoa monipuolisesti, ja kokeissa palkitulla koiralla on käyttöominaisuuksiensa lisäksi näyttöä myös koulutuskelpoisesta ja yhteistyöhaluisesta luonteesta.

Myös koiranäyttelyistä saa tietoa osallistuvan koiran suhtautumisesta vieraisiin koiriin ja ihmisiin.

Mikäli koira on näyttelyissä tai kokeissa toistuvasti saanut arvosteluun merkinnän aggressiivisuudesta tai liiallisesta arkuudesta, sitä ei saa käyttää jalostukseen.

- **Tavoitteena on, että jalostukseen käytetään vain luonteeltaan käyttötarkoitukseensa sopivia koiria, jotka ovat tasapainoisia, sosiaalisia ja koulutuskelpoisia.**

Käyttöominaisuudet

Pienimünsterinseisoja on käyttökoirarotu, joka on osoittanut monipuoliset taipumuksensa ja soveltuvuutensa suomalaisen metsästyksen sekä käytännön metsästyksessä että KAER-kokeissa. Käyttötaipumusten

vaaliminen nousee luonteen ja terveyden ohella tärkeimmäksi rodun jalostuksen tavoitteeksi myös tulevaisuudessa.

Rodun metsästysominaisuuksien tason säilyttämiseksi ja edelleen kehittämiseksi tarvitaan vielä nykyistä enemmän vertailukelpoista tietoa. Erityisesti kaikki jalostukseen aiotut koirat tulee testata käyttökokeessa, jotta niiden käyttöominaisuuksista olisi jalostuspäätöksiä tehtäessä ja sopivia yhdistelmiä suunniteltaessa luotettavaa tietoa. Yhdistelmistä syntyneitten jälkeläisten laadun arviointi on vähintään yhtä tärkeää, koska monet koiran metsästyskäyttöön vaikuttavista ominaisuuksista ovat perinnöllisiä.

Kun jalostuskäyttöön suositeltavalta koiralta edellytetään koetulosta, on jalostuskäyttövaatimukset tältä osin täyttyviä koiria vielä liian vähän.

- **KAER-kokeeseen osallistuvien koirien määrää lisätään, jotta rodun käyttöominaisuuksien tasosta saadaan luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa. Erityisesti urosten osallistumisaktiivisuutta kasvatetaan.**
- **Kaikissa tuotetuissa pentueissa käytetään yhdistelmiä, joissa molemmat vanhemmat ovat palkittuja KAER-kokeessa (tai vastaavassa rodunomaisessa käyttökokeessa muissa maissa) ja täyttävät muut jalostuskoirille asetetut perusvaatimukset.**
- **Junkkariin pyritään saamaan vuosittain runsas osanotto, jotta tietoa saadaan kattavammin jokaisesta ikäluokasta.**

Terveys ja lisääntyminen

Tavoitteena on terve, kestävä ja monipuoliseen käyttöön soveltuva työkoira. Koirien yleiseen terveyteen ja vastustuskykyyn tulee kiinnittää huomiota jalostuskoirien valinnassa, jotta koirien terveystilanne säilyy hyvänä.

Jalostukseen käytetään vain tervelonkkaisia yksilöitä ja kahden B-lonkkaisen yhdistämistä tulisi välttää. **Kiinnitetään myös huomiota yhdistelmien lonkkaindekseihin.**

Jalostukseen tulee käyttää vain yksilöitä, joiden lisääntymiskäyttäytyminen on normaalia. Pyritään siihen, että käytetään jalostukseen sellaisia yksilöitä, jotka astuvat, tiinehtyvät, synnyttävät ja hoitavat pentunsa ongelmitta. Tärkeätä olisi pitää sukusiitosasteet mahdollisimman pienenä ja koirien geeniperimä mahdollisimman suurena, jotta tällä tavoin voitaisiin pienentää perinnöllisten sairauksien todennäköisyyttä.

Saksanseisojakerhon jalostusrekisteriin nousevien koirien omistajien on lisäksi allekirjoitettava terveysilmoitus, jossa omistaja vakuuttaa, ettei koirassa ole perinnöllisiä luusto- ja nivelsairauksia, jalostuksesta pois sulkevia silmänsairauksia, muita perinnöllisiä sairauksia, hylkääviä hammaspuutoksia eikä epileptistyyppisiä kohtauksia, eikä koira ole aggressiivinen tai arka. Terveysilmoitus on vapaaehtoinen muilta kuin jalostukseen käytettäviltä koirilta. Jos koirasta on tehty terveysilmoitus, tieto siitä näkyy koiran kohdalla Saksanseisojakerhon tietokannassa.

Rotujärjestön tulee rohkaista avoimuuteen koirien sairauksien osalta.

- **Lonkkakuvattujen koirien määrä / ikäluokka pyritään pitämään yli 50 %:ssa seuraavankin viisivuotiskauden aikana.**
- **Pienimünsterinseisojan PEVISA-ohjelmassa on rekisteröinnin raja-arvona lonkkaniveldysplasian aste B.**
- **Suosittellaan kyynärkuvauksia.**

Ulkomuoto

Jalostukseen pyritään käyttämään koiria, jotka ovat tyypiltään oikeita, rotumääritelmän mukaisia ja terverakenteisia. Yhdistelmät pyritään valitsemaan niin, että jälkeläiset olisivat ulkomuodoltaan ja kooltaan mahdollisimman tasaisia. Painotetaan tervettä ja tasapainoista etu- ja takaosan rakennetta, keskivahvaa

luustoa, kestäviä kypäliä sekä oikeanlaatuista käyttökoiran karvapeitettä.

- **Tavoitteena tyypiltään oikeat, rakenteeltaan rodun käyttötarkoitukseen soveltuvat hyväluustoiset, kestävät koirat ja koon ja tyyppin vakiinnuttaminen rotumääritelmän mukaiseksi.**
- **Lisäksi on huomioitava oikeanlaatuisen karvapeitteen merkitys käyttökoiralle.**

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

- **Rodun jalostuskoirilta edellytetään lonkkakuvaustulosta ja pentujen rekisteröinnin raja-arvo on vanhempien tulos B. Suosituksena on, ettei kahta B-lonkkaista koira yhdistetä, vaan toisella vanhemmista on lonkkakuvaustulos A.**

Lonkkien terveys on rodulla hyvä. Vuosina 2018–2022 rekisteröidystä kannasta on lonkkakuvattu 64 % ja terveitä on 94 %. Jalostukseen käytetään vain tervelonkkaisia yksilöitä ja kahden B-lonkkaisen yhdistämistä tulisi välttää.

- **Vähintään toisella pentueen vanhemmista on oltava kyynärkuvaustulos 0/0. Koira, jolla on kyynärniveldysplasian aste 2 tai huonompi, ei käytetä jalostukseen.**

Kyynärkuvausaktiivisuus on kasvanut, ja kyynärien terveys on rodulla hyvä. Vuosina 2017–2022 rekisteröidystä kannasta on kyynärkuvattu 48 % ja terveitä on 96 %. Yhtään kakkosen kyynäriä ei ole todettu, mutta kahdella koiralla on lausuttu kolmosen kyynärät. Kyynärät ovat silmällä pidettävä asia, mutta kuvaus on vapaaehtoista. Koirille, joilla on kyynärniveldysplasian aste 1, suositellaan partneriksi koira, jonka kyynärät ovat terveet.

Myös muita luuston kasvuhäiriöitä on tarkkailtava. Selkiä kuvataan yhä useammalta koiralta, ja noin kymmenellä koiralla on todettu välimuotoinen lanne-ristinikama ja joillakin spondyloosi. Kennelliiton suosituksen mukaan vain oireettomia koiria tulisi käyttää jalostukseen ja toisen osapuolen tulisi olla terveeksi lausuttu.

- **Jalostuskoiralta edellytetään hyvää yleistä terveyttä.**

Kummallakaan osapuolella ei saa olla todettu mitään vakavaa tai mahdollisesti perinnöllistä sairautta, esim. kilpirauhasen vajaatoimintaa tai epilepsiaa. Epileptikon sisaruksien käyttämistä jalostukseen tulee välttää ja koira, joka on jättänyt epileptisiä jälkeläisiä kahden eri partnerin kanssa, poistetaan jalostuskäytöstä.

Jos koira kärsii niin pahasta allergiasta tai atopiasta, että sen päivittäinen hoitaminen vaatii lääkitsemistä tai muita erityistoimenpiteitä, ei koira saa käyttää jalostukseen.

Jalostukseen tulee käyttää vain yksilöitä, joiden lisääntymiskäyttäytyminen on normaalia. Nartun tulisi olla astutushetkellä iältään yli 24 kk. Jos yli 8-vuotiasta narttua käytetään jalostukseen, sillä tulee olla eläinlääkärin todistus siitä, että se on kliinisesti terve. Nartun ensimmäistä pentuetta ei suositella tehtäväksi keinosiemennyksen avulla.

- **Tavoiteohjelman mukainen suositus on, että jalostusyhdistelmän sukusiitosaste on enintään 3,125 % ja sukukatkerroin vähintään 0.90 viiden sukupolven mukaan laskettuna.**

Pienimünsterinseisojilla tavoitteena on, että yhdistelmän sukukatkerroin viiden sukupolven mukaan olisi vähintään 0.90. Se tarkoittaa, että vähintään 90 % sukutaulusta olisi eri koiria eli vähintään 56 eri koira 62:sta. Mitä pienempi sukukatkerroin on, sitä enemmän variaatiota on jo menetetty, siinäkin tapauksessa, että sukusiitosaste olisi 0. Sukukatkerroin ei kuvaa todennäköisyyttä samalta esivanhemmalta peräisin olevan alleelin esiintymiseen kaksinkertaisena, kuten sukusiitos, vaan se kuvaa koiran mahdollisuutta monipuoliseen alleelivalikoimaan. Sukukatkerroinluku on apuväline yksilön perimän vaihtelun seurantaan sukusiitosasteen seurannan rinnalle.

- **Jalostuskoirilta edellytetään käyttötarkoitukseen sopivaa luonnetta.**

Tavoitteena on, että jalostukseen käytetään vain luonteeltaan käyttötarkoitukseensa sopivia koiria, jotka ovat sosiaalisia, tasapainoisia, yhteistyöhaluisia ja koulutuskelpoisia.

Mikäli koiran luonteessa tai toimintakyvyssä on puutteita, sitä ei saa käyttää jalostukseen. Jos koira on näyttelyissä tai kokeissa toistuvasti saanut arvosteluun merkinnän aggressiivisuudesta tai liiallisesta arkuudesta, ei sitä saa käyttää jalostukseen.

- **Rodun jalostuskoirilta edellytetään jalostustarkastustulosta EH tai näyttelytuloksena vähintään AVO/KÄY EH tai 2xAVO/KÄY H eikä palkintosijaan ole saanut vaikuttaa alentavasti huomautus koiran luonteesta.**
- **Jalostukseen käytettävä koira on palkittu KAER-kokeessa tai sitä vastaavassa ulkomaisessa kokeessa.**

Rotujärjestön *jalostusrekisterivaatimukset* ovat koetuloksen osalta nartuilla KAER avoimen luokan toinen palkinto ja uroksilla ensimmäinen palkinto. Rodun harrastajien kokouksessa on sovittu, että koiran ollessa muilta osin jalostusrekisterivaatimusten mukainen NUO3 / AVO3 -palkintosijakin toistaiseksi täyttää jalostusvaatimukset koetuloksen osalta.

Suosituksena on, että jalostukseen käytettävän koiran ominaisuuspisteet ovat vähintään rodun keskitasoa.

Pienimünsterinseisoja on ensisijaisesti metsästyskoirarotu, ja rodun käyttöominaisuuksien tason turvaamiseksi PEVISA:aan on vuodesta 2022 alkaen lisätty koiran toisen pentueen rekisteröinnin ehdoksi tulos KAER-kokeesta tai vastaavasta ulkomaisesta kokeesta. Koiran toista pentuetta ei enää rekisteröidä, jos koiralta puuttuu tulos KAER-kokeesta tai vastaavasta ulkomaisesta kokeesta.

Esitys: Vuodesta 2027 alkaen tulos KAER-kokeesta vaaditaan jo ensimmäisestä pentueesta lähtien kaikille jalostukseen käytettäville koirille.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Rodulla on voimassa oleva PEVISA-sääntö, joka rajoittaa koiran rekisteröitävien jälkeläisten määrän 21 pentuun, kuitenkin niin, että viimeinen, rajan ylittävä pentue rekisteröidään kokonaisuudessaan. Suositeltavaa on, ettei urosta käytettäisi useita kertoja saman vuoden aikana, jotta edellisten pentujen arviointi olisi mahdollista ennen seuraavaa pentuetta. Urosta ei myöskään pitäisi käyttää samansukuisille nartuille. Myös nartun jälkeläisistä tulisi olla lonkkakuvaustietoa, jalostustarkastuslausunto tai KAER-koetuloja ennen seuraavaa pentuetta. Saman yhdistelmän uusiminen ilman erityisen päteviä perusteita ei ole suositeltavaa.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisen seuranta on Saksanseisojakerhon jalostustoimikunnan tehtävä. Rodun harrastajat tulee kuitenkin saada mahdollisimman hyvin mukaan yhteiseen työhön. Pyritään vaikuttamaan tiedotuksen lisäämiseen niin, että jatketaan jalostusaiheisia kirjoituksia rotujärjestön ja Suomen Münsterikerhon lehdessä, esimerkiksi sukukadon ja sukusiitosprosentin merkityksestä. **Rodun terveystilannetta seurataan ja tiedot julkaistaan rotujärjestön/rotukerhon lehdissä. Seurataan rodun koe- ja näyttelytuloksia Kennelliiton ja Saksanseisojakerhon tietokantojen avulla.** Pyritään saamaan rodun tuntija erikoisnäyttelyn tuomariksi. Kannustetaan koekäynteihin. Koulutetaan ulkomuototuomareita heterogeenisen rodun arvosteluun. Pyritään myös kansainväliseen vaikuttamiseen rodun jalostuspohjan kasvattamiseksi.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet

- Avoin informaation jakaminen, kaikille avoin tietokanta

- Rotu on kotimaassaan täysin ja suurimmaksi osaksi muuallakin metsästyskäytössä
- Erinomaiset kontaktit ulkomaille
- Rotu on vakiinnuttanut asemansa metsästyskoirana mannermaisten seisojien joukossa
- Rodun perusterveys ja hyvä luonne
- Aktiivisten rodunharrastajien hyvä henki ja yhteistyöhalu

Mahdollisuudet

- Yhä laajeneva aktiivisten harrastajien joukko
- Hyvien koetulosten myötä kiinnostus rotuun toimivana metsästyskoirana kasvaa edelleen
- **Vastuullisten kasvattajien lisääntyminen takaisi tasokkaiden pentueiden riittävän määrän, jolloin kysyntätilanteeseen pystytään vastaamaan ja piittaamattomien kasvattajien toiminnalle ei jäisi tilaa.**
- Jatkuva tasokkaiden pentujen tuonti takaa tavoitteellisesti tehtynä rodun jalostuspohjan laajuutta Suomessa
- Jatkuva ulkomaisten jalostusurosten käyttö takaa tavoitteellisesti tehtynä rodun jalostuspohjan laajuutta Suomessa

Heikkoudet

- Kaikki rodun harrastajat eivät ole rotujärjestön jäseniä eivätkä mukana tavoitteellisessa kasvatus- ja harrastustoiminnassa
- Liian monet koirillaan metsästävät eivät ole kiinnostuneita koetoiminnasta
- **Liian monet pennunostajat eivät ole kiinnostuneita tavoitteellisesta koirankouluttamisesta**
- Kasvatuksesta osa on ns. ”kotitarvekasvatusta” jolloin päämäärätietoinen jalostusaineksen hankinta puuttuu
- Pentua voi joutua odottamaan pitkään
- **Tuontikoiria tuodaan miettimättä tarkemmin niiden sopivuutta jalostuskäyttöön Suomessa**

Uhat

- Rodun jalostuksen suurin uhka on kannan keskinäinen sukulaisuus Suomessa ja samojen jalostuskoirien ja linjojen käyttö ympäri Euroopan, mikä vaikeuttaa uuden aineksen löytämistä
- Rodun kasvanut kysyntä voi houkutella kasvattajiksi rodun jalostustavoitteisiin sitoutumattomia kasvattajia
- Rodun kysyntätilanteeseen ei pystytä vastaamaan kasvattamalla riittävästi laadukkaita pentueita
- **Metsästysvastaisuus on lisääntynyt monissa maissa**
- **Sosiaalisen median lisääntyvä vaikutus jalostus- ja koiran hankintapäätöksiin**

Varautuminen ongelmiin

Kannan sukusiittoisuuden lisääntymisen välttämiseksi tulee jalostusyhdistelmät valita siten, että erisukuisia yksilöitä käytetään mahdollisimman monipuolisesti, kuitenkin jalostuskoirille asetetuista perusvaatimuksista tinkimättä.

Uuden jalostusaineksen määrätietoinen etsiminen ulkomailta on tärkeää. Pentujen tuontiin edelleen kannustetaan ja siinä avustetaan. Narttujen omistajia rohkaistaan ulkomaisiin astutuksiin ja uutta geenimateriaalia Suomeen tuovia, jalostuskriteerit täyttäviä uroksia etsitään ehdolle myös kohdemaan jalostusneuvonnan avulla. Kotitarvekasvatuksesta pyritään pääsemään määrätietoisempaan rodun jalostukseen, ja kasvattajia ja rodun harrastajia kannustetaan tuomaan maahan ”ylimääräisiäkin” koiria tulevaa jalostuskäyttöä silmällä pitäen.

Koekäyntien lisäämiseen entisestään pyritään aktiivisesti. Suomen Münsterikerho järjestää alueellisesti koulutustapahtumia avuksi koiranomistajille, jotta useamman koiran koulutustaso riittäisi palkitsemiseen käyttökokeessa.

Terveysongelmien kertymisen ehkäisemiseksi on sukusiitosaste jalostusyhdistelmissä pyrittävä edelleen pitämään mahdollisimman alhaisena ja sukukatkerointia seurataan mahdollisimman laajan geeniperimän turvaamiseksi.

Yllättävien uusien terveysongelmien äkkinäisen runsastumisen estämiseksi jalostusuroksia ei tulisi käyttää jalostukseen näin pienessä kannassa kuin kerran vuodessa, eikä narttuja tulisi pennuttaa peräkkäisinä vuosina. Näin mahdollisesti ilmeneviin terveydellisiin tai muihin ongelmiin ehditään reagoida ennen kuin ongelma laajenee.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta 2027–2031

Tehtävä tai projekti

Joka vuosi:

- Tiedottaminen ja tilastojen julkaisu rotukerhon lehdessä ja verkkosivuilla
- Roturyhmäkokous rotujärjestön vuosikokouksen yhteydessä huhtikuussa
- Rotujärjestön erikoisnäyttely kesäkuussa
- Suomen Münsterikerho ry:n alueelliset koulutuspäivät kesällä
- Suomen Münsterikerho ry:n koulutuspäivät ja mestaruuskoe syksyllä
- Suomen Münsterikerho ry:n järjestämät KAER-kokeet
- Junkkari (nuorten koirien jalostustarkastus ja KAER-koe) syyskuussa
- Ulkomuototuomareitten koulutus
- KAER-koetuomareitten koulutus

JTO:n ja PEVISA:n vaikutuksen seuraaminen

Terveystilannetta, koetuloksia ja muuta rodun kannan kehittymistä seurataan aktiivisesti. Rodun harrastajia pidetään ajan tasalla Saksanseisojakerhon tietokannan sekä Münsterilehden avulla.

Yhteishenkeä pidetään yllä ja kehitetään rotutapaamisten ja Suomen Münsterikerho ry:n tapahtumien avulla.

Syyspäivien yhteydessä järjestetään vuosittain KAER-koe. Näin pyritään saamaan uusia koiria saavuttamaan jalostuskelpoisuuteen vaadittava koepalkinto. Uudet harrastajat pääsevät tutustumaan koemuotoon ja voivat aktivoitua harjoittamaan koiraansa tavoitteellisemmin.

Rodun jalostuspohjan laajentamiseksi kansainvälistä yhteistyötä kehitetään edelleen ja yhteistyötä eri harrastajamaitten kanssa jatketaan tiiviinä.

7. LÄHTEET

Saksanseisojakerho ry

Suomen Kennelliitto, KoiraNet-tietokanta

Aldor, Agneta, hallituksen jäsen, Svenska vorstehklubben

De Heidewachtel -lehti, Nederlandse Vereniging van Heidewachtelliefhebbers 2020–2025

Eggerts Hans 1995. Der Kleine Münsterländer Vorstehhund, Pflege. Abrichtung. Zucht. Neumann-Neudamm, Melsungen

Fitscher, Inge, pääjalostusneuvoja, Verband für Kleine Münsterländer eV

Foucaud, Eric ja Riga, Janis, Club francais de l'épagneuls de Münster et du Langhaar

Grønseth Linda, jalostusneuvoja, Norsk Münsterländer Klubb

Kleine Münsterländer -aikakauslehti 2020–2025, Verband für Kleine Münsterländer eV

Legind, Pernille, jalostusneuvoja, Dansk Münsterländer Klub,

Lienbacher, Klaus, pääjalostusneuvoja, Österreichischer Verein für Kleine und Grosse Münsterländer

Reeskamp-Blok, Lida, hallituksen jäsen, Nederlandse Vereniging van Heidewachtelliefhebbers

Slapansky, Lubos, pääjalostusneuvoja, ja Tesar, Jiri, Klub dlouhosrstých ohařů, Tšekki

Westermann, Josef, jalostusneuvoja, Verband für Kleine Münsterländer eV

Sähköiset lähteet:

Club francais de l'épagneuls de Münster et du Langhaar [https://Revue 1–3/2025 www.cfeml.com/](https://Revue%201-3/2025%20www.cfeml.com/)

Dansk Münsterländer Klub <https://www.dmk-online.dk/>

Kleine Münsterländer Group North America <https://www.klm-gna.org/>

Klub dlouhosrstých ohařů <http://www.ohardlouhosrsty.cz/>

Small Munsterlander Club of North America <http://smallmunsterlander.org/>